

Sebil

Herşey hak için

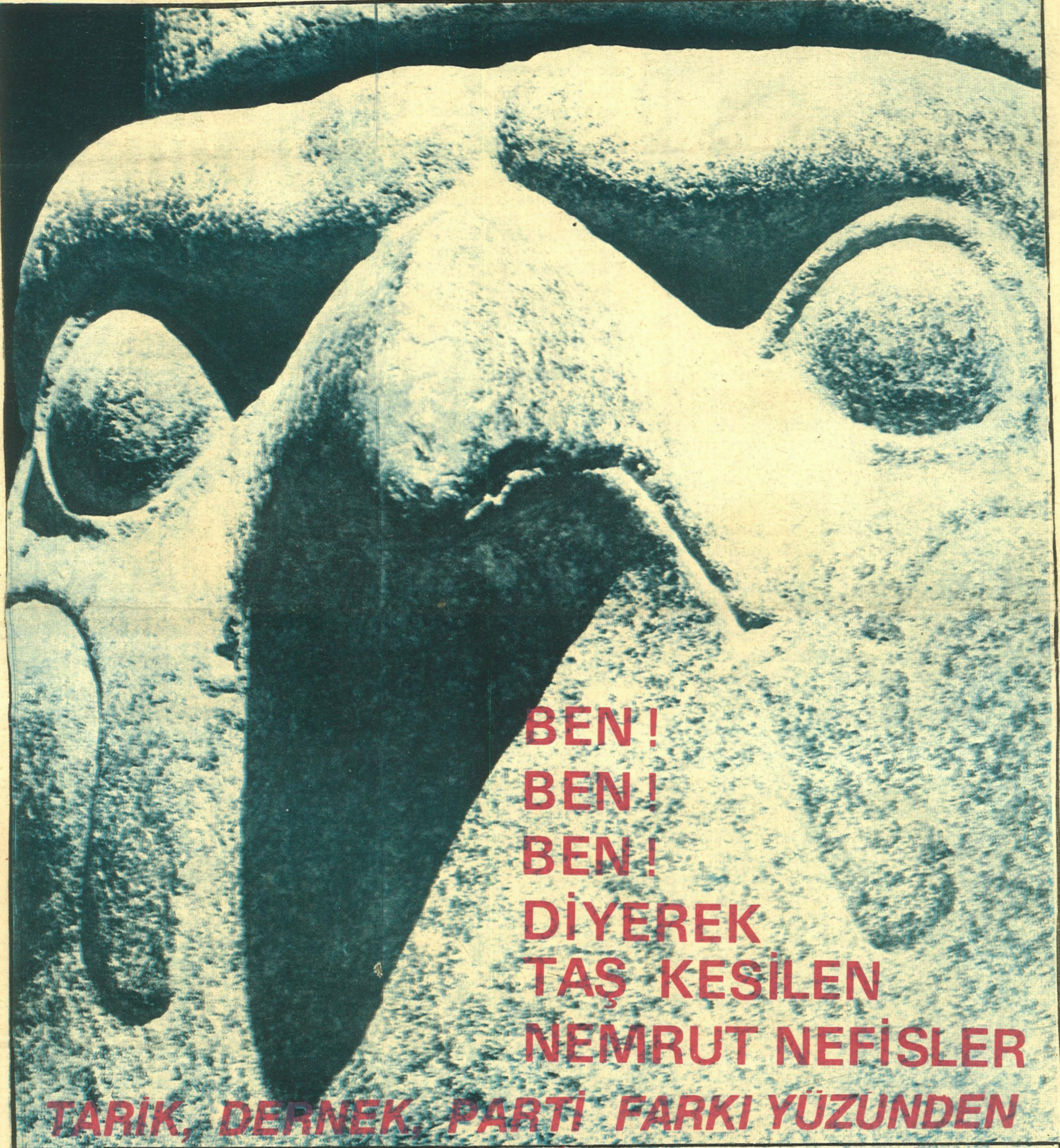
222

BEŞİNCİ YIL • 21. C.EVEL 1400

7-13 NİSAN 1980

YİRMİ LİRA

سبيل
الكل في سبيل الحق

BEN!

BEN!

BEN!

DIYEREK

TAŞ KESİLEN

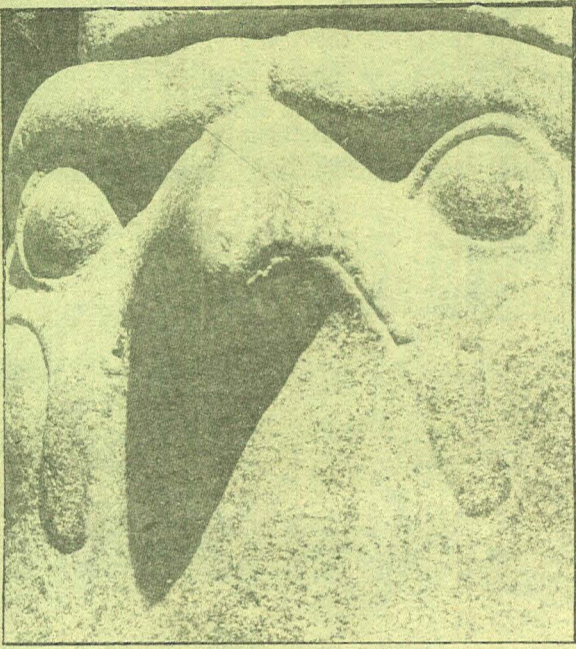
NEMRUT NEFİSLER

TARIK, DERNEK, PARTİ FARKI YÜZÜNDEN

MÜMİN KARDEŞİNE

DÜŞMAN OLAN ŞAHSIN

GERÇEK YÜZÜ!

MMUSLUMAN basiretlidir. Um-metin ve memleketin meselelerini akıl ve itidal ile çözer. Şahsi hırslarını, heyecanlarını, cemaati felâkete sürecek şekilde yaymaya çalışmaz. Beşeri kabiliyetleri ve zaafı göz önünde bulundurur.

MMUSLUMAN, dinine ve din kardeşlerine düşman olanları da ebedi birer hasım kabul etmez. Onların imana gelerek, kendisiyle kardeş olmalarını arzu eder, bunun için çalışır. Müslümanın vazifesi, insanları İslâma davet etmektir; yoksa karşısındakileri iflâh olmaz kâfir kitleleri olarak görmek ve onlara şahsi kinler beslemek değil!

MMUSLUMAN, dinin istediği ve emrettiği hâli, önce kendisi yaşar. Yaşamaya çalışır. Ailesini güzellikle bu yola sokar. Çevresini ve cemiyetini iyilikle, hayırla, nezaket ve akıl ile İslâma çağırır. Dine hizmeti olan herkesi kendinden üstün tutar; ama kendi hizmetini vazifesi bilir, noksan görür, tamamlamaya çalışır.

MMUSLUMAN ben! ben! ben! demez. Bunu diyenlerden uzak durur ve onlara cemaatin başında yer vermez.... Hizmetlerin zor ve görülme-yenine tâlip olur. Müslüman, câhil avâmın ve çocukların alkışlarına değil, hakkın ve aklın sesine kulak verir. O yolda hizmet eder ve zamanı gelince sessizce çekilerek yeni bir hizmet için hazır bulunur. Yoksa yalnız ben! mutlaka ben! ben! ben! demez.

M. Ertuğrul DÜZDAG

İslam Dünyasında adı çok geçen "Müslüman Kardeşler Birliği" lideri Suriyeli Issam Al Attar iddiaların aksine şiddetle ilgileri olmadıklarını ileri sürüyor

"Arap alemindeki bir çok rejime karşıyız,"

● **Issam Al Attar'a göre, Suriye'deki rejim kadar Mısır'daki rejim de zararlı**

● **Müslüman Kardeşler Birliği lideri görevlerinin batı ile doğu arasında köprü oluşturmak olduğunu söylüyor**

Suriyeli "Müslüman Kardeşler Birliği"nin lideri olan, 53 yaşındaki Issam Al Attar, 1964 yılından beri Federal Almanya'da sürgünde bulunuyor.

Ülkesi dışında olmasına rağmen, "Aix-La-Chapelle İslam Merkezi"nde görevini sürdürmekte olan liderin, Alman güvenlik birliklerinden iki polis tarafından, sürekli olarak korunduğu bildiriliyor.

Al Attar'ın Suriye liderliğini sürdürdüğü "Müslüman Kardeşler" pek çok İslam ülkesinde faaliyette bulunuyor ve "birleştirici niteliğiyle" önemseniyor. Ancak, bu birliğin, "yasa dışı" görev sürdürdüğü de biliniyor.

Son zamanlarda Ortadoğu'da görülen çeşitli sürtüşmelerin de sebeplerinden olduğu öne sürülen bu birlik hakkında, Suriyeli liderin fikirleri ilgi görüyor. Aşağıdaki söyleşide, Suriye devlet yöneticileri tarafından "politik sürgüne" gönderilen bu ilginç liderin açıklamaları yer alıyor.

● **SORU:** Sizi, Suriyeli "Müslüman Kardeşler"nin lideri olarak niteliyorlar. Bu tanımlama doğru mu?

İSSAM AL ATTAR: Müslüman Kardeşler'in büyük bir bölümü beni lider olarak kabul ediyor. Ancak, sorumlulukların sadece Suriye sınırları içinde kalmıyor. Ülke dışında da destekleyenlerimiz çok. Aşlında, oldukça geniş bir İslam kitlesi adına çalışıyoruz. Yepyeni, çok kuvvetli bir akımın temsilcisiyiz. Bu akımı, "Yükselen İslamiyet camiası" olarak niteleyebiliriz.

Bu birlik, pek çok Arap ülkesinde faaliyette bulunuyor. Önümüzdeki yıllarda da, çok önemli işlevleri olacağına inanıyorum.

● **SORU:** Bu akımı oluşturan gruplar tam olarak kimlerdir ve programları nelerdir?

I.A.A.: Grubumuza dahil olanların çoğu aydınlar, öğrenciler, yüksek öğretim görevlileridir. Ve bu kişilerin politik hiç bir faaliyeti yoktur. Amacımıza gelince; İslam dünyasında bugüne dek varılan yeri aşmak, uygulamaları yeni düzeylere ulaştırmak, günümüz koşullarını gözönünde tutarak eski deneyimlerin ışığında yeni prensipler oluşturmak.

Bu arada, günümüzde var olan rejimlere kul köle olmak da istemiyoruz. Ayrıca, İslamiyeti, kendi çıkarları için kullanarak dinimizi dejeneren eden güllünc hale sokanlara da karşıyız.

● **SORU:** Halbuki, iktidarı ele geçirmenin, Müslüman Kardeşler Birliği amaçlarından olduğu biliniyor ne dersiniz?

I.A.A.: Haklısınız. Tek olmamakla birlikte, iktidarı ele geçirmenin birliğimiz tarafından önemli bir amaç olduğu tartışılmaz. Çünkü, bu yolla, ülkelerimizde İslamiyete bir dönüş sağlanabilir. Ancak, bizler hiç bir zaman, zor kullanarak iktidara geçmek tarafı değiliz. Halkın isteği ve oyuyla iktidar olunur. Darbe ile iktidar olmaya karşıyız. Ayrıca zor kullanarak iktidarda duranlara da karşıyız.

● **SORU:** Ama terörizmi önleyemiyorsunuz, 16 Haziran'da, Suriye'nin Halep kentinde olan olaylarda Müslüman Kardeşler sorumlu tutuluyor.

I.A.A.: Bence, diktatörlükle idare edilen ülkelerin yöneticileri, şiddet olaylarından sorumludurlar. Şiddet, tek yönlü gelişmez. Ama şunu da söylemeye hemen ekleyeyim: Bizim, bu gibi olaylarla hiç bir ilişkimiz yoktur.

● **SORU:** Ama onlenemiyorlar da.. Bir çok saldırının sorumluluğunu Müslüman Kardeşler'in üstlendiği gözleniyor. Ayrıca, Suriye'de çıkan "Teşrin" gazetesi, 29 Ocak'ta Paris'teki Suriye Elçiliği'ne saldırıların Müslüman Kardeşler olduğunu açıklarken bu grubu "Amerikan emperyalizminin, İsrail yönetiminin destekçisi ve kötü Mısırlıların yandaşı" olarak niteliyordu.

I.A.A.: Durum şöyle; Ülkemde şu anki rejim halk tarafından "İsrail ve Amerikan yanlısı olmakla suçlanıyor. Bazı dönemlerde de halk rejimi, Sovyet yanlısı olmakla suçluyordu.

Esat yönetimi, halkın öfkesini, kendi üstünden, Müslüman Kardeşler'e atmak istiyor. Ama halkı kandıramıyor. Yandaş bulamıyor. Bu yönetim, bizlerin İsrail'e de, Amerikan yandaşlığına da karşı olduğumuza pekâlâ biliyor.

Müslüman kardeşlerimizin mücadelesi tarihi, daima siyonizme ve Amerikan emperyalizmine karşı koymakla doludur. 1948 yılında, Müslüman Kardeşler çarpışanların en önünde bulunuyordu.

Öte yandan, Camp-David anlaşmasını da ilk tenkid eden kitap, buradan, Aix-La-Chapelle'den yayınlanmış ve tüm Arap ve Müslüman ülkelere yollanmıştır.

Mısır için düşüncelerimize gelince. Bizler, Sedat yönetiminin Mısır'ı Arap dünyasından kopararak, ülkeyi Arap ve İsrail'lilere sömürmek amacıyla olduğu inancındayız. Bunu açık açık söylüyoruz. Mısır'ın ekonomik ve kültürel açıdan sömürülmesini çok zararlı buluyor ve var gücümüzle bu konuda mücadeleye katılıyoruz.

Mısır halkına çağırılarda bulunarak, her türlü yolu deneyerek, rejimlerini değiştirmelerini öneriyoruz. Bize göre, Suriye'deki rejim kadar Mısır'daki rejim de sakıncalıdır.

● **SORU:** Humeyni hakkında ne düşünüyorsunuz?

I.A.A.: Önceleri şahsen tanıyordum. Fransa'da kaldığı son dönemde ise yakın olarak tanışmak uzun uzun fikirlerini öğrenmek fırsatını buldum. Hemen belirtiyim. On yıldan fazla bir zamandır, İran halkının yanında, Şah rejimine karşı mücadelede desteğinde bulunduk. Ona karşı gerçekleşen bir idarenin yanında olmamız da, doğaldır. İmam Humeyni ile ilişkilerimiz bu merkezdedir.

● **SORU:** Arap dünyasından başka liderlerle ilişkileriniz var mı?

I.A.A.: Doğal olarak, sık sık seyahat etmem yüzünden pek çok liderle tanıştım. Ancak, bu politik kişilerle olan ilişkilerimi hiç bir zaman onların sıfatlarına göre değerlendirmedim. Pek çok kral, prens yönetici bilirim ki, benim için hiç bir kişisel değerleri yoktur. Programımız ve prensiplerimiz açısından, şu anda Arap ve Müslüman ülkelerin idaresinde bulunanların bir çoğuyla aramızda fikir ayrılıkları mevcuttur. Bence, İslâm hareketi, şu andaki mevcut yönetimleri aşacak düzeye gelmektedir. Ümidim, gelecek kuşaklardadır.

● **SORU:** Bazı söylentilere göre, Körfez ülkelerinin yönetimlerinden önemli ölçüde destek görüyor musunuz. Bu konuda ne dersiniz?

I.A.A.: Hiç bir zaman, Körfez ülkelerinden yardım almadık. Bunu kesinlikle belirtiyorum. Tekrar ediyorum, zamanımızdaki pek çok Arap ülkesi yönetimiyle fikir ayrılıklarımız bulunuyor. Bunların liderleriyle temas halinde olmamız, onların politik ve ekonomik tavırlarını onaylıyoruz, anlamında görülmemelidir.

Örnek olarak Yaser Arafat'ı ve İran devrimini gerçekleştirenlerin bazıları gösterebilirim. Bu kişilerle aynı fikirleri paylaştığımız da oluyor fikir ayrılıklarımız da. Ama amacımız, her zaman Arap halkına yardım etmektir.

Afganistan'ın Sovyet askerleri tarafından işgali üzerine, Almanya'daki Müslümanlar'dan topladığımız 100 bin mark para ile çeşitli ilaç giyim ve yiyecek malzemelerini, Pakistan elçiliği ve Kızıl Haç yoluyla Afgan halkına gönderdik.

● **SORU:** Dilerseniz, son olarak Aix La-Chapelle İslâm merkezindeki göreviniz hakkında konuşalım. Bu görevinizin önemi ve içeriği nedir?

I.A.A.: Bu merkez ben kurmadım. İslâm Birliği öğrencilerinin isteği üzerine 1968 yılında, yönetime getirildim. Birlik, sadece Müslüman Kardeşler'e değil, tüm Müslümanlar'a açıktır.

Merkezimize, bir çok öğrenci geliyor. Seminerlerimize katılıyor, çalışmalarında bulunuyorlar.

Her Cuma günü, yaklaşık 200 kişinin namaza geldiği camii yanına, kütüphaneler, okuma salonları kurduk. Tüm batı ülkelerine göndermek üzere çeşitli broşürler, dergiler hazırlıyoruz.

Görevimiz, batı ile doğu arasında bir köprü oluşturmaktır.

BİZ BİRBİRİMİZİ YERKEN:

DÜŞMANLARDA KUYUMUZU

KAZIYORLAR

ERMENİ ÇETELERİNE

DİKKAT!

JEAN NOLİ
den
Haldun Deliveli

22 Aralık 1979 Paris'te Chapms Elysees semti. Saat 11.20 Türkiye Elçiliği basın atışesi Yılmaz Çolpan, ölüm derecesinde yaralı olarak yere düşüyor. Dört yıl önce, ülkesinin Paris Büyükelçisi İsmail Erez aynı feci âkibete uğramıştı. Gizli Ermeni teşkilâtları her iki suikastı da üzerlerine alıyorlar. Sadece memleketlerinin temsilcileri olmaktan "suçlu" Türkleri vuruyorlar. Beş yıldan beri Ankara'nın temsilcisi on iki diplomat,

soykırım, katliâm Atatürk rejiminin hüküm sürdüğü bir devrede, 1915'de geçmiştir. O devirde Ermeniler iki buçuk milyonluk bir topluluk meydana getiriyorlardı. Bir buçuk milyona yakın katliâmda kurban edildiler. Beymelmilel teşkilâtlara baş vurulduğu halde milletler bu katliâm üzerinde durmayı reddettiler. Bu kadar sabırdan sonra Ermeni gençlerinin sabrı taşarak harekete geçmeye karar verdiler."

"Hiçbir Ermeni, insanlık bu kıyımı kayda geçirmediği huzur içinde yaşayamaz" diye hırsla devam ediyor Charles Aznavour. "Almanlar Yahudileri katlettiği için İsrail devleti tazminat aldı. Ermeniler sadece ölümlerinin tarihten sürgün edilmelelerini, çıkarılmamalarını istiyor. Hiç bir Ermeni hiçbir zaman şaşkın ve dehşete düşmüş bu göçbeleri, insan kırimından hayatta kalabilen ve Tanrı'nın yoksullara bahsettiği yegâne serveti, doğduğu memleketi kaybeden bu insanları unutamaz."

Charles Aznavour'un Mamma (Anne) adlı şarkısında bahsettiği kendi annesi. Annesi katliamdan hayatta kalabilen nadir insanlardan. Ailesinin, kardeşlerinin birbiri ardınca öldürülmelerini görmüş. Bunlar ailesiyle Dar-el-Zor çölünde, ellerinde bir ipin ucunda bağlanmış boğçalarıyla kaçarlar. Başına gelmiş "Annem ölümünden kurtulmayı düşünmüyordu," diye anlatıyor şarkıcı. "Kaçıyordu, ailesinden hayatta kalabilen tek insan olarak. Eğer babam Micha (Mişa) ile karşılaşmayı muhakkak öldürülecekti. Babam bir Rus pasaportu taşıyordu. Onları bu

Le Monde'da, şarkıcı ile yapılan röportajın bulunduğu sayfa. Küçük resimde C. Aznavouryan diğerinde 1915'de sürülen Ermeni çocuklarına ait olduğu söylenen bir fotoğraf. Birincisinin altında "Ölümlerimiz..." diğerinin altında "... tarihten sürgün edilmemeli" yazılmış.

pasaport kurtardı. Aslında Atatürk'ün askerleriyle olan sayısız karşılaşmada, milliyetlerinden dolayı canları bağışlandı, zira Micha yanındaki genç kadını evlendiğini söylüyordu. Karadenize kadar yürüdüler. Orada Fransız ve İtalyan gemileri açıkta kol geziyor. Fransız denizcileri kıyıya yanaşmama emri almışlar, ama kendilerine kadar yüzenleri yukarı çekiyorlarmış. Bir İtalyan gemisi karadan kendilerine yalvarıldığını farkedince, kıyıya yanaşmaya razı olmuş. Annem ve babam bu şekilde kurtulup Selaniğ'e inmişler ve Paris'e kadar sürecek olan "Odise"lerine orada başlamışlar. Annem hayati boyunca kitalleri ve işkenceleri hatırladı. Onun acısını unutmuyacağım".

Bugün Ermeni nüfus üç milyon civarında ve aralarında binlerce genç var. Fakat uzun zamandır hiçbir Ermeni aslına itiraf etmeye cesaret edemiyordu. Zira kendilerini, dünyanın varlığını bilmediği bir ülkeden sürülmüş hissediyorlardı.

Aznavour melankolik bir istihza ile "Hesaba katmadığımız bir delil de şudur. İtalyanlar, Polonyalılar, Yahudiler hakkında kötüleyici kelimeler varsa da ırkımıza saldırmak için hiçbir aşağılayıcı söz olmamasıdır. Dünyanın acılarımızı ve varlığımızı tanıması gerekir. Böylece Türkiye'yi alt üst eden her depremde kadınlarımız yeraltındaki ölümlerimizin kıpırdadığına inanmayı keseceklerdir."

Bununla tatmin olmayanları memnur etmek için de mahut Sevr anlaşması ile Ermenilere yurduzdan bir bölüm ayrılmıştır.

İşin tarihi yönünden bahsedince belirtmek gerekir ki Hitler'in ve Nazi yönetiminin Yahudilere yaptığı mezalimden bugünkü Almanya'yı sorumlu tutmak bir bakıma mümkün olabilir. Çünkü Almanya, İkinci Dünya Savaşı'nda yenik düştükten sonra bu sorumluluğu esasen kabul etmiş ve Yahudilere tazminat ödemiştir. Ama İttihat ve Terakki'nin kusurları yüzünden bugünkü Türkiye'yi sorumlu tutmaya kimsenin hakkı yoktur. Çünkü o hesap Lozan Andlaşması ile kapanmıştır.

O halde elçilerimizi öldüren, tesislerimizi bombalayan ve dünya kamuoyuna da, sanki Türkiye Cumhuriyetinden bir alacakları varmış gibi bir izlenim yaratmaya çalışan Ermeni yeraltı örgütleri neyi istemektedirler? Lozan'ı yırtıp yerine Sevr'i koymamızı mı? Cevizin içi kadar beyni olan insan böyle bir şeyi ümit edebilir mi?

Yoksa kendileri tarafından başlatılan o eski ve kanlı dönemin tekrar diriltilmesini mi? Türkiye Cumhuriyeti'nin sillesinin bugünkü halinde bile- ne kadar ağır olabileceğini bu örgütler göremiyorlar mı?

Aslında Türkiye Cumhuriyeti'ni yönetenlerde en ufak bir "devlet adamılığı" ciddiyeti ve nosyonu olsa, bu iş bu kadar uzamazdı. Çünkü daha ilk diplomatimizin öldürülmesi üzerine ayırlar ve diplomatlarımıza sahip çıkarlardı. Örneğin, failerin bulunması için ilgili hükümeti ikide bir sıkıştırırlardı. Yani "unutmamızı" gösterirdi. Sonra failerin ortaya çıkması için Türkiye Cumhuriyeti'nin haberalma örgütlerini seferber ederlerdi.

Ve Türkiye Cumhuriyeti'nin de bir cezalandırma gücüne sahip bulunduğunu gösterirdi. Oysa bizlmlkiler tam tersini yaptılar. Nerdeyse "failer bulunmasını da başımıza iş açılmasını" der gibi davrandılar. "Unutmayı" tercih ettiler. Ve olayları bugüne getirdiler. Evet, katiller ötekilerdir ama sorumlular bizimkilerdir.

ANOLIS NAMI gazetesini SİMERİNİ'nin iddiası:

'Ermenilere misilleme yapmak için bir Türk örgütü kuruldu'

LEFKOŞE (A.A.)- Avrupa'da Türk diplomatlarına karşı Ermeni örgütlerince girişilecek saldırılara misillemede bulunmak üzere bir Türk örgütünün kurulduğu öne sürüldü.

Rum Basın haberlerine göre, Avrupa'da bazı gazetelere Münih'e postalanmış bazı mektuplar ulaştı ve bu mektuplarda söz konusu örgütün kurulduğu açıklanarak bazıları sıralandı.

Rumca gazeteler, Ermeni örgütlerinin Türk diplomatlarına karşı yeni saldırıda bulunması karşısında Türk örgütüne öldürülecekler arasında Ermeni asıllı ünlü şarkıcı Charles Aznavour'un da bulunduğu, örgütün öldüreceği diğer kişilerin Fransa ve İsviçre'de yaşayan zengin Ermeniler olduğunu öne sürüyor.

Simerini gazetesi ise, Ermeni örgütlerinin arkasında Kıbrıs

5 Mart 1980'de çıkan bir gazete haberi. Eski "Osmanlı Türkleri"ni hatırlayan Avrupalılar, bu kadar diplomatları öldürüldüğü halde "Yeni" Türklerin kıllarının kıpırdamamasına akıl erdiremediler. "Herhalde katillerden hesap sormak için çok gizli bir teşkilât kurmuş olmalı" diye hüsnü zanda bulunarak böyle haberler ortaya attılar. Hey gidi hey... "Nerde o asabiyyet, o damar!"

Avrupa'da bu dedhişçilerin kurşunlarıyla hayata vedâ etmişlerdi.

Bu Ermeniler ne istiyorlar? Bir "hür Ermenistan" ve bilhassa bir soykırımı Türklere ödetmek, intikamını almak, Fransız ve Ermeni şarkıcı Charles Aznavour bu katliâmı unutmamış:

"Kan dökmeyi tasvip etmiyorum. Fakat, kendilerini şiddet hareketlerine veren genç Ermenileri mahkûm edemem. Gençlik kuvvetlerini sebepsiz israf etmek temâyülünde olduğu halde, soyumun gençliği, almış beş yıllık bir ideal için mücadele vermektedir. Genç Ermeniler, 1916'da çedlerine karşı girişilen katliâmı tarihin resmen kabul etmesini istiyorlar. Bu

İsviçre'de Lemman gölü yakınındaki villasında Charles Aznavour —gerçek adı Aznavouryan— öfkesini zor zapt ediyor.

Kütüphanesinde ermenilerin büyük faciasını anlatan seçme eserler toplanmış. Flammarion tarafından yayınlanmış Jean-Marie Carsov'un "Örnek Bir Soykırım", (Un genocide exemplarie) veya International Year of Human Rights tarafından New-York'ta basılmış John Nazer'in "20. Yüzyılın İlk Soykırımı" (The First Genocide of the Century) gibi.

Fotografılar bir halkın çektiği sıkıntıya şahitlik ediyorlar: Sırıkların ucunda sallanan kesilmiş kafalar, ayaklarından asılanlar, aç çocuklar, kırbaçlanarak öldürülen kadınlar.

GÜNÜN YAZISI

Oktay EKŞİ

Ermenilerin intikamı

ERMENİLER Türk'lerden intikam alıyorlar-
mış...

Neyin intikamını? 1915 yılında Suriye'ye göç etmelerine karar verilen Osmanlı vatandaşı Ermenilerden pek çoğunun o sırada öldürülmesi ve soyulması gibi olayların intikamını...

Bir bunak, Los Angeles Başkonsolosumuz Mehmet Baydar ile yardımcısını bu maksatla 1973'de öldürmüştü. Onu Büyükelçilerimizden Daniş Tunalıgil'in, İsmail Erez'in, Taha Carım'ın öldürülmeleri ve diğerleri izledi.

Son olarak da Bern Büyükelçimiz Doğan, Türkmen, bir Ermeni suikastından kılpayı ile çıktı.

Ermeni kökenli Osmanlı vatandaşlarından bir kısmının 1915'lerde bir soykırıma uğramış olmaları şüphesiz ki esef edilecek bir olaydır. Bunu yapanlar ne kadar takbih edilse azdır. Ama sözü eğer o günlere, götürseksek bilmeliyiz ki "soykırım" Türkler tarafından değil devlete karşı isyan eden "Ermeni çeteleri" tarafından başlatılmıştır.

Osmanlı hükümetlerinin -özellikle İttihat ve Terakki'nin- buna tepkisi şiddetli olmuş ve Ermeniler, bugün Suriye diye bilinen topraklara sürülmüştür. Aslında Ermeni yeraltı örgütleri İttihat ve Terakki'nin üst düzeydeki sorumlularını öldürerek daha o tarihlerde "intikam"larını almışlardır. Yani kendileri tarafından başlatılan bir kanlı dönem. Vine kendileri tarafından noktalanmıştır.

Ölüm yıl dönümü münasebetiyle;

(1857-1918)

SEYDİŞEHİRLİ MAHMUD ES'AD EFENDİ

Veli ERTAN

Mahmud Es'ad Efendi, değerli hukukçularımızdan ve din âlimlerimizden biri ve "Tarih-i Din-i İslâm" adını taşıyan eserin müellifidir. Öğrenme ve öğretmeyi içinden tutuşan bir aşkla benimseyen faziletli düüst bir zattır. Münevver bir devlet adamıdır.

1957 (1273) tarihinde Seydişehir'de doğmuştur. Şer'i hakimin sınıfına mensup Mehmed Emin Efendinin oğludur. Cediti Konya'ya bağlı Seydişehir kazası halkından Çopur Kadı soyundandır. Annesi ise sipahi sınıfına mensup bir zatın kızıdır. 18 Mart 1918'de vefat etmiştir.

TAHSİL HAYATI:

Henüz çocuk denecek bir yaşta iken İstanbul'a gelmiş ve ilk tahsiline Rüşdiyede başlamıştır. Ailesinden almış olduğu dini terbiyenin kendisine verdiği şevkle medrese tahsilini Fatih Camii şerifinde görmüş ve idadi tahsilini de Harbiyede Menşe-i Muallim-i Askeriye'de yapmıştır. Zamanın tanınmış hocalarından ders okumuştur. Asıl hocası Elbasanlı Abdülkerim Efendidir.

İlme âşık olan Mahmud Es'ad Efendi her gün Fatih'ten Harbiye'ye kadar Menşe-i Muallim-i Askeriye'ye yaya gider gelirdi. Arkadaşlarından farklı olarak tahsil görmüş matematik, tabiiye, topoğrafya ve kozmografya ilimlerini hakkıyla öğrenmiştir. Daha

sonraları 1908 tarihinde Tercüman-ı Hakikat gazetesinde bu mektebin lehinde tesirli yazılar yazmış ve gayesini etraflıca tebarüz ettirmişti.

Bosna-Hersek isyanı ve Osmanlı- Rus harbi dolayısıyla Menşe-i Muallim-i Askeriye'nin son sınıfında 50 talebe olmasına rağmen ancak 6 kişi kalmıştı. İşte bunlardan biri de Mahmut Es'ad Efendi'di. Âli tahsile devam etmek emelineydi, fakat bir talebe için bir sınıf açılması mümkün değildi. İşte bu mülahaza ile Mektebi Harbiye Nazırı Ethem Paşa'nın teklifi üzerine ve Meclisi Maarifi Askeri'nin de başkaları için emsal olmamak kaydıyla Mahmud Es'ad Efendinin Harbiye sınıflarına devam etmesi hoş görülmüş ve tahsilini müteakip kendisine Riyaziyat-ı Âliye muallimliği şehadetnamesi verilmiştir. Sonraları ecdadının hukukçu olması hasebiyle Hukuk Mektebine girmiştir. Burada bilhassa Münif Paşadan hukuk felsefesini ve Hasan Fehmi Paşadan da Hukuku Düvel derslerini okumuş 1885 tarihinde Hukuk Mektebini ikincilikle bitirmiştir.

MEMURİYETLERİ:

Mahmud Es'ad Efendinin ilk memuriyeti 1879 (1295) tarihinde Gülhane Askeri Rüşdiyesinde Osmanlı lisanı öğretmenliği ile başlamış bir müddet de matematik öğretmenliğinde bulunmuştur. 1885 (1301) tarihinde de İzmir Hukuk

Mahkemesi Reisliğine tayin olunmuş ve aynı zamanda İzmir İdadisinde de tarih, tabiiye, cebir ve fizik derslerini okutmuştur. Aradan onbir sene geçtikten sonra Maliye Nezareti Hukuk Müşavirliğine tayini dolayısıyla İstanbul'a gelmiş ve Hukuk Mektebinde de "Kitabu Nikah", Darülfünun İlahiyat şubesinde ise Hukuk, İktisad ve İslâm Dini Tarihi; Mülkiye mektebinde de Hukuk ve Mecelle; Darülfünunda da Ulumu Âliye-i Diniyye şubesinde Tarih, Dini İslâm dersini tedris etmiştir.

1908 tarihinde Maliye Müsteşarlığını yapmış ve biraz sonra da Defter-i Hakâni nezaretine tayin edilmiştir. Bir müddet de Adliye Nazırlığı vekaletinde bulunmuş, sonra da Devlet Şurası Tanzimat Dairesi Reisliğinde vazife görmüştür. Muhtelif vazifelerde başarı ile hizmet yapmış olan değerli hukukçu Mahmud Es'ad Efendi nihayet 18 Mart 1918 (1334) tarihinde henüz 61 yaşında iken vefat etmiştir.

Mahmud Es'ad Efendinin en büyük hizmeti şüphesiz Defter-i Hakâni Nazırlığı sırasında hazırlanmış olduğu projeye göre "Kadastro Usulü"nü ilk defa memleketimizde tatbik sahasına koymuş olmasıdır. Bundan dolayı kendisinden sonrakilere soyadı olarak Kadastro seçmişlerdir.

ÖĞRETMENLİK VASFI, ESERLERİ VE TESİRLERİ

Bütün ömrünü ilim ve irfan yoluna hasreden Mahmud Es'ad Efendi her şeyden önce kuvvetli bir muallimdir. Merhum daima "Ben muallimlerimi unutamadığım gibi öğrencilerim de beni unutamıyacaktır. İşte bundan dolayı muallimliği seçtim" dediği kendisinden ders gören talebesi tarafından dilden dile dolaşmıştır.

Mahmud Es'ad Efendi merhumun konuşmaları bile bir ders mahiyetinde idi. Bilhassa Fıkıhda (İslâm Hukukunda) ve gerek din tarihinde zamanın en mümtaz simalarından sayılırdı. Doğunun ve batının ilimlerine hakkıyla vakıftı. Şahsi çalışmaları ile İngilizce ve Fransızca öğrenmişti.

sesine müderris, daha sonra da Manisa'da bulunan Şehzade Mehmed'e (Fâtih) hoca tayin edilmiştir. İstanbul Fâtih'i işte bundan sonra geleceğe kuvvetle hazırlanmıştır.

Fâtih Sultan Mehmed babası Sultan Murad'ın yerine tahta geçtiği zaman hocası Molla Gürânî'yi vezir yapmak istemiş fakat Molla bu teklifi kabul etmeyerek vezâretin lâ-yıkına verilmesini, kendisinin erbabi olmadığını ileri sürerek kabul etmemiş ve şu tarihi cevabı vermiştir:

"Ol mansıb (makâm) benim şanıma münasib değildir. Bana gerekmez... Hizmet makâmında bulunanlar ki, vezâret rütbesini mesleklerini sonu bilip Divân-ı Hümayûnda oturmayı gaye edinmişlerdir. Ve herbiri gece gündüz kulluklarını (hizmetlerini) bu yöne çevirmişlerdir. Böyle iken vezâret yerine ol zümreden gayri, hariçten kimesne dahil olursa ol taifenin gönülleri incinüp, hizmet edasında tekasül (ağırdan alır) ve tegafül (aldırmazlık) ederler. Devlet-i Osmanîye'nin yaşaması ve günden güne kuvvetlenmesi, makamların en yükseği olan vezâret câhının (mevkiinin) Harem-i Hâs'da (Sarayda) eyi terbiye edilmiş kullara tevcih (verilmiş) oluna geldiğindedir..."

FATİH Sultan Mehmed Han'ın hocası olan Molla Gürânî Suriye'nin Güran kasabasında doğmuş, bundan dolayı Gürânî ismiyle anılmıştır. Tahsilini Mısır'da yaparak, İbn-i Hacer el-Askalânî'den icazet almış ve Mısır medreselerinde müderrislik yapmıştır.

Osmanlı âlimlerinden Burmalı Molla Mehmed Yegân, Hicaz'dan dönerken tanıştığı Molla Gürânî'nin ilimdeki kudretine hayran kalarak onu Osmanlı diyarına getirmiştir. Molla Yegân Hicaz dönüşü Edirne'de bulunan Sultan İkinci Murad'ın huzuruna çıkarken Molla Gürânî'yi de yanında getirmişti. Huzurda sohbet edilirken Sultan:

"Molla efendi bana ol diyardan ne armağan getirdin..." diye sorduğunda Molla Yegân huzur odasının kapısında bekleyen Molla Günârî'yi kastederek:

"Devletlü Hünkârım, size ol diyardan büyük bir âlimi, Molla Gürânî nâm kimseyi getirdim." diyerek Molla'yı huzura çıkarmış ve takdim etmiştir.

Sultan II. Murad Gürânî'yi çok beğenmiş, yaptığı sohbetler ve ilmi müzakerelerle değerini iyice anlayarak bilgisine hayran kalmıştır. Önce Bursa'daki Yıldırım Bayezit Medre-

Hayatı boyunca talim ve tedris yaptığı müddetçe 30'dan fazla eser vermiştir.

Başlıca eserleri şunlardır;

- 1- Tarih-i Din-i İslâm (3 Cilt)
- 2- Tarih-i İslâm (Rüştiye ve İdadiler için).
- 3- Usul-i Fıkıh (2 cilt).
- 4- Din-i İslâm (İngilizceden tercüme etmiştir).
- 5- Usul-i Hadis
- 6- Şeriat-ı İslâmiye (Mister Karlây'l den tercime etmiştir).
- 7- Tarih-i Sanayi.
- 8- Revzatü'l-Cennet ulul-i litibat
- 9- Ferâidü'l-Feraiz
- 10- Kitab'un Nikâh
- 11- Usul-i Muhakemat-ı Cezaiye
- 12- Hukuk-i Hususuy-e Düvel (tercümedir).
- 13- Telhis Hükme-i Hukuk.
- 14- İlm-i Servet.
- 15- Telhis-i Tarih-i Tabii.
- 16- Tarih-i Tabii (iki cilt).
- 17- İl' mül Arz Vel mâadin.
- 18- Kamer (Fransızcadan çevrilmiştir).

19- Şems (Fransızcadan çevrilmiştir.)

20- Ahlak Risalesi

21- Tasnif-i Tabii.

22- Telhis-i Usul-i Fıkıh.

Bu eserlerinden başka "Ravza-i Hukuk" namıyla bir dergi neşretmiştir. Tercüman-ı Hakikat gazetesinde ve "Sebilür reşad" mecmuasında bir çok edebî ve ilmi yazıları çıkmıştır.

Merhumun büyük hizmetlerini belirtmek maksadıyla Türk Hukuk Kurumu tarafından 21 Mart 1943 tarihinde tertiplenen ihtifali sırasında ilk konuşmayı Ord.Prof.Ali Fuat Başgil yapmıştır.

Kütüphanelerimizi zinetleyen değerli eserleriyle şöhret bulan büyük üstâd, her bakımdan gençlerimize örnek teşkil edecek bir mümtaz şahsiyettir. Hatıraları hafızalarımızda dâima canlılığını muhafaza edecek tir.

tesbit
Pedak Özarısları

AK SAÇLARIM

Elime bir saç teli geldi...Başımdan. Ak mı ak. Beyazlaşan saçımdan bir tanesi. Uyardı beni...Geçip aynaya baktım. Dikkatle. Bir de ne göreyim? Aklara karışıyor siyah saçlarım. Hem uyarıyor beni...Şimdi daha fazla düşünmeye başladım. Demek ak saçların faydası var. Ne olurdu biraz erken başlasaydı aklaşmalar!...Paklık getiren aklık; hoş geldin, safâlar getirdin!..

"Yaş otuzbeş yolun yarısı eder." Fakat biz, yarıya da aştık. Artık kırk yaşı, gençlik devresinden sayıyor, ihtiyarlık için daha ilerilere bakıyoruz...Ah şu insanoğlu! Gözü hep dünyada. Tûl-i emel sahibi...Ömür istiyor, biraz daha, biraz daha yaşamak istiyor. Ak saçlarının ikâzına aldırıyor. Ergeç yakalanacağı ve tadacağı ölümden kaçıyor. Mümkün mü?

Demek saçlarım aklaşıyor...Derken sakalım da beyazlaşıyor. Hadi sinek kaydı traşla sakaldaki beyazlıkları attık, göstermedik diyelim!...Ya başımızdaki saçları ne yapacağız? Devamlı metrûş-ül-kelle hâlinde dolaşamayız ya! Bir gün görülecek beyazlıklar...Zaten bir bir dökülmeye başladılar kucağıma..Her tarayışta birkaç beyaz saç teli geliyor tarağıma. Saklamıyorum ki. Hem sakalasam ne değişir ki!

O hâlde düşünmeliyim...Hayatımın bir muhasebe ve muhasebesini yapmalıyım...Ne yaptım şimdiye kadar, neyledim? Saçlarımı nerede ve hangi yolda ağarttım? Eserim nerede, âsârım nerede? Ecdâdım, benim yaşımda boyumca eser vermişler...Hem de muhalled eserler. Nerede benim eserim? Hoş, yazsam bile bastırmaya imkânım yok ya!...

"İşte geldik, gidiyoruz; şen olsun Haleb şehri." Her gelen gidiyor...Her giden Sırat'tan geçiyor, mizândan geçiyor...Sırat Köprüsünü kurmak için malzemem nerede? İslâm için, Kur'an için mücadele nerede? Benim Peygamberim İslâm için herşey, her çileye katlanırken nedir bendeki bu rahat? Onun arkasından gidenler hakk için, hakikat için herşeylerini verirlerken bendeki dünyaya perestîş niçin? Onlar; yeri geldiğinde Allah yolunda mallarını ve canlarını vermişler, karşılığında Cennet'i almışlardır. Amma ben henüz ak saçlarımın mânâsını anlamaktan bile uzağım.

Aksaçlarımın bana yaptıkları...Ve hatırlattıkları Afgan, İran, Pakistan, Moro, Filipin, Eritre ve Afrika Müslümanları. Onlar Allah için cebhelerde kurşun kemirirlerken ben burada, rahat yatağımda aklaşan saçlarıma dahi lâf anlatamıyorum.

Rabbim bana dare'n Saadeti. Halid b. Velid zihniyeti ver!

**VEZARET
BANA
GEREKMEZ**

OSMANLI DEVİRİ BÜROKRASİSİ

2

2. Servet birikimin olmayışını müsadere eden Celâl Bayar'ın fikri, bilhassa 1453 yılına kadar geçen dönem için tamamen yanlıştır. Çünkü 1453 yılına gelinceye kadar Sadr-ı a'zamların öldürülme olaylarına rastlanmadığı gibi, ölümleri halinde Vezir, Beylerbeyi, Sadr-ı a'zam gibi yüksek memurların mallarının gasbedildiğine de rastlamıyoruz. Osmanlı tarihinde ilk idam edilen ve malları müsadere edilen Sadr-ı a'zam, Çandarlı Halil Paşadır. Bu idam'ın sebebi son Bizans Başvekili Lukas Notaras'ın bazı iddiaları, Bizans'a Halil Paşanın casusluk yaptığı söylentileri, servetinin müsadere edilmesi de, Bizanstan rüşvet alması dedi-kodularıdır.(5) Servetin rüşvet neticesinde birikmesi keyfiyeti, müsadere olayını doğurmuştur. Hazine sıkıntısını gidermek için HIRSIZ DEVLET MEMURLARININ servetlerini müsadereye sık sık baş vuran Selim dahi "ve maazzalahu Taalâ, ticaret ve san'at ve hırsasetle tahsil-i mal eylemiş olanlardan her kim vefat ederse, mademki varisi vardır, bir akçesi cânib-i mirfye alınmasın..." şeklindeki emri de (6) hırsız devlet memurlarının mallarının müsadere edildiğini, fakat helâl yollarla servet sahibi olanların mallarına dokunulmadığını, bu gibi şahısların ölümleri halinde vârisleri varsa, vârislerine bırakıldığını göstermektedir.

Osmanlı Devletinin 1453 yılından sonra meydana gelen ve gayri meşru yollarla temin edilmiş olan servetlere tatbik edilen müsadere olayını, bütün Osmanlı tarihinde varmış gibi göstermek, ayrıntıları ve özel durumları gösterememek, tarihî bir hatâ olduğu gibi, Osmanlı Hanedanına da büyük bir haksızlıktır. Bu ifadeler, Osmanlı Hanedanını küçük düşürmek için genellikle kullanılan ifadelerdir.

Osmanlı döneminde ekonomik meselelere bakacak olursak, karşımıza, bilhassa- bozulmadan önceki dönemde- zengin köyler, nüfusu kalabalık şehirler, servet terakümü ve kapitalizme geçiş için şartların varlığı, milletler arası ticaret yollarının durumu ve bunun doğurduğu merkezi hükümet.

1608-1619 yıllarında Türkiye'yi dolaşan Polonyalı Ermeni asıllı Simon, bin hane aşan Sivas köylerinden söz etmektedir(7). Prof. Tankut da XVI.yy. Türk köyleri hakkında şu bilgileri

Nahid DİNÇER

vermektedir: Köyler çok büyük ve birbirlerine yakındır. Suları zapt-u rapt altına almışlar, küçük ve kesif ziraat yapıyorlardı. Toprağı iyi işliyorlar ve muhtelif iklimlere mahsus çeşitli mahsullerin hepsini alabiliyorlardı. Evliya Çelebi, Anadolu'nun her tarafında beş yüz haneli köylerden bahseder. Köyler, câmili, medreseli ve hamamlı idi. Hemen hepsi küçük ölçüde birer site idiler. Kendilerine lâzım olandan fazlasını üretiyorlardı (8). Bu bilgilerden, 16 ve 17. asırda Anadolu Türk köylerinin zengin, müreffeh ve istihsal fazlası mal ürettiklerini öğrenmiş oluyoruz.

Bilhassa İslâm ve Kapitalizm kitabının yazarı Maxime Rodinson'a göre, Müslüman âlemi içindeki ticari ilişkilerin yoğunluğu, o zamana kadar görülmemiş boyutlarda bir cins dünya pazarı teşkil etmiştir. Mübadelelerin zenginleşmesi, gerek sanayide bölgesel ihtisaslaşmaya imkân vermiş ve böylece ekonomik plânda bazen çok uzak mesafeleri içine alan bir karşılıklı bağımlılık yaratmıştır. Rodinson, bir "Müslüman Ortak Pazar"ndan bahsetmektedir. Müslüman âleminde bir kapitalistik sektör, yani kapitalist düzen içinde gelişen ticari ve mali sektör vardı. Üstelik bu sektör, Batı Avrupa burjuvazisinin yarattığı dünya pazarının kuruluşundan önce görülen en gelişmiş ve en geniş bir pazardı (9).

Celâl Bayar'ın, Osmanlı Düzeninin (bozulmadan önce) ekonomik üstünlük kurmağa müsait olmadığı için burjuvazi teşekkül etmemiştir fikrinin yanlışlığı yukarıdaki örneklerle yeteri kadar anlaşılıyor. Fakat, buna rağmen (bozulmadan önceki döneme ait) şehirleşmeye, nüfus hacmine ve artışına örnekler vermek suretiyle Celâl Bayar'ın yanlışlarını daha da açıklığa kavuşturmakta yarar vardır.

Osmanlı Türk Devleti,

Selçuk Devleti gibi daha başlangıcından itibaren büyük şehirlere dayanmıştır. Önce Konya-Kayseri-Sivas mihveri, sonra Üsküp-Selânik ticaret hayatının canlı merkezleri idiler. Plânlı bir iskân politikası neticesi, bu şehirlerin çoğu kısa bir sürede Türk şehirleri haline gelmişlerdi. W.Heyd'e göre: "Nüfusunun yarısı ticaretin geçinen Türk şehirleri nâdir değildi". Prof. Akdağ da "XVI. asırda Ege ile birlikte bütün Yakın-Doğunun ve Doğu-Akdeniz'in ticareti bakımından en hâkim elemanı Türklerdi." demektedir.

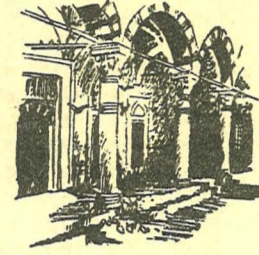
XV ve XVI.yy. larda Türkiye nüfusu büyük artış göstermiştir. Prof. Barkan'ın yaptığı hesaplara göre 1530-1590 yılları arasında Türkiye nüfusu % 40-50 arasında bir artış göstermiştir. Bir çok büyük şehirde artış % 100'ü aşmaktadır. 1478 sayımında 97.956 nüfusu bulunan İstanbul'un 1520 lerde nüfusu 400.000 dir. XVI.yy.lın ikinci yarısında İstanbul nüfusu 800 bine yaklaşmıştır.

Yukarıda bahsi geçen Simon, 1609-1617 tarihlerinde İstanbul nüfusunu bir milyon olarak tahmin etmektedir. 17.yy. da İstanbul dünyanın en büyük şehridir. Prof. Marcel Reinhard 16.yy. başlarında Parisin nüfusunun 200 bin, Venedik, Napoli, Milâno gibi şehirlerin ise nüfuslarının 100 bini aşmadığını bildirmektedir. Halbuki Simon, Edirnenin nüfusunun 200 bin, Sivas'ın 150 bin, Kayserinin 95 bin olduğunu belirtiyor. Bu rakamlara göre 16.yy. Türkiye'si Avrupa'da olduğundan çok daha yoğun bir şehir hayatına dayanmaktadır. O tarihlerde Manchester'ın nüfusu 20 bindi. Büyük şehir gelişmesi ile kapitalist gelişmeyi eş anlamda alan ilim adamlarının çokluğu düşünülürse, Osmanlı büyük şehirleri ve o tarihteki kapitalist gelişme daha iyi anlaşılır (10).

Anadoluyu boydan boya geçen milletler arası ticaret yolları ve büyük şehirlerin beslenmesi meseleleri merkezî otorite ile yürütülebilir, halledilebilirdi. Nitekim Batı'da da şehirler arası ticaretin gelişmesi ve millî pazarların meydana gelmesiyle birlikte, feodalite zayıflamış, merkezî devlet güçlenmiştir. Osmanlı ülkesinin başlangıcından beri, yalnız şehirler arası değil, fakat milletler arası ticaret yolları üzerinde bulunması, bu geniş yol şebekesinin korunması, can ve mal güvenliğinin sağlanması zarureti, Osmanlı Devletinin merkezî yetçi olmasının sebeplerinden biridir. Bu husus Celâl Bayar'ın dikkatinden kaçmıştır.

Gene Celâl Bayar, ekonomik bakımdan güçlü

olan bir kimse, hemen bir ünvanla saraya alınır, ölümünde de servetine el konur demekle de tarihi realiteye aykırı bir hükümde bulunmuş oluyor. "Ticaret ve sanayi ile meşgul kimse-lerin "Askerî Sınıfın" imtiyaz ve muafiyetlerinden yararlanmak için bu sınıfa girdikleri düşünülebilir. Nitekim Prof. Barkan'ın Edirne'de askerî sınıfa ait tereke defterleri (1545-1659) üzerinde yaptığı inceleme, bu sınıf mensuplarının çoğunun, büyük tüccar, sanayici, ve büyük çiftçi olduğunu göstermektedir"(11).

Prof. Barkan'ın tereke defterleri üzerinde yaptığı araştırmadan da anlaşılacağı gibi, Celâl Bayar olayı tersine çevirmiştir. Servet sahibi (Sanayici, tüccar ve çiftçi) ünvanlar verilerek saraya alınmaktan ziyade, bu kabil kişiler, askerî bürokrasinin imtiyazlarından ve muafiyetlerinden istifade etmek için, bu sınıfa istekleriyle dahil olmuşlardır. Dahası da, saray bunları, servetlerini istismar için askerî bürokrasinin içine almamış, bilâkis bunlar, yani zenginler, askerî sınıfı istismarla bu sınıfa girmişlerdir.

Endüstri inkişabı:
Endüstri inkişabına ka-

dar çok uzun süren tarih döneminde insanlar, tabiattaki kuvvetlerden (su, rüzgâr ve adale kuvvetlerinden) olduğu gibi istifade etmişler, fakat, tabiatta mevcut enerji biçimini bir başka şekle sokmayı bilememişlerdir. Isı enejişinin mekanik enerjiye dönüştürülmesi buhar gücünden makinelerde istifade edilmesi, endüstri inkişabını doğurmuş, bu da sırasıyla İngiltere'nin, Fransa'nın, Almanya'nın ve diğer Avrupa ülkelerinin bu sanayi sürecine katılması neticesini vermiş, Avrupa ülkeleri seri imalâta geçmişlerdir. Artık el tezgâhlarının yerini makine almıştı. Bu seri imalât ham madde kaynaklarına ihtiyaç gösterdiği için sömürge imparatorluklarının kurulması çağı başlamıştı. Seri imalât ucuz mal üretiyor, halen el tezgâhlarıyla çalışan ülkelerin ürettikleriyle rekabet ediyor ve o ülkeler sanayiyi öldürüyordu. Endüstri inkişabıyla paralel olarak harp sanayii, silâh sanayii ve muharebelerdeki teknik de değişmiş ve gelişmişti.

DEVAMI VAR

(5) İsmail Hami Danişmend aynı eser. Sayfa 265,266,271.

(6) Doğan Avcioğlu, Türkiye'nin Düzeni. Dün-Bugün-Yarın. Cilt.1. Bilgi Yayınevi Özel dizi 5; 4 üncü basım Aralık 1969. Sayfa 52.

(7) Hayat Tarih Mecmuası 1965 Sayfa 94

(8) Hasan Reşit Tankut Köylerimiz. 1939 Sayfa 18

(9) Maxime Rodinson. İslâmiyet ve Kapitalizm. Gün Yayınları. İstanbul 1969. Sayfa 91,92.

(10) Doğan Avcioğlu. aynı eser sayfa 15,16

(11) Doğan Avcioğlu. aynı eser sayfa 27 den 31 e kadar.

YENİ YAYINLAR

Kur'an-ı Kerim ve Sünnete Göre Tasavvuf

Yaşar Nuri Öztürk

512 Sayfa, 280 TL.

İsteme adresi: PK. 172 Beyazıt/İST.

15. Hicri Asra Girenken

MÜSLÜMANCA YAŞAMAK

İsmail Lütfi Çakan

Derya Dağıtım/ Çağaloğlu-İST.

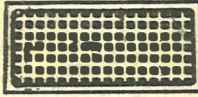
Yazma eserlerden istifade edilecek sahasında ilk mühim araştırma

Osmanlılarda Hekim ve Hekimlik Ahlâkı

(Doktora Tezi)

NİL AKDENİZ

186 Sayfa, 125 TL.

HİKÂYE

KAYBOLAN EV

Mustafa MIYASOĞLU

Merhaba, oturabilir miyim efendim?

Teşekkür ederim, sağolun. Öyle yorgunum ki... Sabahtan beri dolaşıp duruyorum. Bu sinden sonra çekilmiyor beyefendi. Nefesim tıkanıyor, bronşit de var tabii. Bunca yıl cigara içtikten sonra, o kadar olacak değil mi ya...

Garsonbeyoğlum, lütfedip bu tarafa da baksanız. Hani beyefendi ile bir şeyler içerdik belki... Çay mı kahve mi, ne emredersiniz?

Estağfurullah efendim, ne zahmeti. Gönlümden koptu, kahvede misafirlik mi olurmuş. Başka sefer de siz ismarlarsınız. Hatır gönül dünyası, karmayın mı ihtiyarı, ha? Siz bana bakmayın, ben ne bulsam içerim.

Eh, siz de öylesiniz galiba.

Evlâdım, bize iki orta sekerli...

Bu kahveleri çok severim beyefendi, gençliğimden beri ahbablarla buralarda çok vakit geçirmişimdir. Vezneciler, Şehzâdebaşı eskiden böyle miydi? O günleri görmeliydiniz efendim. Her yaşın, her mizacın mahfeli ayrıydı. Kimse kimseyi incitmezdi. Külhanbeylerin bile âdâbı erkânı vardı. Şimdi küfür manasında kullanılıyor ama herkesi aralarından almazlardı. Tulumbacılar bile öyleydi. Gerçi biz son zamanları gördük. Lâkin, ne derler hani, aslanın ölüsü bile aslan olurmuş. İpten kuşaktan kopmuşların aralarında yeri yoktu. Kopuk takımı bugünkü gibi, her tarafa giremezdi. Şimdi şu meydana geçerken yüreğim güp güp ediyor. Kaç kişi öldü sokak ortasında. Polis var, asker var, sanırsın devlet yok, millet birbirini yıtor. Kan akmayınca sokaklar boşalmıyor. Neyse ki geçti. Fakat hâlâ gözlerimin önünden gitmiyor o günler. Şimdi 'bir kavga kopacak, belki bir ana kuzusu'daha gözümün önünde devrilecek diye ödümlü kopuyordum. Kavga kıyamet bini bir para. Kötü zamanları yaşadık. Eskiden ipsis sapsız takımı hadise çıkarır, yoktan sebeplerle birbirlerine girerdi. Okumuş, tahsil terbiye görmüş efendiler de ayırır, ortalığı yatıştırırdı. Şimdi tersi oluyor, akıl erdirene aşkolsun. Allah bilir ya, bunlar da kıyamet alâmeti sayılsa yeridir.

Hah! kahvelerimiz de geldi. Sağol, ellerin dert görmesin evlâdım.

Eskiden Kulüp içerdim ya, Bahar'a artık, neylersin, ihtiyarlık. Yakmaz mısınız? İçiyorsanız çekinmeyin, ben aldırman öyle şeylere.

Bafra içiyorsanız değiştirmeyin tabii, iyi değildir. Aa, sahi, siz de talebesiniz galiba. Talebe cigarası derler Bafra'ya! Pot kırıp baltayı taş vurmamak inşallah. Malum ya, artık ihtiyarladık, çenemiz düştü. Damadın evine gittiğimde, yarım saat sonra bırakıp çıkıyor evinden. Belli ki canını sıkıyoruz adamın. Neylersin, hayat bu. Bile bile de olsa muzurluk yapıyor insan. Kızıma dayanamıyorum, tek evlât. Torunları da seviyorum. Ama damat titiz... Sizi de rahatsız etmiyorum ya?

Ne yapayım, dertli olduğum zaman çenem düşüyor, elimde değil. Mahkemeden geliyorum. İki senedir haklı dâvanın peşindeyiz. Hakim dinlemiyor, avukat beceriksiz, aklım ermiyor ama, baştan savma ediyor galiba. Lâf ağzından dirhemle çıkıyor. Her gün biraz daha masraf, biraz daha üzüntü. Çekilmiyor, hele bu sinden sonra.

Yaşım mı efendim? Yetmiş çoktan buldu. Tam olarak hatırlamıyorum. Tevellüdüm 318, bu yıl kaçtı, ona göre bulunur.

Tabii Rûmî tarih hesabıyla. Ben hatırlamadıktan sonra siz nerden bileceksiniz. Her şey Milâdî, Avrupaî. Ama durun, ilân-ı cumhuriyette ben deniz yirmi yaşındaydım. O sene gelmiştik İstanbul'a. Ona göre hesaplasak...

Yetmişiki mi? Değil efendim, kaç yıl oldu, şimdi hatırlamıyorum, daha önce de yetmişbir hesapmıştık torunumla. Ha evet, onu Rûmî takvime göre hesaplamıştık. Dersine mübarese olsun diye. Tarih hocası ödev vermiş de bir türlü çıkamıyordu içinden. Hoş ben de çıkamadım ya... Bir kaç yıl farkederek tabii Milâdî takvim. Ne yaparsın, ihtiyarlık işte. Resmî dairelerde de soruyorlar. Hep yetmiş diyorum, on sene daha böyle diyeceğim. Yaş yetmiş iş bitmiş derler ya, işte öyle. Yüzüme bakıyor gençler, hiç ummazdık der gibi.

Evet, yaşım pek göstermiyor, ben de farkediyorum. En az on yaş genç sanıyorlar beni Gençliğimde sportmendim de ondan. Uzun zaman Süleymaniye takımında muhacim hatında oynadım. Beş yıl kadar. O zamanlar Süleymaniye'de oturduk. Ahşap bir evimiz vardı. Konak yavrusu gibi bir şeydi. Uç aile beraberdek. Hemen hemen yirmi kişi kalırdı. Sonra Beşiktaş'taki eve taşındık. Tophanedeki dükkana yakın olsun diye. Akaretler'de üç yıl bisiklet sürdüm. Sonra Fatih'e geldik. Şimdi teyzeyle oturduğumuz eve. Teyzenin evinin etrafında bisikletle dört dönerdim akşama kadar. O, perde aralığında bakar, düştü düşecek diye meraklanırdı. Ne günlerdi onlar, şimdi masal gibi geliyor. Kırkbeş yıl, dile kolay.

Garsonbeyoğlum, bize iki çay verir misin?

Rica ederim efendim, çayın lâfı mı olur? Bizimorda bir söz vardır, çay mı say mı, diye. Kahve teklif tekellüf ister, ama çay öyle değildir dokunmazsa içeceksin, yaşın genç. Bizde bardaklar biraz küçüktür, on mu onbeş mi artık sayan bilir içtiğini.

Biz Eğinliyiz efendim. Şu meşhur gurbetçilerden. Belki duymuşsunuzdur, bir türküsü vardır bizim oraların:

"Tez gel ağam tez gel Eğinli misin Silâya dönmeye yeminli misin" Taşı toprağından çok olduğundan, bizim tarlalardan ektiğini zor alırcıftı. Kudretten öyle, ne yaparsın Eğinli? Orda aç öleceğine, kısmetini aramaya çıkar yadullere. Bizim peder de o yolu tutmuş. Lâkin seferberlik gelip çattığından beş sene hasretlik çektik. O burda, biz Eğin'de. Sonra harb vardı, zor günler yaşadık.

Sağol evlâdım ellerin dert görmesin. Çay dediğin böyle olacak. Açık çaydan hiç hazzetmem. Kahvaltıda bile demli çerim. Su içtiğim çok az vâkidir. İlâç içerken, bazen gece yarısı falân. Ama iyi değildir gece yarısı su içmek. Ne demişler, gündüz uyku, gece su... Kendi kendine bakamazsan doktor ne yapar?

Ha, ne diyordum, bu türküyü çok severdim. Memleke t'havası diye değil. Hatırası var. Anam bu türküyü söyler söyler, sonuna gelince de ağlardı:

"Tez gel ağam tez gel eğlenme sakın

İlde güzel çoktur evlenme sakın"

Harb-ı Umûmî, İstiklâl Mücadelesi bitti de ananın derdi de bitti doğru dürüst haber almadan beş yıl beklemek herkesin harcı değildir. Biz iki kardeş, ufacık çocuklarız. Herkes bize yetim gözüyle bakıyordu. Kadın başıyla anam bize ne kadar bakabilirdi. Hem de dertliyken. Şüphe kötü şeydir. Ağacı kurt, insanı kuşku devirmişti. Allah yüzümüze baktı da peder sağ salim döndü eve. Burda bir iş tutmuştu, bizi de alıp getirdi yanına. Halim Paşa konağında kahya olan hemşerimize yamak olmuş, sonra da kasap dükkânı açmaya karar vermişler! Dükkân Gedikpaşa'da idi. Sonraları Tophane'ye de bir dükkân daha açtılar. Süleymaniye'deki evde de Kahya ve Paşa'nın evlâtlığı ile birlikte kalırdık. Eski zamanlar... Ben sizden biraz daha küçüktüm. Hiç bir iş bilemezdim. Tahsil imkânını da

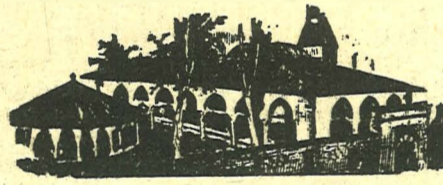
bulamadık. Kahya mektebe sokacaktı ama, yaşı geçmiş diye almadılar. Hatırlı adamlar bulmak lâzımdı, olmadı, kısmet değilmiş. Lâkin elime geçirdiğim kitapları orasından burasından karıştırdım, ne de olsa eski merak.

Osmanlıca mı, yani eski yazı? Tabii, çok iyi bilirim, hatta yeni yazıdan daha iyi sökerim. Tophanedeki dükkânın hesaplarını ben tutmuşum da ondan. Efendim, yazı denen şey bir alışkanlık meselesi. Zoru moru yok bunun, insan nasıl alışırsa öyle gider. Her şeyin bir kolaylığı vardır. İlmini alıncaya kadar biraz sıkıntı çekersin tabii.

Garsonbeyoğlum şu çayları yenilesen zana zahmet. Demi bozmadan bir bardak daha içelim ne olur ne olmaz, bakarsın bizim ahab da birazdan geliverir. Öğleden sonra demistik ama, hâlâ görünürlerde yok. Boş masa bulamayınca sizi gözüm kesti, efendiden bir gençdedim belki biraz dertleşiriz. Keyfim bozuk olunca dertleşecek birini ararım. İşiniz varsa mâni olmayım. Biz yaştakilerin yediği artık, giydiği pırtık derler. İşimiz de ne, bugün olmazsa yarın olur. Eh, ben mezârı aldım, hanım da kefeni hazırladı... Lâkin şu mahkeme dâvası canımı sıkıyor. Biraderin başına bir iş açmasından korkuyorum. Eski davaları benden başka bilen yok. Braksam Kahyanı, oğluyla birbirine gireceker.

Sağol evlâdım ellerin dert görmesin. Çay dediğin böyle olur

Efendim, bizim birader de benim gibi ufak tefek ama, tam tersim bir mizaca sahip. Sıvım gibi derler ya, işte öyle, sâde sinir. Tek başına koca sığırtı devirip başını koyar ortaya. Gözü karadır. Eniştemiz de öyle. Bacım İstanbul'da doğdu ama, peder memleketimiz diye tuttu o baldırı çıplağa verdi kızını. Birader askere gidince tezgahı almıştı yanımıza. Olmaz olsun, o da Eğinli. Hâlâ başımıza dert. Siz nereliydiniz efendim?

Edirneli misiniz? Ya, siz de serhat şehridensiniz demek. Gelecek ahab da oralı, belki tanırırsınız birbirinizi. Hay Allah, Erzincan nere, Edirne nere. Ama siz de epey çektiniz Seferberlikte. Allah o günleri bir daha göstermesin efendim. Akif Bey demiş ya: Allah bu millete bir daha İstiklâl Marşı yazdırmasın. Fakat bu Kıbrıs çıkartması iyi oldu. Meskenetten kurtuldu millet. Birbirini yemekten başını aldı hiç de değilse. Birlik vı beraberlik hava esti memlekette. Lâkin baştakiler seçim derdine, sokaktakiler de geçim derdine düştü mü, daha ne fırsatlar hebâ olur da haberimiz olmaz. Ne demişler efendim, balık, af buyurun, baştan kokar... Her şeyin başı devlet efendim. Hani bir dua vardı: Allah devlete millete zevâl vermesin. Bunlar birbirinden ayrılmaz efendim. Biri olmazsa öteki hiç bile olmaz. Ötesi fasâ fiso... Acizâne kanaatime göre, birbirini boşa kırayor gençler. Ellerinde ne var ki...

Evet, duyuyorum efendim, benim torunlar da talebe. Hem gazeteler de yazıyor. Bütün dünyada, Avrupa'nın büyük şehirlerinde de talebe hadise-leri oluyor. Buhran diyorlar, rahatlık batıyor elin keferelerine. Bu malum. Ya bizimkilere ne oluyor? Vatan kurtaracağız diye kardeş kardeş öldürür mü? Bu işin altında bit yeniği var ya... Ne zamandır bu frenkler rahat bırakmazlar bizi.

Hayır efendim, fikir ayrılığı filân değil bu, sokak kavgası. Şu köşesinin, bu köşe benim davası. Bizim çocuklardan biliyoruu. Yeğenimle kızımın büyük oğlu birbiriyle birtürlü anlaşamazlar küçükten beri. Yeğenim devrimci olunca, ötekide ona inat ülkücü olmuş. Ortanca oğlunda nurcu olmuş. Gel çık işin içinden. Bunlar tartışma ya başlayınca, küçük susun diye bağırıyor, televizyonu seyrediyor. Dânat Allah versin demokrat adam, herkesi kendi başına bırakıyor. Olan kızına oluyor. Yeğen ne halt edeceğini bilmiyor, akl da pek ermiyor, başına bir iş açacak. Enişte bey geldiğinde yine üleri geri şeyler söylemiş de, dedikodusu Eğin'e kadar gitti Bizim yeğen komünis olmuş demiş de, küçük biraderin tepesini attırması. Bacım önüne gemeseymiş, başına iş açacakmış. Birader kızınca fena olur, kan tepesine sıçrar. Neyse ki Allah korumuş. Bir kere de Gedikpaşa'da ki ev yüzünden Kahya'nın oğlunu öldürmeye kalktı, da zor mâni oldum.

Efendim, meselenin aslı şu. Kaç yıldır o yüzden mahkeme kapılarında dolaşıp duruyoruz. Birader haysiyet meselesi yapıyor. Koskoca evi yoketmek, adamı hiçe saymaktır diyor, küfürden beterdir. Haksız da değil. Lâkin gel sen işi hâkime anl

Bakin efendim şu gazete parçasına. Eski püskü ama, yazıyı okuyabiliyorsunuz değil mi? Evet, güpegündüz kaybolan ev tuhaf gelir herkese, Gazeteciler röportaj bile yaptılar benimle. Aybaşında kira almak için gidiyorum, evi yerinde bulamıyorum. Ev kaybolmuş!.. Ne tuhaf değil mi? Kaybolan ev...

Garsonbeyoğlum, bize iki çay daha verir misin? Demi bozmadıysanız tabii. Peki, öyle olsun, yenileyince getirirsiniz. Olur mu efendi oğlum? Hah... Bizim ahab da nerde kaldı? Oturmuş sizin başınızı da ağırtı duruyorum. Dertsiz adam mı olur, bizimki biraz da ihtiyarlık. Zaten ne zamandır işe filân da baktığım yok. Dükkân kirasıyla idare ediyorum. Ev de bizim olunca, Allaha şükür teyzenle kit kanaat geçinip gidiyoruz. Kimseye muhtaç olmayalım diye üç beş kuruş bir tarafa ayırmıştık. Ahir ömrümüzde bu da çıkmasaydı, ne iyi, ne rahat yaşayıp gidiyorduk. Kaza namazları da kılmaya başlamıştım. Malum ya, gençlikte aklımız ermeden epey ihmalmiş olmuştuk, Allah affetsin.

Kim mi? Kim yapacak, Kahya'nın oğlu. Sen kalk hiç bir hakkın olmadan ahşap evin kiracısını çıkarıp evi yıktır, tahtalarını sat, sonra da hiç bir iz bırakmadan ortadan kaybol. Ama lâkin; kesin delil istiyor, şahit getir diyor. Mahkemeye fiili gören şahit lâranlar. Şaibeye itibar etmiyorlar. Evi yıkan amele başını bulamıyoruz. Komşuların yardımıyla amelelerden birini ele geçirdik, adam ötekileri söylemiyor. İfadesi kaypak, belli ki para almış. Kahya'nın oğlunu da ortada gören yok. Belli ki paşa yediyor. Birader Erzincan'da. estek göstele oyalıyorum onu. Yoksa başı derde girecek, ev onundu. Şimdi kalakala arsa kaldı ortada? Hadise şu: Kahya ölünce ortalık bozuldu ve peder mah mülkü ikiye böldü. Bu ev pe derindi, kendi parasıyla almıştı. Fakat kahya'nın oğlu, onda da hakkımız var dedi, peder anlattı ama iknâ olmadı. Lâkin o ölünceye kadar da ses çıkarmadı. Ölümünü bekliyormuş gibi, kırkı çıkmadan kapımızı çaldı, babamızın borcunu ödeyindiye. Onuç sene uğraştı mahkemelerde, bir şey tutturamadı Kanun yoluyla alamayınca, iki günde evi yerle bir edip hincını çıkardı. Kirayı alıp biradere gönderecektim ki, baktım yerinde yeller esiyor. Koca ev el'ân bomboş arsa. Çocuklar top oynuyor içinde. Gel de yanına.

(Devamı 15. Sahifede)

EY YAŞAMAK/ SENİ KISKANIYORUM

Mustafa ÖZER

Korku onda umut bnda o ki dolu dolu bulut
yanma gönül
kiskanma gönül
senin de başına taş düşer
Onun gözleri maviyse deniz sanma ağlayacak
küsmeye gönül
kiskanma gönül
senin de gözünden yaş düşer
Utançlar odur ki satranç tahtası oynamak zorunludu
kaçma gönül
kiskanma gönül
sana da ricatı hak olan savaş düşer
Şehidin kanında hilâl düşer bayrağa
çırpınma gönül
kiskanma gönül
senin de kanına kaş düşer
Ömrünü baş ödül koyan varken
var gönül
kiskanma gönül
sana da konacak baş düşer
Kiskanç heyecanlardan örüle örüle çözülür tablet
gör gönül
kiskanma gönül
gün gün ömrü mutalsama yaş düşer
Taş düşer yaş düşer savaş düşer kaş düşer
düşer gönül
düşer örtüler
ki yıldızın yavaş yavaş düşer

Sedir dergisi, Şubat 1980)

HİKAYE)

SOHBET

Eyüp VELİOĞLU

İkinci istasyondan kalkan tren düdüğünü öttürürken, geride kalan yolcular gittikçe küçülmekteydiler. Kompartmanların birinde, elindeki kitabını okumakta olan Erol, içeri yeni giren adama şöyle bir göz attı ve okumasına devam etti. Tren hızlandıkça, açık pencereden gelen rüzgârın verdiği serinlikle rahatlayan Erol, başını kaldırıp yeni gelen adama tekrar baktı. Orta yaşta, göbekli, ikide bin mendilliyle yüzündeki teri silen adam, bunu fırsat bilerek hemen konuşmaya başladı:

-Merhaba hava ne güzel, değil mi?

Okumasını yarıda kesen Erol gayet kibar, konuşmayı fazla uzatmamak için:

-Evet öyle, dedi.

Söz kapısını kilidini kıran adam halinden memnun devam etti:

-Siz bu istasyonda mı bindiniz?

-Hayır, ilk istasyonda bindim.

-Ben şimdi bindim, yani demek istiyorum ki çok oldu bineli de, buraya şimdi geldim. Şu yandaki kompartmandaydım. Ayıptır söylemesi çok kaba adanlarım, ne konuşmasını biliyorlar, ne de dinlemesini. Neden mi diyebilirsiniz? Çünkü koydular beni, utanmaz terbiyesizler, insanlıktan ne anırlar ki zaten. Bilmem ki n'aptım onlara, sadece güzel güzel konuşuyorduk.

Çenesinin kapanmadığını gören Erol, ikâz edencesine:

-Kusura bakmayın bu kitabı şehre varmadan bitir-

mem gerek.

- Rica ederim siz devam edin, zaten sizi rahatsız etmek istemem.

Bir kaç saniye süsün adam, dayanamayıp:

- Şey, merakımı mazur görün, ne okuyorsunuz acaba?

İçin için sinirlenen fakat bunu belli etmeyen Erol, biraz sert biraz da yüksek sesle:

- Roman okuyorum roman.

- Güzel, çok güzel. Benim evde otuzdan fazla kitabım var, çok değil mi? Şu anda içinde seyahat ettiğimiz treni düşünelim, ne güzel rahat. Eskiden at ve develerle günlerce hatta aylarca yol giderlermiş, şimdi öyle mi ya! Ne güzel değil mi?..

Kendisini okumaya kapılmış olan Erol, herhangi bir soruyla karşılaştığını hissedince "bu iş böyle olmaacak" diye kendi kendine mırıldanmaya başladı. Sonunda yavaşça "havr" dedi. Bunu kendisine cevap sayan adam:

- Aman ne iyi, bekârlık sultanlıktır derler ya doğrunmuş azizim. Bunca zamandır evliliğime rağmen, bizim karının dilinden bir gün olsun kurtulmuş değilim. Aman ne çene, ne çene. O yüzden sık sık kayga ederiz, işe giderken kayga, işten gelirken kayga. Ha, iş dedim de aklına geldi. Şu meret meslekte tam on altı yıldır çalışırım, okulu bitirdiğim vakit beni bir fabrikaya çağırdılar, tabii hemem kabul etmişdim. Yalvardılar yakardılar sonra da adam gönderdiler. Neyse orda tam üç yılını çü-

TERCÜMECİLİK

Hasan FEHMI ULUS

TÜRKİYE'de özellikle 1923'lerden sonri ki yıllarda ardarda yapılan devrimlerle birlikte, o devrimlerin özüne ve istikametine uygun bir biçimde yoğun bir tercüme faaliyetini de gözle çarpar. Batı kültür ve kurumlarını tümüyle ve olduğu gibi yurda aktarmayı, yeni düzenlemeleri de buna göre yapmayı hedef alan bu gayretler devrimlerin kendine has mantık ölçüğü için de son derece gerekli ve hatta zorunluydu. Ana hedef Batı kültür ve kurumlarını Türkiye'ye taşımak, Batı medeniyetini, aynen benimsemek ve uygulamak olunca, varılması gereken de bu idi. Bir yandan devlet, kendi imkânlarını seferber ediyor, bir yandan da devrimlerin, yeni düzenlemelerin samimi takipçisi ve destekçisi aydınlar ellerinden geleni ortaya koyuyorlardı. Bütün bu faaliyetlerin ortak amaçlarından biri de yeni nesile Doğu dünyasının kapılarını kapamak, asırlara mal olmuş kültür ve sanat mirasına karşı ilgi duyulmasına fırsat vermemektir. Nitekim bunu başardılar da. Sonunda yalnızca Batıyı tanıyan, varsa da yoksa da Batı diyen bir nesil doğmuştu ortaya. Günümüz Türkiye'sinde kültür ve sanat hayatına büyük ölçüde hakim olan işte bu nesildir.

rüttüm. Çok yararlı oldum onlara ama hoşuma gitmediği için ayrıldım, şimdi de bir devlet sektöründe çalışıyorum.

Adam biraz durup nefes aldı. Pencereden dışarıya bakar gibi yapıp tekrar oturdu. Sağında soluna göz gezdirip elindeki mendille terini sildi. Erol: "Hele şükür, herhalde bitti" diye içinden seviniyordu ki adamın ağzı tekrar açıldı:

- Siz askerliğinizi yapmadınız değil mi? Tabii canım nerden yapacaksınız ki, benimki de soru işte. Birader şimdi bir askerlik çıkıncı birkaç ayda bitiyor, bizim zamanımızda öyle miydi ya? Tam tamına yirmi dört ay askerlik, dile kolay. Tabii er olarak yaptım, ama yine de rahattım diyebilirim. Her şeye rağmen askerlik askerliktir. İlk gittiğim yer çok soğuktu. Acemilikle adamın anasını ağlatıyorlar.

(Devamı 15. Sahifede)

Hazırlayanlar:

Galip BOZTOPRAK

HASAN Fehmi ULUS

KONUVA bu açıdan bakıldığında tercüme faaliyetinin hiç de küçümsenmeyecek önemli bir çalışma alanı olduğu çıkıyor ortaya. Çünkü coğrafi sınırlamalarla olduğu kadar kültür ve medeniyet yapıları itibarıyla da birbirinden köklü biçimlerde ayrılan farklı dünyalar, ancak bu yolla yüzyüze gelme, birlikte olma imkanı bulabiliyorlar. O yüzden yakın geçmişte olduğu gibi bugün de tercüme faaliyetini aynı önemli yerini hâlâ korumaktadır.

SİMDİ ister istemez sövle bir soru yöneltiyoruz: Başlangıcından, bu yana kültür ve medeniyet yapılarımızın durum karşısında bizim tavrımız nedir? Bu soruya maalesef iç açıcı bir cevap veremeyeceğimiz ortadadır. Çünkü çok küçük bazı istisnalar hariç tutulursa denebilir ki, bu sahada ortaya konabilen hemen hiç bir olumlu örnek yoktur. Çalışma yok demiyorum, olumlu, başarılı örnekler yok diyorum. Bazı kişi ve yayınevleri özellikle arapçadan ve belirli yazarların eserlerini birbirleriyle adeta yarış edencesine Türkçeye çeviriyorlar. Ne var ki bu durum karşısında kendimizi ne kadar zorlarsak zorlayalım yalnızca üzüntü ve kaygı duyuyoruz. Daha ilk bakışta ticaret maksadı ve zihniyet propagandası güdüldüğü izlenimini veren bu tür yayıncılık faaliyetleri hassas okuyucu kitlesini tercümeye ısındıracağı yerde ondan büsbütün soğutmuş ve o yüzden kimi yabancı yazarları okunmaz, anlaşılmaz kişiler durumuna itmiştir. Tercüme niçin yapılır, yabancı bir yazarın eserini tercüme zorlayan sebepler veya zaruretler nelerdir? Mütercim öncelikle bunları bilmek ve yaptığı işin, hesabını vermekle yükümlüdür. Öte yandan bu işin genel kaideleri yanında kendi özel tavır ve ilkelere de belirlemek zorundadır. Yoksa filan isim Türkiye'de tutuluyor, eserleri kolay alıcı buluyor diye ele geçen bir eserini hemen tercüme edivermek ve alı pullu bir kapak kompozisyonuyla piyasaya sürüvermek mütercime ve ilgili yayınevine sağladığı maddi kazancın ötesinde bir hizmet olmasa gerek.

E VET, tercüme faaliyetini önemli bir iştir, hatta bir zarurettir. Ancak olumlu ve başarılı olmak şartıyla. Aynı zamanda yetkinlik isteyen bir iştir. Başarılı tercüme örnekleri verildikçe kültür ve sanat hayatımıza daha bir canlılık ve renklilik kazanacaktır Tercüme ile gelen belâ ve yıkımlar yine tercüme yoluyla bertaraf edilmiş olacaktır.

ÜMİT GAZELİ

Nuri KAHRAMAN

Ümitler çiçek çiçek süslemiştir her yanı
Bulutlar gürlenmenin çiğlerine gebe dir

Bir gün artık son bulur ayrılığın cinneti
Sevgilinin şafağı bizi beklemektedir

Gözlemek mevsimleri şaşılmalı bir oyun
Geçen zaman treni geri gelmemektedir

Bahar mevsimler değil gönüllerde yeşerir
Beklenen gelirse beklenen mevsim gelir

Rüzgâr çatırdatıyor dalları kırım kırım
Baykuşların bahçeden kaydı silinmektedir

Silahına uzandı ümitlerin elleri
Rahmet dağbaşlarında yola öykünmektedir

Gerçeğin sesi gürlür güneş ufukta fâze
Yollar bırakılmakta, Yol'a gelinmektedir

Ümit kuşanmış çağın ümit dolu erleri
Vur damgarı bu çağa mustuların nerededir

Ümitler çiçek çiçek süslemiştir her yanı
Bulutlar gürlenmenin çiğlerine gebe dir

“GÜNEŞ BATI’DAN BİR ALMAN MÜNEVVERİ DAHA İSLAM’I SEÇTİ” “DOĞUYOR”

SINGEN
SEBİL MÜMESSİLİ
RIZA TURGUT
Bildiriyor.

GÜN GEÇMİYOR, Batı Alemi’nde birer “Fetih ordusu karar-gahı” gibi çoğalan mescidlerimizden biri heyecanlı bir ihtida merasimine sahne olmasın. Okuyan, kafası çalışan, temiz kudreti gelişmiş bulunan münevver Batılılar artık muharref (tahrif olunmuş, bozulmuş) Hristiyanlığın sakat esasları ile tatmin oluyorumlar. Böyleleri büyük bir arayış içindedirler.

Avrupa’da ecnebi dille yapılan neşriyat son derece kısır olmasına rağmen hergün bir hristiyan hidayet yolunu tutmakta ve İslam için çalışmaya azmederek inananlar zümresine katılmaktadır. Bunların ekseriyeti evlenmek nev’inden basit ve şahsi değil, tamamen fikri sebeplerle İslam’a dahil olmaktadır. İhtimal ciddi bir takiple bu gibi hadiselerin büyük bir kısmı tesbit edilebilse, ruhu katı materyalizmin kısılcığında bunalmış olan batılının hangi istikametlere yöneldiği açık bir surette ortaya çıkar. Gerçekten sosyolojik bir tedkike değer vasıftaki bu ihtida hadiseleri, onları doğuran sebeplerle neticeleri bakımından fevkalade ehemmiyet taşımaktadır.

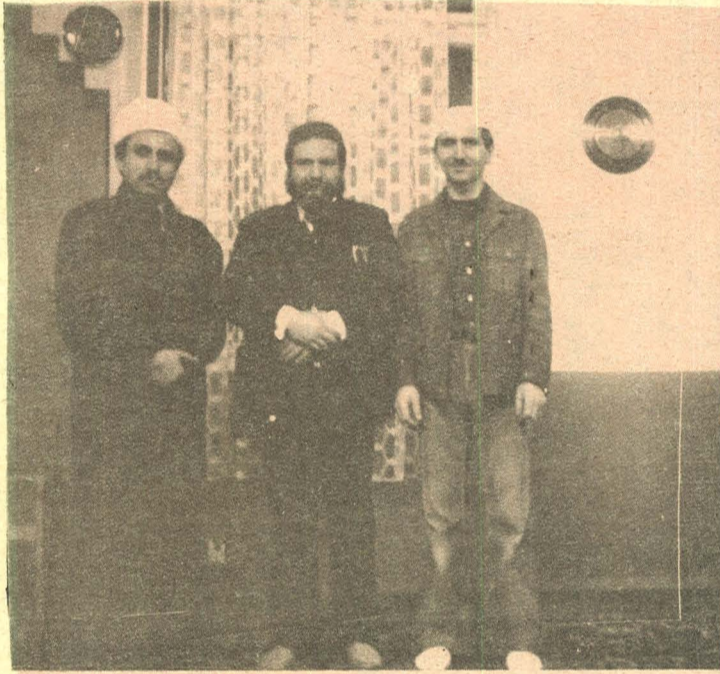
İSVİÇRE’NİN kenarında küçük ve turistik bir Alman şehri vardır: Konstans. Bu şehir, kendi adıyla anılan büyük bir gölün kenarındadır. Denize hasret Almanlar yazın fevce buraya gelir ve çıplaklığın en yüz kızartıcı şekillerini sergilerler. Çocukluğu burada geçmiş olan Mayer adındaki Alman’ın bu her türlü nefsanî iştihaya cevaz veren alemin tesirlerinden sıyrılarak bir gün hidayet yolunu tutacağını kim tahmin edebilirdi?! Lakin bu alemde olmaz birşey yoktur. İşte Mayer de ilk gençlik yıllarından itibaren içinde yaşadığı çirkef hayattan tiksine ve bir

hakikat ışığı aramaya başlamıştı. Yıllarca bütün dinleri tedkik etmiş bu tedkikatin sonunda insan tabiatına İslam kadar uygun bir dinin mevcut olmadığını görünce, civarındaki müslümanları bizzat arayıp bulmuştur.

Konstanz’a yakın bir alman şehri olan Singen’de bir avuç müslüman Türk işçisi

gelmiştir.FARUK ismini alan bu Alman gencinin niçin İslam’ı seçtiğine dair yaptığı veciz konuşma cemaate sıcak göz yaşları döktürmüştür. Yeni müslüman kardeşimiz Faruk diyordu ki:

“Sizler müslümanlığı analarınızdan babalarınızdan miras olarak devraldınız. Bu sebeple O’nun kıymetini bile-

Ortada Alman muhtedisi FARUK (Mayer) solda Ziya Ceylan Hocaefendi, sağda ise Sebil Singen mümessili Rıza Turgut görülmüştür

mevcuttur. Bunlar çocuklarının nafakasını temin için gittikleri bu uzak Avrupa şehrinde ilahi bir siyanetle müslümanlıklarını korumak gayretiyle “Singen ve çevresi Müslümanlar Cemiyeti” adıyla bir cemiyet kurmuş ve sahip buldukları mahdud imkanlara rağmen bir de mescid açmışlardır. Günün birinde burasını bulan Alman münevveri Mayer, çevrenin din görevlisi Ziya Ceylan hocaefendi’ye mülaki olunca, O’nun tatminkar izahları karşısında hiç vakit geçirmeden İslam’a girmek kararını vermiştir. Bu maksadla geçen hafta mütevazı Singen mescidinde tertiplenen ihtida merasimine etraftan pek çok müslüman koşup

mezsınız. Siz İslam’ın ne demek olduğunu bir de bana sorunuz. Hepinizin huzurunda and içiyorum: bundan sonra hayatımı İslamiyet’in anlaşılması için yapılabilecek çalışmalara hasredeceğim. Zira aralarından çıktığım gayrimüslimlere acıyorum. siz onların içinde bulunduğu ruhi ve ahlaki sefaleti de hakkıyla takdir edemezsiniz. Hepsî de ruhi bir bunalım ve arayış içindedir. Onlara yardım etmek benim şükür borcumdur.”

Muhtedi Faruk Bey’in konuşmasından sonra davetli hocaefendilerde cemaate veciz ve heyecanlı hitabelerde bulunduktan sonra toplantı geç vakit nihayete ermiştir.

Öztürk, evinden işine giderken üç komünist tarafından vuruldu. Kendisinin celik yelek giydiğini tahmin eden katiller, bütün kurşunlarını merhumun başına boşalttılar.

MSP’nin İzmit’de tertiplendiği “Millî Vahdet Yürüyüşü”nde konuşan genel başkan Erbakan: “Parlamentoda iki batıla ders verip, iman dolu müslüman bir cumhurbaşkanının Türkiye’ye sunacağız” dedi.

Suudi Arabistan’da, evlirir.de verdikleri bir partide içki içen bir İngiliz karakoca, seksener sopa cezasına çarptırıldı. Hadise, davetlilerden iki sarhoşun, evin balkonundan düşüp ölmeleri ile meydana çıkmıştı.

Millî istihbarat Teşkilatı (MİT) mensubu Ahmet

OĞLU ŞEHİD EDİLEN BİR BABANIN MEKTUBU

1979 yılı Ağustos ayında çoluğum-çocuğumla fındık bahçedeki fındığı toplamak için Fatsa’ya gittim. Fındık toplama esnasında kendilerine devrimci süsü veren komünistler tarafından ölümlü tehdit edildikten, fındığı bırakıp, çoluk-çocuğumu arak kaçtık ve canımızı kurtardık.

Bu sefer ise (oğlumu öldüren katillerin) benim evimi yıkarak yerine kendilerine ev yeri temeli kazdıklarını duydum. Oğlum Denizli-Acıpayam-İmam Hatip Lisesi öğretmeni Kemal Salbaş ile Fatsa’daki yerleşim başına gittik. Durumu yerinde görüp mahkemeye verecektim. Bizi gören komünistler etrafımızı çevirdiler. Ben kaçtım, oğlum ellerinde esir kaldı.

Fatsa’ya gelerek durumu merkez jandarma yüzbaşısına anlattım. “Oğlumu kurtarın, onu yakaladılar, öldürdüler” dediğimde “Yarın gideriz” dedi. Kendisinden jandarma istedim. Bu isteğimi yerine getirip bir jandarma verdi. Araba tutarak jandarma güvenliğinde Fatsa’ya bağlı Bolaman Karakoluna geldim. Çavuşa durumu anlattım. Çavuş telefonla yüzbaşısıya “Çocuk ellerindeymiş, onu öldürdüler, takviye gönderin gidelim” dediğinde, “Elimizde araç yok, yarın gideriz” diye cevap verdi.

Yarın dediği 9.2.1980 günü Bağlarca Köyüne giden yüzbaşı çocuğumun cesedini bana getirdi. Bu ne demektir? Çocuğumun öldürülmesinin sebebi bu ihmal değil midir? Olayın meydana geleceği muhakkak iken böyle büyük bir ihmal ve vurdumduymazlık yüzünden oğlumu şehid ettiler.

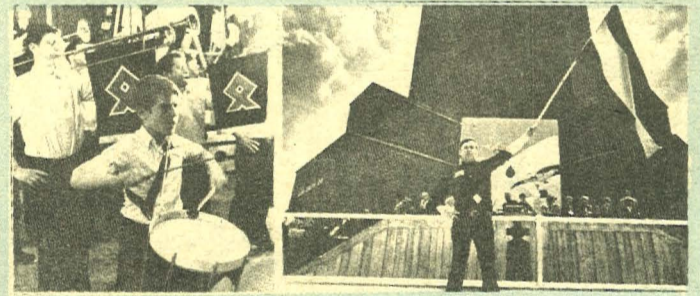
8.2.1980 günü sabah saat 08.00.09.00 sıralarında kaçırılan oğlum “Halk Mahkemesinde” yargılanmış, suçuna (!) göre şu cezalara çarptırılmıştır: göğdesini sigara ile yakma, çene ve göğüslerine tomavida, çakma, pense ve cimbızla kulaklarını delme, sağcı-ölkücü olduğu için sağ gözüne bir kurşun, imanlı olduğu için göğsüne 13 kurşun, elleri başının arkasına bağlı, sırtüstü yatırılarak, gözleri baka baka öldürülmüştür.

Benim oğlum ne ilk şehit ne de son şehittir. Yüzlerden, binlerden bir tanesidir. Allah, vatan ve millet için canını vermiştir. Acısı belki geçer, fakat bu memleket semt-semt, bölge-bölge, şehir-şehir komünistlere terkedilirse sonuç nereye varır? 450 milletvekili, biz, vatani bu hainler parsellesinler diye mi Ankara’ya gönderdik? Gerçekleri hakkıyla savunan milletimiz için yüreği yanan partiler ve mebuslar seslerini daha çok duyurmalıdır. Emniyet ve güvenlik kadrosunda gençlerimizi öldürdükten, şehirlerimizi işgalden kurtaracak gerçek islahata ve yeni tayinlere ihtiyaç vardır.

“Kurtanmış” dedikleri, şirin bir yurt parçası olan Fatsa’ya bir Türk vatandaşı olarak mülkümüzün başına gidemiyorsak Fatsa bizim değil demektir. Fatsa’larda milletimiz, dört gözle devleti aramaktadır. Daha ne kadar bekleyeceğiz. Bu mektubumun gazeteye yazılmasını ve milletvekilleri tarafından Meclis’te okunmasını istiyorum.

Saygılar sunarım. Allah’a emanet olun! Allah bu milleti korusun ve yüceltsin.

15.2.1980
Mehmet SALBAŞ
Karabağçe Köyünde çiftçi
Çarşamba/ SAMSUN

İsrail’in ve bütün dünyadaki Yahudilerin gitgide şımarması, Yahudiler tarafından sömürülen birbirine düşürülen milletlerin gözlerini -Yahudilerin dünyayı kaplayan propagandalarına rağmen- yeniden açıyor. Fotoğraflarda Batı Almanya’da yeniden faaliyete geçen Nazi teşkilatlarının toplantıları görülmüyor.

Günaydın gazetesine mülakat veren Turgut Özal, Türkiye’nin alınan tedbirlerle son kozunu oynadığını, hazırladıkları programın uygulanamaması veya hükümetin düşmesi halinde, enflasyonun %150’yi geçeceğini ve marksizm veya Faşizmin

geleceğini yahut ülkenin parçalanacağını söyledi.

Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu (MİSK), kendisine bağlı işyerlerinde, hafta başı ve hafta sonlarında İstiklâl Marşı okunmasını karar verdi.

Kısa Haberler

Alkolik bir polis, cinnet getirdi ve karısı ile iki oğlunu tabancası ile öldürdü.

Son üç yılda Türkiye hapishanelerinden 3.236 mahkumun kaçtığı bildirildi.

İçel valisi, Mersin’de 1 Mayıs günü sokağa çıkma yasağı konduğunu bildirdi.

Suriye'de çok sayıda yüksek rütbeli subay tutuklandı

● Halep çevresinde ağır toplarla desteklenen 10 bin kişilik bir birlik bekliyor

Suriye'de General Esad rejimine karşı başlatılan direnişin orduya da sıradığı, çok sayıda yüksek rütbeli subayın tutuklandığı bildirildi.

Londra'da neşrolunan The Times Gazetesi, Suriye'deki son durum ile ilgili olarak yayınladığı bir yazıda, General Esad'a yalnız aşırı dinci Müslüman Kardeşlerin değil, komünistlerin de karşı çıkmaya başladıklarını bildirdi.

The Times'in muhabiri Halep'te durumun çok gergin olduğunu, şehir içinde askere rastlanmadığını, fakat çevrede ağır toplarla desteklenen 10 bin kişilik bir birliğin beklediğini bildirdi. Muhabir Halep'te sokaklara yapıştırılan Esad'ın fotoğraflarının yırtıldığını, bölgeye T-5U ve TG-2 tipi modern Rus tanklarının sevkedildiğini belirterek, "Geçen hafta çıkan çatışmalarda ölenler arasında çok sayıda kadın ve çocuk da var" dedi.

İngiliz gazetesi Müslüman Kardeşlerden sonra komünistlerin de bildiri dağıttıklarını, bu arada "Ulema" imzasını taşıyan ve din adamları tarafından hazırlanan bir açıklamada ise, General Esad rejiminin yıkılmasının istendiğini bildirdi.

Din adamlarının Suriye'de şeriata dönüşmesini, olağanüstü durumun kaldırılmasını, siyasi tutukluların bırakılmasını, Halep'ten askerlerin çekilmesini ve üniversitede reform yapılmasını istedikleri öğrenildi.

Öte yandan Suriye Parlamentosu Mısır'ın benzediği gerekçeyle Suriye bayrağının değiştirilmesini kararlaştırdı.

Yetkililer, yeni bayrağın, siyah, beyaz ve kırmızı yatay çizgilerden oluştuğunu ve ortasında iki yeşil yıldızın bulunacağını söylediler.

KÜFÜR VE İLHAD DİYARINDA BİR "İMAN OCAĞI" DAHA AÇILDI

Şututgart ve çevresi Almanya dâhilinde müslümanların en keşif olduğu yerlerden biridir. Tahmin edildiğine nazaran bu bölgede 250 bin müslüman yaşamaktadır. Mercedes Fabrikası'nın büyük bir bölümünün de bulunduğu bu havalede müslümanlar son derece faaldirler. Birçok camileri mevcuttur. Bunları çevredeki mücâhid din adamlarının çalışmalarına borçlu bulunmaktayız.

Başyazarımız heyecanlı konuşmasında ez-cümle:

"Sizler Avrupa fethinin öncü kuvvetlerisiniz. Buradaki mescidlerimiz de birer hudud karakolu veyahutta karargâh mâhiyetindedir. Bunlar sizin cihad talimgâhlarınızdır. Bir nevi askerî talimgâh demek olan bu kalelerde hazırlanıp cihada çıkacaksınız. Vaktiyle Osmanlılar'ın fethinden önce Avrupa'ya gönderdiği "hazırlayıcı kadro"

Bu hoca efendilerden biri de Konya Karaman'ın âlim evlâdı **Muzaffer Can**'dır. Kendisi son zamanlara kadar vazife gördüğü Şututgart konsoloslüğümüz yakınındaki büyük mescitte din daşlarımızın ikaz ve irşadlarına büyük bir emek vermiştir. Bu defa yine Şututgart civarındaki **Eslingen**'de faaliyette bulunan "**Alem-i İslâm Cemiyeti**" **Muzaffer Can** hocanın gayret ve faaliyetleri ile fevkalâde güzel bir mescide kavuşmuştur. Sanki cami olarak plânlanıp yapılmış gibi tahsisedildiği işe son derecede uygun bu binada geçenlerde büyük bir açılış merasimi tertib edilmiştir. Civardan davet edilen eski Te-kirdağ Müftüsü **Ali Arslan** hocamız başta olmak üzere **Mehmed Bilgiç** ve emsali hocaefendilerin veciz ve heyecanlı konuşmalarla cemaati coş-turduğu bu merasime Almanya'da bulunan başyazarımız **Kadir Mısıroğlu** da katılmıştır.

gibi bir misyona memursunuz. Bu memuriyetini zin fiilî harete inkılâb edeceği zaman yakındır.

"Sizler, Türkiye'mizde şeriat hâkim olsa idi sırf çalışmak ve kazanmak için buraya gelmenin cevâzına nâil olamazdınız. Zira bir müslümanın gayrimüslim bir ülkede ihtiyarı ikametine cevaz yoktur. Böyle bir sefer ve hicret ancak cihad için tecviz olunabilir. Şzler gönüllerinizde bu cihad aşk ve heyecanını, Alman markına âid istekten üste çıkardığınız içindir ki, bu hareketiniz Resû-lüllah'ın hicretindeki manâ ve nâliyetten eser miktarda da olsa bir hisse kazanmıştır. Bizler gibi fâniler için böyle bir tecellîşükürü ifâ edilemeyecek olan bir nimettir. Bu nimetin liyâkati, evvelâ nefsimizden başlayarak imkân nisbetinde ve her şeyden evvel İslâm'ı yaymak ve yaşatmaktır. Bu yolda hepinize şerefli hizmetler temenni ederim" demiştir.

Bu resim Meşrutiyet devrinden kalma bir tablodan alınmıştır. Türkiye'de iken örtünmeyi akıllarına sığdıramayan mühendis hanımların Suudi Arabistan'da girdikleri bugünkü kıyafetlerini gösteriyor. Bu hanımlar üstelik hallerinden gayet memnun olduklarını da söylüyorlar. Şu halde kadınların örtmek isteyen müslüman erkeklerle tavsi-femiz: Onları, iyi örnek alacakları müslüman muhitlere sokmalarıdır. Bunun için de tabii önce kendileri o muhite layık olmalıdırlar.

Suriye'de gitgide başı sıkışan Esad, son yıllarda kaybeden bütün başkan-larda adet olduğ gibi başarısızlığının sebebi olarak CIA'yı gösterdi ve kendisine karşı ayaklananları ABD'nin tahrik ettiğini söyledi.

Filistin Kurtuluş Örgütü Temsilcisi Ebu Firas'ın iddiası:

"Türkiye'deki teröristlerin ve bölücü hareketlerin arkasında İsrail var!"

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Türkiye Temsilcisi Ebu Firas, Türkiye'deki teröristlerin arkasında İsrail'in olduğunu, Amerika ve Türkiye'nin düşmanlarının güçlü bir Türkiye istemediklerini söyledi.

Ebu Firas, Türkiye'deki teröristlerin Filistin kamplarında yetişti-rildikleri yolundaki iddiaları yalanlarken şöyle konuştu:

"Biz hiç bir zaman terörist yetiştirmeyiz. Terör içinde olan insanlar da kabul etmeyiz. Biz kendi haklı davamız için çarpışıyoruz. Esas bölücüleri destekleyen İsrail'dir. İran, Irak, Suriye ve Lübnan'da olduğu gibi Türkiye'de de bölücü hareketleri, Kürtçüleri ve teröristleri destekleyen İsrail'dir. İsrail bu ülkeleri bölmeye çalışıyor. Biz, dünyanın her yerinden gelen ve sadece Filistin davası için çarpışacaklarını söyleyen gönüllüleri kamplamıza kabul ediyoruz. Fakat bunları yetiştirip kendi ülkelerine göndermek için değil."

İsrail'in Türk kamuoyunu Filistin davasını desteklemediğine inandırmaya çalıştığını kaydederek gerek Ecevit hükümeti, gerek Demirel hükümeti döneminde olsun Türkiye'nin Filistin davası karşısındaki tavrının aynı olduğunu, desteklediklerini söyledi.

PEK YAKINDA BAŞLIYORUZ:

"GÜNEŞ BATIDAN DOĞUYOR"

YAZAN: KADİR MISIROĞLU

Güçlü Türkiye istemiyorlar

Ebu Firas, "Türkiye'yi ekonomik zorlukları aşması için desteklemek Filistin ve Arap dünyasının görevidir. Filistin Kurtuluş Örgütü olarak Türkiye'ye yardım yapılması konusunda Arap ülkeleri, Müslüman ülkeler nezdinde girişimlerde bulunuyoruz. İslam ülkelerinin görevleri olduğu için Türkiye'ye yardım etmeleri gerektiğini söylüyoruz. Türklere yardımcı olmak Arapların görevidir. Çünkü Türkiye, Filistin davasının kuvvetli bir destekçisidir. Çünkü Amerika ve Türkiye'nin düşmanları Türkiye'yi kuvvetli görmek istememektedirler."

Ebu Firas, Amerika'nın Türkiye'deki tesislerini kullanarak Ortadoğu'ya bir hareket yapmak istediği yolundaki Sovyet iddiaları ile ilgili olarak da şöyle dedi:

"Amerika bölgede kendi çıkarı dışında olan her şeyi engellemek için elinden gelen her yolu denemektedir. Biz Türkiye'yi bölgede bir vücutun bir parçası olarak görüyoruz. Bölge bir vücut, Türkiye ise eldir. Bir elin, kendi vücuduna karşı hareket edebileceğine hiç bir zaman inanmam."

İSRÂ GECESESİ VE O GECEDEKİ EMİR

Rıdvan NİZAMOĞLU

Muhammedden diğer yok dahil olmuşkabe kavseyne,

Kirâm-ı enbiyadan girmede bir ferd o mâbeyne,

Haremgâh-ı visâle Ahmedi tenhâ alub Mevlâ,
O halvet oldu mahsus hazreti sultanı kevneyne. (1)

.....
"Öylü bir müstevaya çıkarıldım ve öyle makamlara yükseldim ki, kâinatın mukadderatını çizen kalemlerin cızırtılarını işitiyordum." (2)

Allah-ü Tealâ (c.c.) ilâhi mükafatla şerefle direceği kullarını, bu mükafatını ihsan etmeden önce, çetin imtihanlardan geçirmiştir. Hz. İbrahim (a.s.), Hz. Musa (a.s.), Hz. Yakub (a.s.) gibi, hemen bütün peygamberler buna misaldir. Peygamberler dışındaki büyük zevat-ı kiramin hayatı da böyledir. Yaradılışın değişmez kanunudur bu... Çalışma, uğraşma, zahmete tahammül = -mükafaat.

Bütün mevcudata yayılmak üzere ve son olarak mübarek beldeden intişar eden İslâm nuru, ilk zamanlarda şiddetli belâlarla karşı karşıya kalmıştı. Resulullah (s.a.v) ve muhterem ashâbı (r.a.hüm) bu belâlara metanetle karşı koydular. Keder ve elem yılları birbirini takib etti. Kureyşlilerin zulmü, Allah Resulünün yakınlarının (muhterem zevcesi Hz. Hadice ve amcası Ebu Talib'in) vefatları, zamana "hüzün yılı" ismini verecek kadar elem ve ızdırap doğurmuştu. Hz. Peygamberin artık Allah'dan başka dayanağı kalmamıştı. İşte bu anda, gökte ilâhi huzurla karşılaşmak için bir gece yolculuğuna çağırıldı. Bunun adı İSRÂ idi ve risaletin dokuzuncu yılında vuku bulmuştu.

Zât-ı Ecelli A'lâ bunu Kur'an-ı Kerim'de meâlen şöyle beyan buyuruyor: "Kulunu (Muhammed (s.a.v.'i) bir gece Mescid-i Haram'dan (alıp) Mescid-i Aksâ'ya kadar götürün (zat-ı ecelli a'lâ, her türlü nakisadan) münezzehtir. (O Mescid-i Aksâ ki) biz onun etrafına (feyz ve) bereket verdik. (Ve bu gece yolculuğunu) ona (o peygambere) ayetlerimizden bazısını gönderelim diye (yaptırdık). Şüphesiz ki O (asil O) (her şeyi) hakkıyla işiden (her şeyi) kemaliyle görendir".

Hâdisenin cereyanı, mucizelerin beyanı tafsilatlıdır. Bunların izahı ayrıca yapılabilir. Yalnız burada mühim bir vâkıa vardır. Onu behemehal zikretmek bir zarûrettir. O da namaz hâdisesidir.

Kâinatın hâliki, Habibini manevi bir ziyafete çağırmıştı. Bu O'nu bir nevi teselli etmekte. Ancak, O Resül-ü zişan da dönüştü ümmetine şanlı bir armağan getirdi. İşte Resülullah'ın o gece Rabbinden vasıtasız emirle alıp getirdiği bir hediye, namazdı. Allahın Resülü mü'minlere bunu müjdeledi. Mü'minler de bu fermana lââyık olabilmenin heyecanı ile günde beş defa Mirâc etmenin hazzını duydular.

Rasûlullah'ın ev sahibi,
İstanbul'un aziz misafiri
EBÛ EYYÛB'UN
RİVAYETLERİNDEN

KIRK HADİS

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ عَنِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
أَنَّكَ قَالَ:
مَا مِنْ رَجُلٍ يَعْرِضُ شَرًّا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنْ الْأَجْرِ
قَدْرًا مَا يَخْرُجُ مِنْ شَرِّ ذَلِكَ الْفِعْلِ *
سَائِدَانِي

Ebü Eyyüb el-Enşârî (r.a.), Rasûlullah (s.a.v.) in şöyle buyurduğunu bildirmiştir:
"Herhangi uygun bir yere) bir fidan diken kişiye Allah, o ağaçtan yetişecek meyveler adedince sevab yazdırır." (1)

**AGAÇ DİKMEK
YA DA FAYDALI
BİR İŞ YAPMAK**

Âlemlere rahmet olarak gönderdiği yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim de duyurulmuş bulunan sevgi Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa, İslâm'ın girdiği her yere, kendine has medeniyetin, ruh ve manada olduğu kadar mekan planında da rahmet tecellilerini gözler önüne serebilmesi için gerekli her türlü tavsiyeyi yapmış ve tedbirlerini almıştır.

Binlerce tedbir, tavsiye ve teşvik'ten biri olan hadisimizde müslümanlar, her iklimde geçerli bir amele, ağaç dikmeye özendirilmektedir. Dikilecek fidan, yapılacak hayırlı bir teşebbüs (amel-i sâlih) olarak yorumlayacak olursak, bu tür işlerin sağlayacağı manevi ecrin, teşebbüsten elde edilen fayda ölçüsünde büyük olacağı rahatlıkla anlaşılacaktır. Bu ise, hayır yapmak isteyenleri, daha büyük boyutlu ve köklü adımlar atmaya teşvik eder. Özellikle, faydası kamuya ait hizmetlere yönelinmesini öğütlemektedir.

Allahın Resülü kederli, sıkıntılı, günlerden kurtulmuş büyük bir iltifata mazhar olmuştu. O'nun ümmeti de, O'nun sayesinde, böyle ulvi bir hediye ve mukaddes emirle mânen mirac etmenin usulünü öğredi. Bu da ümmete Rabbinin bir lutf-u keremi idi.

Rabbinin o gece Habibine doğrudan doğruya ve bizzat emrettiği bu kudsî namaz ibadetinin mâna ve ehemmiyetini idrak edemeyip, ondan gafil olanlara yazık! Yazık onlara ki, Allah yolunda olduklarını iddia ederler de, bu yolda olmanın ilk şartı ve en basit çilesi beş vakit namazı lââyık ile edâdan âcizdirler. Bu mühim kulluk vazifesini ifâdan gafildirler.

Halbuki o namaz, Rabbinden Resûlüne doğrudan emredilen yegane vazife olma husûsiyetini ve fevkâniyetini haizdir. Hz. Peygamberimizin kendisi için en mes'ud ve mübarek olan bir gecenin emsalsiz armağanıdır. Ve Hz. Resûlün ifadesiyle dinin direğidir. Allah yolunda cihaddan önce gelen ana ve babaya iyilikten de öncedir. Şu halde en öncedir, en mühimdir, en sağlam bir şekilde (vasıtasız emirle) emredilmiştir. Resûlullah için en şerefli gecenin, en mümtaz armağanıdır...

(1) Elmalı Hamdi Yazır Tefsiri, Cilt 5, Sahife 3152
(2) Mustafa Runyun, Hutbelerim Sahife 55

İsmail Lütfi ÇAKAN
Y.İ.E. HADİS ASİSTANI

16

Ağaç, güzellik ve süs olduğu kadar sağlık ve bereket vesilesidir. Hadisimizde, beşikten mezara kadar insan ve toplum hayatının her safhasında büyük bir yer işgal eden ağacın, istihlakinden önce istihsalı (yetiştirilmesi)nin düşünülmesi vurgulanmaktadır. Bu konuya öylesine önem verilmiştir ki, Peygamber Efendimiz bir başka hadis-i şeriflerinde; "Kiyamet kopuyor da olsa, elinde bir fidan bulunan-gücü yetecekse- onu hemen dikiversin!" (Müsned, III, 191), buyurmuştur. Burada, yararlı bir iş yapmakta tetik davranılması istenmektedir. Çünkü hizmetin görülmesi, çoğu kere neticesinden daha önemlidir. (Bu hadisin daha geniş ve detaylı yorumu için, İslâm Toplumuna Doğru kitabımızın 44-47. sayfalarına bakılabilir.)

Hadisimizdeki "dikilen ağaçtan yetişecek meyveler adedince dikene sevab verileceği" müjdesi; âmme menfeatine yapılacak hayırların- kendisinden faydalanılın veya faydalanılmasın- en küçük biriminin bile karşılıksız kalmayacağını ifade etmektedir. Çünkü dikilecek ağacın her meyvesi, meyve olarak değerlendirilmeyebilir. Kimi olgunlaşmadan düşer, kimi çürütür. Ama o ağaçtan meyve adıyla teşebbüslerden hizmet olarak meydana gelen her şey sevab hesabına dahildir. Hatta hadisin umûmi havası; yapılan hayırların direk ürünleri kadar yan ürünlerinin de sevab hesabına dahil olduğu intibahı vermektedir.

O halde önemli olan; topluma faydalı olmak için ve mükafatını Allahtan bekleyerek, bilhassa meyveli ağaç dikmek, iyiye, güzele, doğruya ve gerçeğe yöneltecek niyet ve istikbal vadeden teşebbüslerde bulunmaktır. Niyetin sağlamlığı ölçüsünde, fire vermeden netice alınacağı muhakkaktır.

Burada hemen belirtelim ki sadece, kabristanlara dikilecek ağaçların meyvessiz ve gölgesi az olan neviden (selvi, çam v.s.) olması, kabirlerin çiğnenmemesi noktasından daha uygun bulunmuştur.

Yenisinin dikilmesi tavsiyesinde, mevcutların korunması ve geliştirilmesi -öncelikledahildir. Ağaca, ormana, yeşile, faydalıya, hizmete ve nimete saldırganın, gereksiz yere zarar vermenin kasid bir yana, ihmal sonucu da olsa orman yangınlarına sebep olmanın da aynı derecede büyük sorumluluklar doğuracağı, yaş kesenin baş kesmiş olacağı, şer'i ahkâmın umumundan ve hadisimizin mefhumu muhalifinden anlaşılacaktır.

(1) Ahmed b.Hanbel. Müsned, V, 415; Taberânî, el-Mu'cem'ü'l-Kebîr, cüz, IV, 177

SEBİL
4/2. CİLT VE
CİLT KAPAĞI
ÇIKTI!..

Ziya Gökalp'in
Hayatı ve
Eserleri

ariel heyden
cemil meriç

SEBİL'DEN

dini suallere

CEVAPLAR

Ahmed Muhtar BÜYÜKCİNAR

LÜTFİ KİBİROĞLU- İSTANBUL

S ORU- Müslümana hac ne zaman farz olur?

CEVAP- Akil baliğ olan her müslüman, zaruri ihtiyacından fazla kendisini hacca götürüp getirebilecek parası varsa ve gitmesi için bir mani yoksa kendisine hac farz olur.

S ORU-Müslüman, hac üzerine farz olur olmaz gitmeli mi?

CEVAP- Hacca gitmek, İslamın bes şartından biridir. Müslüman her işini vaktinde yapmalıdır. Gerci üzerine hac farz olan kimsenin hemen gitmesi şart değildir, tehir etmesi caizdir. Fakat hiç kimsenin sağlıklı olarak yaşayacağına asla garantisi yoktur. Ölüm var, hastalık var, fakir düşmek var. Bir müslümanın her işini ertelemeksizin vaktinde yapması en isabetli sevdur.

"İşlerini erteleyenler helak olurlar." Buvurdur.

S ORU- Üzerine hac farz olan müslüman, sonradan fakirleşse ne yapacak? Farz olan hacı imkanı olduğu halde yerine getiremeden ölürse ne icap eder?

CEVAP- Bir kimsenin üzerine her hangi bir ibadet farz olur da vaktinde yapmaz ve sonradan yapmasına mani çıkarsa, borçlu kalır. İlk fırsatta yapması, yani kaza etmesi gerekir. Hac da böyledir. Onun için -vukarıda da dediğimiz gibi- üzerine farz olunca, mani de yoksa geciktirmeden hac etmek en iyisidir. Hac edemeden ölürse, daha önce kudret ve imkanı olduğu halde yapmadığı için borçlu kalır. Ölürken başka birini yerine vekaleten göndermelerini varislerine vasiyet eder, onlar da birini gönderirler, yahut yerine kendileri giderse borçtan kurtulmuş olur. Bu hükme kaynak olarak şu iki hadisi seriti yazıyoruz!

EHz. Abbas'ın oğlu Abdullah anlatıyor, Abbas oğlu Fadl (r.a.) Resulullah'ın terkisinde idi. O sırada Has'am kabilesinden bir kadın (vekaleten Hac hususunda) fetva almak için geldi. Fadl kadına bakıyor, Resulü Ekrem (s.a.v.) de Fadl'in yüzünü öbür tarafa çeviriyor. Kadın:

"-Ya Resulullah, Allah Hacı kullarına farz kıldı.. Babam yaşlı olduğu için devesinin üzerinde duramaz. Onun yerine ben Hac etsem olur mu?" diye sordu? Resulü Ekrem (s.a.v.) de:

"-Evet olur" diye cevap verdi. Bu veda haccında idi (1)

2- Ebu Rezin'den rivayet olunur: Amir oğullarından bir adam:

"-Ya resulullah, babam çok yaşlıdır. Hac etmeye ve ömre yapmaya dermanı yoktur. Deveye de binemez." deyince Resulü Ekrem (s.a.v.):

"-Babanın yerine Hac et ve Ömre yap" buyurdu.(2)

MEHMED MENAKIBCI - ESKİŞEHİR

S ORU- 1976'da Eskişehir'de bir arkadaşın adına çıkan telefonun ücretini ödedim. Arkadaş Eskişehir dışında oturuyordu. Kendisiyle şöyle anlaştık:

"Kendisi Eskişehir'e gelirse telefonu kendi evine alacak. Aksi halde hep bende kalacaktı."

Bu şekilde 1979 ortasına kadar telefonu kullandım, vergisini ödedim. 1979 ortalarında, bu arkadaş, bana haber vermeden, telefonu bir başkasının adresine aldırdı.

Ayrıca 976'da ödediğim 7 bin lirayı bana iade etmek istiyor. Bana yine 7 bin lira öderse olur mu?

CEVAP- Savın Mehmed Menakıbcı, arkadaşın telefonu evine ve kendi iş yerine alına kadar kullanma hakkı senindir. Satmak istersen de, sen talip oldukça başkasına satması haksızlık olur. Sana verdiği sözünden cavar ve inadında ısrar ederse bunun vebali kendinedir. Ona güvenmeseydin belki şimdiye kadar bir telefon sahibi olurdu.

Şimdiye kadar kullandığın senin hakkındır. Zira masrafları sen yapmışsın. 976'da ödediğin 7 bin lira da senin hakkındır, sana ödemesi gerekir.

MEHMET SOFUOĞLU- Karaisalı / ADANA

S ORU- Arabistan radyosunu dinliyordum. Akşam namazında imam birinci rekatta Tekasür, ikinci rekatta Hümeze surelerini okudu. Bir süre atladı. Bu olur mu, hükmü nedir?

CEVAP- Namazda ayetleri veya kısa sureleri birbiri ardından okumak sünnettir. Atlamak icap ederse bir süre değil, iki veya daha fazla sure, ayet atlamak gerekir. Bir süre veya bir ayet atlarsa da namaz caizdir. Kerahati tenzihîye ile (hattı kerahetle) mekruh olur. Fakat namazda okurken bir ayeti unuttur, yahut yanlış okur da bir ayet atlarsa caizdir kerahet yoktur.

ARİF PAMUK - İSTANBUL

S ORU- Baliğ olmuş iki kız veya erkek kardeş bir yatakta yatmaları caiz midir?

CEVAP- İki kız veya iki erkek kardeş pijama veya elbise ile bir yatakta yatabilirler. Yer ve yatak müsaitse ayrı yatakta yatmaları efdaldır. Fakat pijamasız yani setri ayret yapmaksızın bir yatakta yatmaları caiz değildir.

HAC MES'ELESİ SURE ATLAMAK YAŞ AĞAÇ KESMEK

HASAN AKBULUT - Turhal / TOKAT

S ORU- Fakirlik veya sağlık durumu sebebiyle çocuk yapmanın, ilaçla önüne geçmek caiz olur mu?

CEVAP- Çocuk ana rahmine düşmeden önce, kadının sağlığına zarar gelmemek şartı ile ilaç ve sair vesilelerle çocuk yapmamak caizdir. Fakat fakirlikten korkmamak daha efdaldır. Zira rizki halk eden Allah'tır. Çocuk da herkese nasip olmayan bir nimettir. Müslüman cesur olmalıdır. Kazanırken çok çalışmalı, harcarken kanaat etmeli. Bir an önce fakirlikten kurtulmalıdır. Bakarsın çocuğun ayağı uğurlu olur, doğduğu evi ihya eder.

Bu bahsi (203), sayıda etrafıca vazedik. Oraya bakınız.

HASAN HAFIZOĞLU - KELKİT

S ORU- Bir kimse zevcesi halen nikahı altında iken, baldızının kızını şer'an alabilir mi? Nikah sahîh ve doğan çocuk meşru mudur? Eğer değil ise bunu yapanın imamlığı caiz olur mu?

CEVAP- Zevcesi halen nikahı altında olan bir kimse, baldızının kızı ile evlenemez. Kaide sudur: Nikahlısı ile almak istediği kadından birisi erkek olsa, birbiri ile evlenmesi caiz olmuyorsa, o iki kadınla bir adamın, aynı anda evlenmesi caiz değildir.

Mesela, karısını erkek farz etsek, baldızının kızının davısı olur ki, bir kız davısı ile evlenemez. O halde karısı ile baldızının kızını nikahı altında birleştiremez. Nikah sahîh olmayanca doğan çocuk da meşru olmaz (3)

Böyle bir nikah yaparsanız haram işlemiş olur. Nikah sahîh olmaz. Hemen o kadını ayırmalı, tevbe ve istiğar etmelidir. Böyle bir kimsenin arkasında namaz caizdir. Zira haram işlemekle facir sayılır. Facirin arkasında ise namaz caizdir. Resulü Ekrem (s.a.v.): günahkarın

arkasında namazı kılın"(4) buyurmuştur.

Bir rivayette: "La ilahe illellah diyen kimsenin arkasında namaz kılın" buyurmuştur.

Diğer bir rivayette: "İtaatkâr veya günahkar olsun, hatta büyük günahlar da işlese her müslümanın arkasında namaz kılmak vacibdir (5) (yani caizdir.)"

M. ALİ ERASLAN Beyşehir / KONYA

S ORU- Köyümüz orman kövüdür. Her yıl ilkbaharda, Orman Bölge Şefliğinin damgaladığı yaş çam ağaçlarının pazarlık usulü ile damgasına istinaden kesim ve istihsalini yapmaktayız. Bu yaş ağaçları kesmekten dolayı kesen şahsa mesuliyet yüklenir mi?

CEVAP- Orman Bölge Şefliğinin kesilmesine isareten damgaladığı yaş çamlar, kesim için ayrılan kesimlik davat ve sığılar gibidir. Kesilmesinde hiç bir mesuliyet yoktur. Kesilmeli ki insanlar ondan yararlanınsın. Allah Taala her şeyi insan için yaratmıştır.

Kesilmesi caiz olmayan, fidan ken kesilen ağaçlar, gölgelik için dikilen ağaçlar ve meyvelik ağaçlardır. Kesilmesi mahzur olan köpe ve küçük kuzular gibi "Yaş kesen baş keser" sözünde kesilmesi caiz olmayan ağaçları kesmek hak kindadır.

Ağaçları çok çok dikkatle çoğaltmalı, koruyup büyütmeli. Büyüyüp kesime ayrılanları da kesin ondan yararlanmalıdır.

(1) Ebu Davud, C.2 S.161

(2) Ebu Davud, C.2 S.162

(3) Mezahibü Ebrâ'a, C.4 S.68-69

(4) Buhari, Salât:32, Cihad:44

Ebu Davud, Müslim, İmam 302 Salât:63

(5) Ebu Davud, Salât:63 C.1 S.162

ELİF HAYVANCILIK TİCARET A.Ş.

YAKIN ALAKANIZLA

BİZİMLE

BİRLİKTE

YÜRÜMEK

İSTER MİSİNİZ?

DOĞRU - İYİ - GÜZEL -
AYDINLIK BİR YOLDA

Sizin yakın alaka ve güveninizle çok kısa bir zamanda büyük gelişme gösterdik. Geniş bir arazi üzerinde kurulu tesislerimizle gerek ülke iktisadına katkımız, gerekse ortaklarımıza sunduğumuz verimlilikten ötürü sevinçliyiz.

ŞİMLİ

Bu yakın alaka ve güveninden geç olarak sizden gelen taleplerle 500.000 liradan 30.000.000 liraya çıkarttık.

**SİZE YENİ BİR
İMKÂN
HAZIRLADIK**

Çok kısa bir zaman için siz de ES-Kİ ORTAKLARIMIZLA AYNI HAK LARA SAHİB olan hisse senetleri - mizden satın alarak bizim bu yürüyüşümüze katılırsanız daha göçü olacağı. Alacağınız her hisse senedi, size karlı bir yatırıma iştirak ve iktisadî istiklâl mücadelesine bir güç katma mürşasını taşıyacaktır.

**KISA BİR
ZAMAN İÇİN**

Kısa bir zaman için beheri 5.000 liradan satışa arzettiğimiz senetleri almak üzere bizzat gelerseniz görüşür, çalışmalarımızı anlatır, size tesis ve arazilerimizi gezdiririz. ..Bekliyoruz...

ADRESİMİZ: Hacı Bayram Cad. Ejzafer Sk. No: 14- ULUS - ANKARA

dini suallere

CEVAPLAR

HAC MES'ELESİ SURE ATLAMAK YAŞ AĞAÇ KESMEK

Ahmed Muhtar BÜYÜKCINAR

LÜTFİ KİBİROĞLU- İSTANBUL

S ORU- Müslümana hac ne zaman farz olur?

CEVAP- Akil baliğ olan her müslüman, zaruri ihtiyacından fazla kendisini hacca götürüp getirebilecek parası varsa ve gitmesi için bir mani yoksa kendisine hac farz olur.

S ORU-Müslüman, hac üzerine farz olur olmaz gitmeli mi?

CEVAP- Hacca gitmek, İslamın bir şartından biridir. Müslüman her işini vaktinde yapmalıdır. Gerçi üzerine hac farz olan kimsenin hemen gitmesi şart değildir, tohir etmesi caizdir. Fakat hiç kimsenin sağlıklı olarak yaşayacağına asla garantisi yoktur. Ölüm var, hastalık var, fakir düşmek var... Bir müslümanın her işini ertelemeksizin vaktinde yapması en isabetli şeydir.

"İşlerini erteleyenler helak olurlar." Buyurmuştur.

S ORU- Üzerine hac farz olan müslüman, sonradan fakirleşse ne yapacak? Farz olan hacı imkanı olduğu halde yerine getiremeden ölürse ne icap eder?

CEVAP- Bir kimsenin üzerine her hangi bir ibadet farz olur da vaktinde yapmaz ve sonradan yapmasına mani çıkarsa, borçlu kalır. İlk fırsatta yapması, yani kaza etmesi gerekir. Hac da böyledir. Onun için vukarda da dediğimiz gibi üzerine farz olunca, mani de yoksa geciktirmeden hac etmek en iyisidir. Hac edemeden ölürse, daha önce kudret ve imkanı olduğu halde yapmadığı için borçlu kalır. Ölürken başka birini yerine vekaleten göndermelerini varislerine vasiyet eder, onlar da birini gönderirler, vahut yerine kendileri giderse borçtan kurtulmuş olur. Bu hükme kaynak olarak şu iki hadisi şerifi vazıyorduz!

EHz. Abbas'ın oğlu Abdullah anlatıyor. Abbas'ın oğlu Fadl (r.a.) Resulullah'ın terkisinde idi. O sırada Has'am kabilesinden bir kadın (vekaleten Hac hususunda) fetva almak için geldi. Fadl kadına bakıyor. Resulü Ekrem (s.a.v.) de Fadl'in yüzünü öbür tarafa çeviriyor. Kadın:

"-Ya Resulullah, Allah Hacı kullarına farz kıldı. Baham yaşlı olduğu için devesinin üzerinde duramaz. Onun yerine ben Hac etsem olur mu?" diye sordu? Resulü Ekrem (s.a.v.) de:

"-Evet olur" diye cevap verdi. Bu veda hac cında idi. (1)

2- Ebu Rezin'den rivayet olundu: Amir oğullarından bir adam:

"-Ya resulullah, baham çok yaşlıdır. Hac etmeye ve ömre yapmaya dermanı yoktur. Deveye de binemez." deyince Resulü Ekrem (s.a.v.):

"-Bahanın yerine Hac et ve Ömre yap" buyurdu. (2)

MEHMED MENAKIBCI - ESKİŞEHİR

S ORU- 1976'da Eskişehir'de bir arkadaşın adına çıkan telefonun ücretini ödedim. Arkadaş Eskişehir dışında oturuyordu. Kendisiyle şöyle anlaştık:

"Kendisi Eskişehir'e gelirse telefonu kendi evine alacak. Aksi halde hep bende kalacaktır."

Bu şekilde 1979 ortasına kadar telefonu kullandım, vergisini ödedim. 1979 ortalarında, bu arkadaş, bana haber vermeden, telefonu bir başkasının adresine aldırdı.

Ayrıca 976'da ödediğim 7 bin lirayı bana iade etmek istiyor. Bana yine 7 bin lira öderse olur mu?

CEVAP- Sayın Mehmed Menakıbcı, arkadaşın telefonu evine ve kendi iş yerine alınca kadar kullanma hakkı senindir. Satmak istersen de, sen talip oldukça başkasına satması haksızlık olur. Sana verdiği sözünden cavar ve inadında ısrar ederse bunun vebali kendinedir. Ona güvenmesevdi belki şimdiye kadar bir telefon sahibi olurdu.

Şimdiye kadar kullandığın senin hakkındır. Zira masrafını sen yapmışsın, 976'da ödediğin 7 bin lira da senin hakkındır, sana ödemesi gerekir.

MEHMET SOFUOĞLU- Karaisalı / ADANA

S ORU- Arabistan radyosunu dinliyordum. Akşam namazında imam birinci rekatta Tekasür, ikinci rekatta Hümeze surelerini okudu. Bir süre atladı. Bu olur mu, hükmü nedir?

CEVAP- Namazda ayetleri veya kısa sureleri birbiri ardından okumak sünnettir. Atlamak icap ederse bir sure değil, iki veya daha fazla sure, ayet atlarken de birden fazla ayet atlamak gerekir. bir sure veya bir ayet atlırsa da namaz caizdir. Kerahati tenzihine ile (hafif kerahetle) mekruh olur. Fakat namazda okurken bir ayeti unuttur, vahut yanlış okur da bir ayet atlırsa caizdir kerahet yoktur.

ARİF PAMUK - İSTANBUL

S ORU- Baliğ olmuş iki kız veya erkek kardeş bir yatakta yatmaları caiz midir?

CEVAP- İki kız veya iki erkek kardeş pijama veya elbise ile bir yatakta yatabilirler. Yer ve yatak müsaitse ayrı yatakta yatmaları efdaldır. Fakat pijamasız yani setri ayret yapmaksızın bir yatakta yatmaları caiz değildir.

HASAN AKBULUT - Turhal / TOKAT

S ORU- Fakirlik veya sağlık durumu sebebiyle çocuk yapmanın, ilaçla önüne geçmek caiz olur mu?

CEVAP- Çocuk ana rahmine düşmeden önce, kadının sağlığına zarar gelmemek şartı ile ilaç ve sair vesilelerle çocuk yapmamak caizdir. Fakat fakirlikten korkmamak daha efdaldır. Zira rızık halk eden Allah'tır. Çocuk da herkese nasip olmayan bir nimettir. Müslüman cesur olmalıdır. Kazanırken çok çalışmalı, harcarken kanaat etmeli, bir an önce fakirlikten kurtulmalıdır. Bakarsın çocuğun ayağı uğurlu olsun, doğduğu evi ihya eder.

Bu bahsi (203) savıda etraflica vızdık. Oraya bakınız.

HASAN HAFIZOĞLU - KELKİT

S ORU- Bir kimse zevcesi halen nikahı altında iken, baldızının kızını şer'an alabilir mi? Nikah sahih ve doğan çocuk meşru mudur? Eğer değil ise hunu yapanın imamlığı caiz olur mu?

CEVAP- Zevcesi halen nikahı altında olan bir kimse, baldızının kızı ile evlenemez. Kaide sudur: Nikahlısı ile almak istediği kadından birisi erkek olsa, birbiri ile evlenmesi caiz olmuyorsa, o iki kadınla bir adamın, aynı anda evlenmesi caiz değildir.

Mesela, karısını erkek farz etsek, baldızının kızının davısı olur ki, bir kız davısı ile evlenemez. O halde karısı ile baldızının kızını nikahı altında birleştiremez. Nikah sahih olmama da doğan çocuk da meşru olmaz. (3)

Böyle bir nikah yapan kimse haram işlemiş olur. Nikah sahih olmaz. Hemen o kadını ayırmalı, tebbe ve istiğfar etmelidir. Böyle bir kimsenin arkasında namaz caizdir. Zira haram işlemekle facir sayılır. Facirin arkasında ise namaz caizdir. Resulü Ekrem (s.a.v.): günahkarın

arkasında namazı kılın" (4) buyurmuştur.

Bir rivayette: "La ilahe illellah diyen kimsenin arkasında namaz kılın" buyurmuştur.

Diğer bir rivayette: "İtaatkar veya günahkar olsun, hatta büyük günahlar da işlese her müslümanın arkasında namaz kılmak vacibdir (5) (yani caizdir.)"

M. ALİ ERASLAN Beyşehir / KONYA

S ORU- Köyümüz orman köyüdür. Her yıl ilkbaharda, Orman Bölge Şefliğinin damgaladığı yaş çam ağaçlarının pazarlık usulü ile damgasına istinaden kesim ve istihsalini yapmaktayız. Bu yaş ağaçları kesmekten dolayı kesen şahsa mesuliyet yüklenir mi?

CEVAP- Orman Bölge Şefliğinin kesilmesine isareten damgaladığı yaş çamlar, kesim için ayırtılan kesimlik davar ve sığırlar gibidir. Kesilmesinde hiç bir mesuliyet yoktur. Kesilmeli ki insanlar ondan yararlanınsın. Allah Taala her şeyi insan için yaratmıştır.

Kesilmesi caiz olmayan, tıdanken kesilen ağaçlar, gölgelik için dikilen ağaçlar ve meyvelik ağaçlardır. Kesilmesi mahzur olan körpe ve küçük kuzular gibi. "Yas kesen bas keser" sözü de, kesilmesi caiz olmayan ağaçları kesmek haktır. Kındadır.

Ağaçları çok çok dikip çoğaltmalı, koruyup büyütmeli. Buyurmuş kesime ayırtılanları da kesim ondan yararlanmalıdır.

(1) Ebu Davud, C. 2 S. 161

(2) Ebu Davud, C. 2 S. 162

(3) Mezahebî Ebu'a, C. 4 S. 68-69

(4) Buhari, Salât: 32, Cihad: 44

(5) Ebu Davud, Müslim, İmam 302, Salât: 63.

(6) Ebu Davud, Salât: 63, C. 1 S. 162.

ELİF HAYVANCILIK TİCARET A.Ş.

YAKIN ALAKANIZLA

BİZİMLE

BİRLİKTE

YÜRÜMEK

İSTER MİSİNİZ?

DOĞRU - İYİ - GÜZEL -
AYDINLIK BİR YOLDA

Sizin yakın alaka ve güveninizle çok kısa bir zamanda büyük gelişme gösterdik. Geniş bir arazi üzerinde kurulu tesislerimizle gerek ülke iktisadına katkımız, gerekse ortaklarımıza sunduğumuz verimlilikten ötürü sevinçliyiz.

ŞİMEZ

Bu yakın alaka ve güveninden göç alarak sizden gelen taleplerle 500.000 liradan 30.000.000 liraya çıkarttık.

**SİZE YENİ BİR
İMKÂN
HAZIRLADIK**

Çok kısa bir zaman için siz de **ESKİ ORTAKLARIMIZLA AYNI HAK LARA SAHİB** olan hisse senetleri - mizden satın alarak bizim bu yürüyüşümüze katılırsanız daha güçlü olcağız. Alacağınız her hisse senedi, size kartı bir yatırıma iştirak ve iktisadî istiklal mücadelesine bir göç katma manasını taşıyacaktır.

**KISA BİR
ZAMAN İÇİN**

Kısa bir zaman için beheri 5.000 liradan satışa arzettiğimiz senetleri almak üzere bizzat gelerseniz görüşür, çalışmalarımızı anlatır, size tesis ve arazilerimizi gezdiririz. .Bekliyoruz...

ADRESİMİZ: Hacı Bayram Cad. E1
zafer Sk. No: 14- ULUS - ANKARA

HZ. ÖMER'LE BEDEVİ

BİR yaz gecesi idi. ortalık serin ve gökyüzü pırıl pırıldı. Herkes evine dönmüş ve uykuya dalmıştı. Fakat İslâm'ın Büyük Halifesi Hz. Ömer, her gece yaptığı gibi şehri dolaşıyor ve tebeasını yokluyordu.

Geze geze şehrin neına varmış ve gökyüzünün güzelliğiyle karşılaşarak bu ziya âlemini seyretmeye başlamıştı. O ne sonsuz ve muhteşem bir âlem ve bütün âlemin bağlı olduğu düzen, muhakkak ki onun güzelliği derecesinde engindi.

Ömer, düşünce düşünce ilerliyorken uzaklarda yakılan bir ateşin yükselen alevleri dikkatini çekti.

Acaba bu ateşi kim yakmıştı?

İlerliye ilerliye bu ateşin bir küçük çadır önünde yakılmış olduğunu ve bir arabın çadır önünde oturarak düşündüğünü, devesinin de etrafında otladığını gördü.

Ömer, çadıra doğru ilerlemiş, fakat çadır önünde oturan arabın dalgınlık yüzünden yaklaştığını hissetmediğine dikkat etmişti. O da sesini yükselterek selâm verdi. Fakat arap, yine aldırmanmıştı. Demek ki çok derin düşüncelere dalmıştı. Ömer, sesini daha fazla yükselterek tekrar selâm vermiş ve arabı uyandırmak istemiş fakat arap yine aldırmanmıştı. Galiba Ömeri bir dilenci veya bir serseri sanıyor ve onunla konuşmaktan konuşmama'yı tercih ediyordu. Ömerin üçüncü defa selâm vermesi üzerine arap onun tarafına bakmış ve çok kaba bir cevap vermişti:

- Yolu yolunda gerek. Sende nereye gidiyorsan oraya git! Yoksa seninle uğraşmak ve seni defetmek zorunda kahrım!

Ömer, bu kabalığa önem vermiyerek sordu:

- Senin bu sırada uyanık durduğunu göre her halde bir derdin var. Nedir derdin?

Fakat arap zerre kadar yumuşamamış ve tekrar bağırılmıştı:

- Benim derdimden sana ne? Haydi işine!

Ömer ısrar etti:

- Çok rica ederim! Derdin ne ise anlat da elimizden gelirse sana yardım edelim!

Arap büsbütün hiddetlenerek yerinden sıçramış, çadırın içine girmiş ve kılıcıyla yakalayarak gelmiş, sonra tekrar bağırılmıştı:

- Başım belâya sokmak istemiyorsan hemen defol git. Belli ki, bir ay arayan eşkiyasın! Durmadan işine git ve beni kendi halime bırak!...

ÖMER anlattı:

- Birader, ben ne bir serseriyim, ne de eşkiyam. Medine halkımdam. Sizin bir ateş yakmış olduğumuzu görerek yardım istediğinizi sandım ve onun için geldim. Şayet yardıma ihtiyacınız yoksa ben de şehre dönerim.

Arap bir lâhza düşündükten sonra sordu:

- Medine halkından olduğunuza göre ne iş yapıyorsunuz?

Ömer cevap verdi:

- Halka hizmet ediyor ve hizmetlerim mukabilinde geçiniyorum.

Arap tekrar sordu:

- O halde kimin kölesi-sin?

Ömer cevap verdi:

- Ben müslümanların kölesiyim ve işim gücüm onlara hizmettir. size de hizmet etmek istiyorum.

Konuşma devam ederken çadırın içinde yatan bir kadın inlemiş ve Ömer derhal sormuştu:

- Bu kadın niçin inliyor?

Arap anlattı:

- Bu kadın benim karımdır. gebedir ve doğurmak üzere. Sancıları tuttuğu için inliyor! Bir aralık şehre gidip bir ebe bulup getirmeyi düşündüm. Fakat karımı yalnız bırakamadığım gibi kimseyi de çağırmağa cesaret edemedim. Çünkü çok fakir bir adamım. Burada çadır kurmamızın sebebi bu. Zavalı karım müthiş ıztıraplar çekiyor. Ömer bu sözleri dikkatle dinlemiş ve derhal cevap vermişti:

- Sen üzülme. Ben hemen şehre gider ve bir ebe bulup getiririm.

Arap itiraz etti:

- Fakat bizim ebeye verecek bir şeyimiz yok!

Ömer durmadı:

- Orasını sen düşünme. Ben şimdi gider, birazdan dönerim!

★

VAKİT gece yarısı idi. Ömer evine giderek karısını uyandırmış, durumu anlatmış ve bedevinin karısına yardım etmek üzere hazırlanmasını rica etmiş, sonra ilâve etmişti:

"Zavallıların hiç bir şeyleri yok. Biraz da yiyecek götür işen çok makbulegeçer."

Ömerin karısı anlattı:

- Senin için ayırdığımız yemekten başka yiyecek yok.

Ömer sordu:

- Başka hiç bir şey yok mu?

Karısı cevap verdi:

- Biraz un ile biraz zeytinyağı var.

Ömer rica etti:

Mutlu Bir Yuva İçin

Dr. M.Yaşar KANDEMİR

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أَسْلَمَ وَوَرَفَ كَيْفَ أَفْلَحَ مَنْ أَسْلَمَ بِمَا آتَاهُ» رَوَاهُ مُسْلِمٌ

Abdullah ibni Amr ibni As (r.a.)'ın rivayetine göre Rasulullah (s.a.) şöyle buyurmuştur:

"Müslüman olan, yeteri kadar rızık bulunan ve bir de Allahın verdiği kanaat eden kimse, artık kurtulmuş demektir"

(Müslim, zekât, 125)

HANIMLAR-DAN BEKLENEN

DEĞERLİ okuyucularım iyi bilirler ki, bugüne kadar yuvamızın huzurunu sağlayacak esasları, karı-kocadan her birine düşecek umumi vazifeleri, Efendimizin mübarek hadiselerinin ışığında göstermeye çalıştık. Şüphe yok ki, bu konuda yapılacak en doğru ve isabetli hareket tarzı da budur; zira Rasul-i ekrem (s.a.), din ve dünyamızı alakadar eden diğer hususlarla birlikte, huzurlu ve ahenkli bir aile yuvasının nasıl kurulup devam ettirilebileceğini de bize öğretmiştir. Onun öğrettiklerinin bir kısmı da mide ve mutfağımızla giyim-kuşamımızla ilgilidir.

KIYMETLİ hanım okuyucularım, Şunu hepimiz kabul etmek zorundayız: Birkaç yıl öncesine nisbetle bugün, geçimimkanı bir hayli güçleşmiştir. Eskiden ay sonunda aile reisinin cüzdanında tasarruf edebildiği birkaç kuruş kalıyorsa bugün tasarruf imkanı bir yana, daha ayın yirmişine varmadan maaş veya ücret tükenmekte ve aile reisi çok güç durumda kalmaktadır. Çoluk çocuğun giyim kuşamına para ayırmak şöyle dursun, günlük mutfak giderlerini ucu ucuna getirmek ve ayın sonunu bulmak bile büyük maharet istiyor:

Böyle bir aile reisini göz önüne alın. Belki sizin kocanızın veya babanızın durumu da bundan farksızdır. Şahsiyetini her şeyin üstünde tutan, aile fertlerini kimseye muhtaç

etmek istemeyen bir baba, harcadığı paray. kuruşu kuruşuna hesap edecek ve sizin her arzunuzu ister istemez yerine getiremeyecektir. Bir yandan sizin isteğinizi yerine getiremeyeşin verdiği ıstırap, bir yandan aile fertlerini "Ah, biz de falanlar gibi bolluk içinde yaşasak!" dedirtmemek için sarf edilen gayret ve aşırı mesai, babayı veya kocayı maddeten ve manen yorup yıpratacaktır. Kazandığı her kuruşun harcanacağı yeri inceden inceye hesap etmek, hep ayın sonunu düşünmek, acaba oğlum, kızım, karım hayatlarından memnun değiller mi, başkalarına özeniyorlar mı?" diye merak etmek onu titiz ve sınırlı yapacaktır.

EĞER biz durumu böyle olan bir aile reisinden, aylardır bu sütunlarda yazdığımız olgunluğu ve anlayışı bekleyecek ve isteyecek -ki yuvanın huzuru için elbette isteyeceğiz- o takdirde hanım kardeşlerimize, yuvayı yapan dişi kuşlara önemli görevler düşecektir. Bu görevlerin başında, kocanın çektiği yükün ağırlığını takdir ederek onu anlayışla karşılamak ve ayağını yorganına göre uzatmak gelecektir. Kendisi, çocukları ve evi için istediği şeyleri zaruret esasına göre bir sıraya koyacak. İlk önce en zaruri olanın, daha sonraki aylarda da önem sırasına ve aylık gelire göre öteki ihtiyaçların temin edilmesini isteyecektir.

Dışarının bunaltıcı ve yıpratıcı havasından kaçarak huzuru evinde arayan zavallı kocayı, eksikleri bir bir sıralayarak büsbütün perişan etmemeye azami dikkati göstermekle beraber, diğer aile fertlerine lüzumsuz isteklerle babalarını üzmemelerini, geçim imkanlarının ağırlaşması sebebiyle urumun nezaketini kavrayıp ona göre davranmalarını telkin ve tavsiye edecektir.

ONEMLİ olan ağız tadı, gönül huzuru ise, huzura giden yol budur, kardeşlerim. Efendimiz (s.a.):

"Herhangi birinin canı ve malı emniyette, vücudu sıhhatte, bir de günlük yiyeceği elinde olarak sabahı ederse, bütün dünya kendine verilmiş demektir" (Tirmizi, zühd, 34 buyururken işte buna işaret etmiştir. Çoluğumuz çocuğumuz yanı başımızda, emniyet ve asayişimiz yerinde, karnımız tok, sırtımız pek ise kendimizi dünyanın en mutlu insanı olarak görme alışkanlığını kazanmayı şartı olarak müslümanlığı, sonra, yetecek kadar helal rızka sahip bulunmayı ve daha sonra da kanaatkârlığı göstermektedir.

Allaha şükür, ilk iki şart hepimizde mevcuttur. Müslümanız ve mutluuyuz. Ama bunların tamamlayıcısı olan kanaate sahip miyiz? Allahın bizim için takdir ve tayin ettiği yaşama tarzına razı mıyız? Zira mutluluğumuz bununla tamamlanmış olacaktır.

İnşallah gelecek yazımızda Peygamber efendimizin evine ve mutfağına girip onun yaşayışını görmeye, en yakın dostlarının halinden ibret almaya çalışacağız.

- Hepsini hazırla da beraber götürelim. ben de şuradan bir hayvan bulayım da seni ve beraber götüreceğim şeyleri taşıyım.

Ömer koşmuş bir deve bulup getirmiş, karısını hazırladığı çıkımla birlikte deveye bindirmiş, sonra hep birlikte ilerlemiş ve şehrin dışındaki çadıra yaklaşmışlar ve deveden inmışlerdi. Ömer araba yaklaşarak anlattı:

- Karımı, karıma yardım etmesi için getirdim.

Müsaade ederseniz, çadırın içine girsin!

Arap mahenptü:

- Hay hay, dedi. buyursun. Ne yazık ki, bu yardımımızı mükâfatlandırarak bir durumda değiliz.

Ömer ona teselli verdi:

- Mükâfatı şimdi bir tarafa bırak da karıma müsaade et. içeri girsin.

ARAP. Ömerin karısını çadırın içine almış. Ömer de getirdikleri çıkımı açarak içindeki vive-

cekleri araba summuş ve kendisi aç kalmayı göze almıştı.

İkisi çadırın dışında konuşuyordu:

Arap sordu?

- Demek ki. Medine halkımdansınız.

- Hayır. Mekkede doğup büyüdüm.

- O halde oradan niçin ayrıldın?

- Efendim öyle istedi de onun için...

- Efendim seni azad etmedi mi? (Devamı 15, Sahifede)

İslâm Giray Han: ER MEYDANINA KADINKARIŞMAZ KRAL KENDİSİ GELSİN

FATİH Sultan Mehmed, Ege denizi ile Karadenizi ilk defa bir Türk gölü haline getirdiği zaman, Kırım hanlığı da Osmanlı devletinin bir parçası olmuştu.

İslâm Giray Han, 47 Kırım hanı arasında pek parlak bir simadır. Lehistan'da yedi sene esir kalan bu kahramanı Sultan Süleyman Murad, Lehistan seferi sonunda barış anlaşmasına koydurduğu bir madde ile kurtarmıştı.

İslâm Giray, Sultan İbrahim devrinde hanlık etti; o devirde Kırım Hanlığının en büyük düşmanı Ruslardı. Şanlı kahraman, ordusunu toplayarak Moskova üzerine yürüdü. Maiyetinde bulunan Adil Giray'ın öncü kuvvetleri Rusları önüne katarak Moskova'ya yaklaştı. İslâm Giray arkadan ordunun büyük kısmı ile gelerek Moskova'yı kuşattı. Rus Çarı korkuya düşerek barış teklifinde bulundu. Gönderdiği elçi heyetine güzel Rus kadınları da katılmıştı. Fakat İslâm Giray, bu canlı hediyeleri reddederek: "Sizleri karşımda diz Çöktürten kuvvet yalnız benim değildir. Er meydanına kadın karışmaz. Döğüşmekten kor-

kuyorsanız buralardan gitmeniz gerekir." dedi.

Kahramanlık için han olmuştu, daha veliaht iken Yavuz Sultan Selim'in şanlı hayatına özenir ve (Dilerim Allahtan ben de onun gibi bir asker olayım, onun gibi öleyim) derdi. Sesi çok güzel olduğundan, savaşlarda, dedesi Gazi Giray'ın:

Rayete meylederiz kâmetidilcü yerine/Tuğâ dil bağlamışız kâkûli

hoşbû yerine..

Beytiyle başlayan o pek güzel kahramanlık şiirini okuyarak coşar ve askerlerini de coştururdu.

Nihayet Rus Çarı (Moskova yakınlarına kadar bütün kaleleri yıktırmak, her sene 600 bin altın değerinde türlü kürk ile 400 bin altın cizye vermek şartıyla) İslâm Giray'ı barışa razı etmeğe muvaffak oldu.

Barış imzalandıktan sonra Çar, yanında Çarıç ve saray erkânı olduğu halde İslâm Giray'ın otağına geldi, gösterdiği merhametten dolayı teşekkür ederek ayakta durdu. Kırım ordusuna Çar tarafından üç gün üç gece ziyafet verildi. Ordu dönerken başta

Çar olduğu halde Ruslar yine selâma dürdular. Rivayete göre İslâm Giray, Çara şu iki kelimeyi söyledi. "Haddini bil!..."

İslâm Giray, Lehlilerin 190 bin kişilik bir ordu ile saldıracaklarını haber alınca derhal 100 bin kişilik bir ordu ile Özi ve Turla surlarını geçti. Lehistan Kralı meydan savaşından korkarak Palanga kalesine kapandı. İslâm Giray burasını muhasara etti, açlık başlayınca Lehistan Kralı barış maksadiyle karısını ve kızını gönderdi. İslâm Giray:

"- Benim kadınlarla işim yok. Kral kendisi gelsin!..." dedi.

Kral geldi, af diledi. İslâm Giray, iki oğulunu Kırım sarayına rehine göndermek, Kırım atlarına seyislik etmek üzere 10 bin asker ve her sene 10 top ile 200 bin altın vermesi şartları ile bu kralı affetti.

Leh Kralı ordugâhtan ayrılırken İslâm Giray hanın atının özengisini tutup öptü.

Allah, İslâm Giray'ın ikinci dileğini de kabul etti. O da Yavuz Sultan Selim gibi öldü. Ölümünden on gün önce rüyasında Yavuz'u gördüğünü söylemiş, vakit geldiğini haber vermişti. Hicretin 1064 (1654) senesinde elli yaşında iken Yavuz gibi şan ve şeref içinde Allah'ın rahmetine kavuştu.

MÜSLÜMAN ÇOCUĞUN AMENTÜSÜ

ALLAH'IN PEYGAMBERLERİNE İNANIRIM:

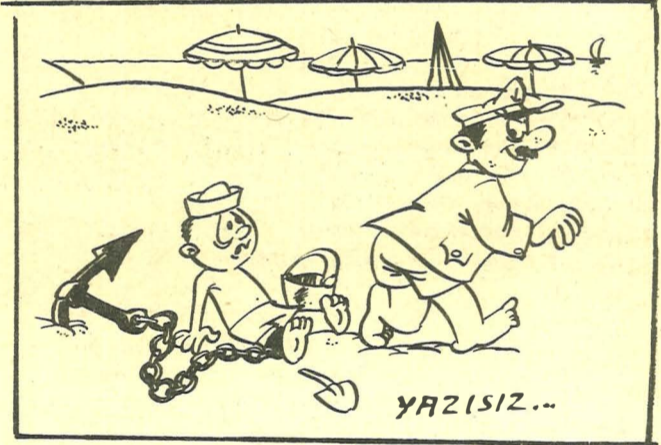
Peygamber haber getiren demektir. Fakat onlar, bir kuldun bir kula değil, Yüce Allah'tan, O'nun kullarına haber getirirler, onları uyarırlar; yanlış yoldan doğru yola çağırırlar.

Onlar, gönülleri temiz, yaşayışları düzgün, seçkin kullardır. Her şeye gücü yeten, her dilediğini yerine getirebilen, Cenab-ı Hak, birtakım kullarını da kendi buyruklarını vahyede bilmek için seçmiştir.

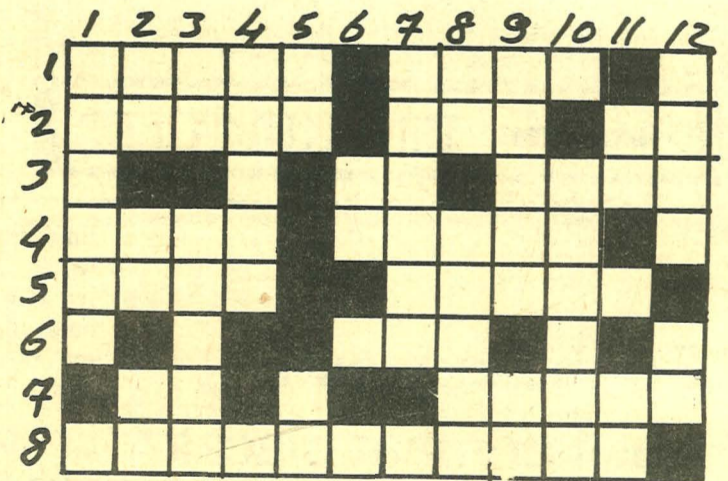
Bunlar, bütün varlıklarıyla Allah'a bağlı kimselerdir. Bütün sevgileri O'nadır ve bütün korkuları O'ndandır.

Allah'tan aldıkları ilhamı kullarına bildirmek, onları iyi kılabilmek için, yine Allah'ın yardımıyla, hiçbir tehlikeden yılmamıştır, her güçlüğe göğüs germişlerdir. Peygamberler, zamanlarının gerektirdiği şekilde, ümmetlerine onları hayretten hayrete düşürecek, olağanüstü şeyler de göstermişlerdir ki, bunlara "mucize" denilir.

Müslümanlar, Allah'ın gönderdiği peygamberler arasında onların Hak Peygamberi olduğu noktasında bir ayırım yapmazlar. Bütün peygamberleri tanırlar. Ancak en büyük ve son peygamber olan, efendimiz Hazret-i Muhammed'in Allah'tan getirdiği emirlere uyararak ve onu her şeyden çok severek yaşarlar.

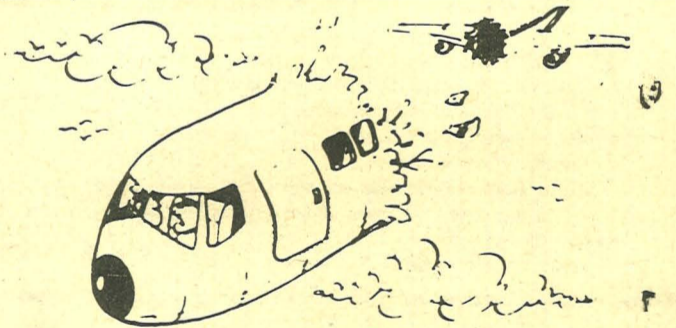
BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1-Peygamberlere mahsus bir hal-İslâmın şartından 2-Allah'ın sıfatlarından-Demirin simgesi, Kadınların baş örtülerinin kenarına ilâştirdikleri boncuktan el işi 3-Hanefî mezhebî İmam-ı Ebu Hanife'nin diğer ismi-İlave bir hayvan 4-Kadın ismi 5-Arkadaş-Korşu bir ülke 6-Peygamberimizin annesi-Allah'ın yasak ettiği kötü hallerden, biri 7-Bir hayvan-Tersi bir ünlem-Tesir bırakma 8-Peygamber ismi-uzur tahta parçası.

YUKARDAN AŞAĞI: 1-Ezan okunan yer 2-Yüce-Kur'an da bir sure adı 3-Arap alfabesinde bir harf-bir hece 4-Dolayısıyla anlatma-Tersi (isim) 5-Büyük taş kütlesi 7-Tesir bırakma 8-Bir peygamber ismi: 9-Değerli bir şeyi güvenilir birine verme 10-Eski bir silah-Hemer: 11-Dini tören 12-Bâtıl dinlerden.

HAZIRLAYAN
M.Ali Kaplar:
İmam ve Hatip
NİZİP

ALLAH'IN ELÇİLERİ

NUH PEYGAMBER:

İdris Peygamber'den sonra, Ademoğulları doğruluktan ayrıldı. Allah'ı unuttu ve putlara tapmaya başladı. Allah'ı onlara Hazret-i Nuh'u gönderdi.

Hazret-i Nuh, yıllarca kavmine Allah'ın birliğini anlatıp, onları, İslâm dinine davet etti. Yalnız oğulları, Sam, Ham ve Yafes ve bunların zevceleriyle birkaç kişi iman etti. Yam ismindeki oğluyla bütün öteki insanlar, Allah'ın dinini kabul etmeyenler arasında kaldılar ve Hazret-i Nuh'a eziyet etmeye başladılar. Nihayet Allah, Hazret-i Nuh'a gemi yapmasını emretti. O da bir gemi yapıp, kendine iman edenlerle birlikte o gemiye girdi. Her türlü hayvanlardan da bir çift aldı. Allah, dünyayı sele boğdu. Buna "Tufan" denilir.

Hazret-i Nuh, oğlu Yam'ı gemiye çağırıldı. Fakat o "Ben dağa çıkar kurtulurum" diye gemiye girmedi. "Bugün Allah'ın merhametinden başka sığınacak yer yoktur" diye Hazret-i Nuh nasihat ederken araya bir dalga girdi ve Yam boğuldu.

Gemi, Anadolu'daki Cudi dağına üzerine oturdu ve gemidekiler selamet buldu. Alem başka bir alem oldu. İnsanlar, Nuh'un üç oğlundan türedi.

İÇKİNİN SONU

Sergili çocuklar, size bu açık resmî istemiyerek gösteriyoruz. İki tane yavru ile anneleri, babaları tarafından tabanca ile öldürülmüşler. Neden? Hiç bir baba katırsın ve çocuklarını öldürür mü? Tabii öldürmez. Ama bu yavruların babası çok içki içiyormuş. Sonunda aklını kaybetmiş ve işte böyle kötü bir şey yapmış. Şimdi o da ömrünün sonuna kadar, kendi yavrularını kendi eliyle öldürmüş olmanın izintisini çekecek... İçki içmek günahtır. Bir damlasını bile içmeyin! Allah korusun, siz de bir gün delirerek sevdiğiniz kimseleri öldürmek ister misiniz?

Bir hanımın kaleminden:

Esselâmu Aleykum
Saygı değer Sebil yâneticileri,
Bu nâciz satırlarıma başlamadan önce Allah dâvanızı
başarılı kılsın. Âmin.

T.V.'de Türk sineması hakkında açtığınız ankete birşeyler
karalamak istedim.

T.V.'de yayınlanan programların hepsini eleştireceğim
ama, önce Türk Sinemasından başlamak istiyorum. Bu
sinema hakkında yazmak istediklerim çok, fakat sütunlarımızı
boş yere işgal etmek istemem özetle başlıyorum.

Bir defa filimlerin hepsi birer ahlâksızlık, terbiyesizlik
şâhikası. İşlenen konular bence üç idale ayrılıyor: 1-Tekdüze
giden zengin kız, fakir erkek veya bunun tam tersi. 2-Kendi
deyimleriyle sosyal içerikli filimler tamamen Komünizmi
işliyor. 3-Komedi filimleri ise tek kelimeyle ve manevisiz-
liğin en yüksek derecede kusuntusu. Fakat ne yazık ki,
Anadolu'nun hemen hemen her yerinde Türk Filmi deyince
televizyonsuz evlerden televizyonlu evlere, akrabaya, kom-
suya V.S. akın başlar.

Anne babanın çocuğuna sevgisi, İslâmdan daha fazla ise,
çocuğun etkisi altında gitmeye razı olurlar. Allah(c.c.) bu
milleti bu cahillikten kurtarsın. İslâm'ın, yüce dinimizin
gerçek değerini anlama şuuruna kavuştursun. Medeni,
modern, Avrupai olacağız diyenler baksınlar Avrupa'ya;
hangi Avrupa hangi medenileşme! Bu bize yaşatmak istedik-
leri, asırlar evvelinin kepaze Avrupası bile değil. Büyük ve
muhteşem şair Mehmed Âkif Ersoy... Sahâhat ârâli eserinde
ne güzel anlatıyor batı hayranlığını:

Fransızın nesi var? Fubsu, bir de ilhacı
Kıptısı bunları "Yirminci asrın evladı!"
Ya Almanın nesi var zevki oksayan? Birası,
Unuttu avrânı, ma'âna döndü kabrolası!
Ulumu var, edebiyatı var, sanavî var,
Giden birer acıç olsun getirisi memleketi.
Döner mübâtiliz olbet mübâtili ma'âritete.

DİĞER YAYINLAR

Çocuk Programları: Gökkuşak: Çıkardığı ve çocuklara
postaladığı kitabından da anlaşılıyor ki sosyalizm propa-
gandası. Çıplak denebilecek kıyafette balerinler.

Haftanın şarkısı diye nitelendirdikleri kilise ilâhilerine
benzer birşey. Hayatının en saf ve en masum devresini
yaşayan bu zavallı çocukların beyni yıkıyor, hem de en
iğrenç en acımasız bir şekilde.

Dini Programlar: Evet başlangıçta herkesi memnun
edecek bir program diye bekliyorlardı. Fakat ben tahmin
etmiştim onu da bozacaklarını, içine Demokrasi yılanını,
Çağdas kelimesini koyup, dini daha öncede yaptıkları gibi bu
defa da âlet ettiler. İşlerine gelen sevgi, kardeşlik dostluk gibi.
Kendi adamlarının yetiştirdiği, anarşist gençlere nasihat!
amacıyla ne yazık ki çok geç kaldılar. Bir ata sözü vardır.
Başları lahd taşına yeni değdi. (Lahd ölünün başının altına
konan taş)

Yabancı Diziler: Batının özel hayatını ve fâiz dolu iş
hayatını içeren filimler râğbet görmekte. Yatak odasının
bütün mahremiyetini gözler önüne sermekten hicab duy-
muyorlar. Gençlerin haya perdesini yırtmaya çalışıyorlar.
İnşaallah bu maksatlarına ulaşamazlar.

İslâm'ın sancağının altında toplanan mü'min ve mü-
mineler bu kefare düzenini eninde sonunda yıkıp tek ve
yegane nizâm İslâm'ı getireceğiz İnşaallahu Tealâ. Allah
yolunda onun Habibinin yolunda canımız feda olsun. Âmin...

Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın,
Kimbilir, belki yarın belki yarından da yakın.
Zehra ÇARPIN-KILIS

Hazırlayan: Hilmi KURTULUŞ

Bir gencin kaleminden:

Bu insan yığını nasıl cemaat olacak?

Muhterem Ağabey

Yüce dinimizin yayılması uğrunda gösterdiği-
niz çilekeş ve mübarek çalışmalarınızı yakinen
takip eden bir okuyucunuz olarak alenen ifade
etmeliyim ki; Sebil gazetesi cidden çok daha
mükemmel, münderecatlı ve muhtevalı bir yayın
politikası izlemeye başlamış bulunmaktadır. Bu
vesile ile, topyekûn Sebil ailesine kâlbî şükranları-
mı arz etmeyi kutsal bir görev addederim.

Sebil'in 210. sayısında kaleme alınan hasbi-
hal sütununu okuyunca, bu ümit ve sevincim daha
da ziyadeleşti. Yüce Allah, sâyü gayretinizi inşa-
allah boşa çıkarmıyacaktı

Mezkûr yazınızda "TV—SİNEMA—
TİYATRO" sayfası açtığınızı beyan ediyorsunuz.

Sizin de belirttiğiniz gibi, bazı okuyucular böyle bir
sayfayı yadırgıyacaklardır. Fakat, günümüz insanı-
nın fikri ve fiili yapısını oluşturan, davranış ve
hareketlerini yönlendiren şeylerin TV, radyo, sine-
ma, tiyatro olduğu bir acı (yaşanan) vakıa değil
midir?

Türkiye'de, İslâm nizamını hakim kılmak arzu-
sunda isek; insanımızın evvelâ ülkesine giren, sonra
da sırasıyla şehrini, kasabasını, köyünü, yatak
odasını hatta beynini abluka altına alan adı geçen
propaganda araçlarını inancımızın emrine vermek
mecburiyet ve mükellefiyetinde olduğumuz şu-
urunda olmalıyız ilk önce.

Gençlik kesimi, öğretilmediği için İslâmî be-
ğenmiyor, küçümsüyor.

Bunun sebepleri çeşitli olmakla beraber, küf-
rün emrinde olan teknik araçların sürekli menfi
tesirini ilk sebep olarak sayabiliriz. *Bu kadar açık ve
net gerçekleri, görmezlikten gelerek eşya olmaktan
başka suç(!) olmayan günümüz kitle-iletim ve
kitle-eğitimi araçlarına körükörüne karşı çıkmamanın
mânasını ben daha henüz anlıyabilmiş değilim.
Bizim deyiş ekmek paramızı verdiğimiz neşriyatın*

TRT... GÜLDÜRME BİZİ

GÜNAYDIN programı... Kü-
çükleri eğitmek için hazırlanır.. ve her Pazar sabahı da ya-
yın yapılır.

Gül koydum almadın mı ?

Ben sevdadan ölüyorum...

Sen sevdalanmadın mı ?

Kim söylüyor bu şarkıları diye
sormayın ? Bülent Ersoy mu ?
Füsun Önal mı ? Demeyin... Bu
şarkıyı Pazar sabahı.. Günaydın
programında çocuk Korosu söy-
lüyor...

LAF Günaydın Programın-
dan açılmışken devam
edelim. Bay sunucu, Erzurum'un
Çifte Minarelerinin yapılmasını
anlatıyor ve diyor ki;

-Çifte minareler yapılırken
harp çıkar, minareleri yapan usta-
tada harbe alınır.

Harbe alınmaz, askere alınır.

ALMAN Maliye Bakanı Matt-
höfer'dir. Aynen de söyle-
nir. Akşam haberlerinde
zaman zaman Massöfer
deniyor da..!

TRT Elemanları ruh-
sat hikayesi ile
kaçak kullanılan TV alıcılarını
arayacaklar... Ve diyorlar-
mış ki, TV vergisi ödeyen milyonlarca
vatandaşın hakları, ödemeyenlere
geçiyor... "Buna göz yumama-
yız... Hak yedirtmeyiz" diyorlar-
mış...
Hakkını ver Hakkı ..!

TEKİN AKMANSOY TRT'YE DANIŞMAN OLDU

Tekin Akmansoy, son günler-
de TRT'den çıkmaz olmuş, TRT
çiler gibi fazla mesai yapıyordu.
Herkes, bu gelişin "KAYNANA-
LAR" dizisi ile alakalı olduğunu
zannediyor, o bakımdan yadırga-
mıyordu.

Aslında, Tekin Akmansoy dan-
ışmanlık koltuğuna oturmak için
bütün gücü ile çalışıyor, uğraşı-
yordu. Kültür ve Sanat Danışmanı
koltuğu diye de bir şey yoktu. Bu
bakımdan koltuğun tahsis biraz
gecikmişti. Tabii bir kadro gereki-
riyordu. Sonunda kadro tahsis
edildi... Koltuk bulundu ve Ak-
mansoy göreve başladı. Maaş mı?
Iyl.. Iyl... Iyl... Net.. 20.000 İra...

Buna da bereket
Kısa günün kân bu kadar olur

HAYDİ CANIM SENDE ..!

**BİZDEN
SİZE**

GEÇEN hafta Ankara'daydım. Başkent'in havası bir ecaip
geldi. Korkmayın hava kirliliğinden bahsedecek değilim
.Fuel-Öl, mazot, gaz, odun, kömür yokluğu, karaborsada ateş
pahasına satılması, havakirliliği, meselesini kendiliğinden
çözümlenmiş...

Soğuk günlerde ısınma derdi Başkent'in değil her ilin,
ilçesin başındadır. Hükümet ise;

"Bu sa kçe bize has değil ki... Bu gün bir çok ülke aynı
durumda. Hem bizim ki tam anlamıyla israftır. Meselâ, Avru-
pa'da adamlar evde kısa kollu gömlekle oturmaz, bizdekilerin
tam tersine kollu kazak giyiyorlar... Yangın devraldık.. Gelin bu
yangını birlikte söndürelim. Arabayı bile birden durduramazsı-
nız."

ANKARA'da pahalılık almış gidiyor. Ankara'da değil, her
yer pahalılık ateşiyle tutuşup yanıyor...

Hükümet ise;

"Ekonomik önlemler ilk meyvesini verdi. Türk Lirası
Alman Markı karşısında değer kazandı. Bunu görmezlikten
gelmek insaf ölçülerine sığmaz. 44,5 kurşun değer kazanış,
paramızın para olduğunu gösteriyor. Yangın devraldık. Arabayı
bile birden durduramazsınız..."

Eskiden, falda kuş çıktımı, "Aman uçak yolculuğu yapı-
caksın" denirdi. Artık, uçak yolculuğu değil tren yolcu-
luğu görünüyor.Hava Yollarındaki grev, lokavt günlük 50
milyon zarara sebep oldu...

Hükümet ise;

"Yangın devraldık... Gelin bu yangını birlikte söndürelim.
Arabayı bile birden durduramazsınız."

BAŞKENT, Cumhurbaşkanı seçimi ile yoğun siyasi trafik
yaşıyor. Siyasi trafiğin yanında kültürel trafik de bir hayli
hızlı... Şöyle ki; TRT Genel Müdürlüğü (Nisan-Mayıs-Haziran)
aylarını içine alan Televizyon yayın dönemini ilân etti. Daha
doğrusu, Türk İslâm sentezinden kaynaklanan, Milli Kültür,
Milli ve Manevi değerlere saygılı, örf ve adetlerimize ters
düşmeyecek yayınların vaat edildiği dönem geldi çattı.

Eski tas, eski hamam... Televizyonun haftalık yayını 42
saat... 17 saati dış kaynaklı, yabancı diziler yer alıyor... Aşk
Gemisi Nisan başında ekranlarda...

Devlet Tiyatrosu afişlerini, Brecht, Baykurt, Ağaoğlu
renklendiriyor.

EUROVISION umudu Ajda Pekkan büyük fedakârlık (!)
yaparak Turizm Mevsiminin açılışını şereflendirdi (!)
Sabah kahvaltısını Londra'da yapan ikinci çayını Paris'te
yudumlayan Pekkan, yorgunluk atmak için Brüksel'e gidece-
ğini açıkladı. Turizm gecesine parlamenterlerin çoğu davetliydi.
Başbakan evinden değil IMF'den izin alamadığı için açışa
gelemedi.

Yugoslavya'nın Lüblıyana şehrinde yapılacak yarışmaya
Türkiye, Metin Erksan'ın ve Ergin Orbey'in filmleri ile katıla-
cak...

18 Mart Çanakkale Savaşımız Televizyonun 1260 daki-
kâlık günlük yayında ancak 35 dakikalık programla anılır...

"Ra..Ra Rasputin greatest Russia Love Machine" dese-
timden geçer, yayınlanır...

TURİZM mevsimi açılışında çok sesli koro ecdadımın
kemiklerini mezarlarında sızlatırcasına konser verir.
Devlet Tiyatroları sahnelerinde Becket'ler... Jonescu'lar...
Satreler ve diğerleri at koşturur...

Sonra... Evet, ya sonra..!

Kültür Bakanı nasıl olsa açıklayacaktır ve diyecektir ki:
-"Yangın devraldık, bu yangını birlikte söndürelim. Ara ba
bile olsa birden durmaz..."

Haydi canım sende..!

arada bir bu saçma fikri savunur görünmeleri,
normal aklın kabul edebileceği bir doğruluğa sahip
değildir.

Dinimiz; davetini yaparken, muhatabının (in-
sanın) ruhi durumunu, psiko-sosyal yapısını dikkate
alır. Kur'an-ı Kerim'deki içki yasağı buna en güzel
misaldir. O halde tiyatro salonlarında, dört duvarlı
modern mağralar dediğimiz sinemalarda, fuar yer-
lerinde ömür tüketen insan yığını nasıl cemaat-
leştireceğiz? Bir gençlik ki, camiye gitmeyi gericilik
sayar. Bir gençlik ki, hoca önünde ders almayı
küçüklük addeder. Bir gençlik ki, ev sohbetlerini
sıkıcı ve mânasız bulur. Bütün ulvi değerleri hiçe
sayar. İşte böyle bir gençliğimiz var bizim...

Bunun planlamasını yapmadan yola çıkarsak,
ne denli ümitlenirsek ümitlenelim, ne kadar çok şey
yaptığımızı sanırsak sanalım umulanın olmayacağını
söylemek zor olmasa gerek.

Neticede şunu söylemekten kendimi alama-
dım. Kim ne derse desin, yaptığınız bu hizmet
cidden çok büyük bir ehemmiyeti haizdir. Allah'-
dan muvaffakiyetler dilerim.

Muzaffer GÜNAY
Samsun Yüksek İslâm Enstitüsü - 3/B

KAYBOLAN EV

(Baştarafı 6. Sahifede)

Dediğim gibi, iş başta bitiyor. Devlet otoriter olmayınca, kanun ne yapar eşkiyaya? Adamda Allah korkusu olmazsa, ne hak kalır ne hukuk. Bu da nereden çıktı diyeceksiniz. İnsanın gözündeki perde bir yaştan, hatta bazan bir hadiseden sonra kalkıyor. Peder ölünceye kadar evin yükünden uzak olduğum gibi, dünyadan da haberim yoktu. Vakta ki 60 İhtilâli oldu, akabinde peder Allahın rahmetine kavuştu, o zaman aklım başıma geldi. Daha doğrusu gelir gibi oldu. Şimdi torunlara, yeğenlere bakıyorum, şaşıyorum. İyi çocuklar, lâkin aslımı astarımı bilmedikleri maceralara hevesleniyorlar. Merak etmek iyi şey, fakat hemen yorulmayacaksınız. Alınmayın ama, genç nesil çabuk yoruluyor, yani bugünkü nesiller diyorum. Bizimkilerin kendilerini koltuğa bir bırakışları var ki, üzülmemek elde değil. Biz saman ekmeği yediğimiz günlerde bile bu kadar halsiz değildik. 60 İhtilâlinin olduğu günleri bilmem hatırlar mısınız?

Doğru, o zamanlar küçük olmanız. Şöyle böyle onbeş yıl oluyor, az değil. Ben o zamanlar, Aksaray'dan Fatih'e, Beyazıt'a dolmuş yapıyordum. 50 model bir Şavrolem vardı. Benimle emekli oldu. Şimdi damasına ortak olduk. Tophane'deki dükkanın kirasına katarak emekli maaşı yapıyoruz. Bu sinden sonra direksiyon da sallayamam ya. Gülerem adama. Lâkin şoförlük kötü be evlâdım. Arabaya binmek bir müşkül iş. Bindığın arabaları kafadan kullanıyorsun. Aşkân'ın gözü kör olsun.

Ne buyurdunuz? Evet, huy canım altındadır, ben kendimden bilirim. Oldum olası kasaphâ isınmadım, şoförlükten de kurtulamadım. Bisiklete biner binmez arabaya da binsem dedim, bir türlü inemedim. Aklım fikrim hep onda Nedense, Kemâl Atatürk denince, aklıma hep siyah otomobili gelir. Vezneciler'den geçen görmüştüm. Birbirine benzer iki arabayla gidiyordu. Hangisinde ol-

duğum bünmesin diye. Dosdoğrusunu Allah bilir, ben elin yalancısıyım. Lâkin söz aramızda, şimdi ortada ne varsa onun eseri. Amennâ, hizmeti inkâr edilemez. Bu memleketin genci, ihtiyarı, mekteplisi mektepsizi biraz da onun yüzünden böyle. Herkes onun bir lâfını alıp yollara düşüyor, olmadık halılar karıştırıyor. Düzeni kurular da, bozuk düzen diye bağırıyorlar da onun adamları. Akil erdirene aşkolsun.

Garsonbeyoğlum, çay yenilediy-seniz, bizi unutmayın. Ne anlamadım? Peki peki, acelemiz yok, oturuyoruz zaten.

Efendim, bu 60 İhtilâli bazı bakımlardan iyi oldu. Çok kişinin gözünü açtı. Fakat millette ipahalya mal oldu. Nice teşebbüs yarım kaldı, iktisâdi hayat felce uğradı. Tesisler yarım kaldığından, devlet nerdeyse sadaka toplamaya kalktı. Yani, benim bildiğim kadarıyla, İkinci Cihan Harbinden beri millet bu kadar sıkıntı çekmemişti. Bir de daha önce Harb-i Umûmî'de böyle olmuştu. Bu bir nevi iç harp gibiydi. Ne kadar muzurluk varsa 60'tan sonra girdi memleket. Aileye nifak girdi gençler bir-

birine düştü. Yani gele gele bu muhtıra devrine geldik. Bakalım bu nereye götürecektir bizi. Ne demişler, yaşayan görür. Allah uzat ömür versin de görür, beni de hatırlayan efendim.

Dedim ya, her şeyin başı devlet. Ne demişler, balık afbuyurun, baştan kokar, Allah devlete millete zevâl vermesin.

Garsonbeyoğlum, bu tara fa bakar mısın?

Efendim, çay olmadığına göre, birer kahve daha içelim. ha ne dersiniz?

Ne o kalkıyor musunuz? Tabii işiniz vardır. Bir an önce bitirin mektebinizi. Memleket hizmet bekliyor sizden. Fatih'e yolunuz düşerse, arkadaki kahvelere uğrayın, çok sevdim sizi. Bir akşam fakirhâneye de gider, Allah ne veriyse yer konuşuruz.

Peki, beklerim.

Evlâdım bana bir orta şekerli daha. Hesapları da benim. Rica ederim beyefendi, sözü mü olur. İlle de istiyorsanız önceki çaylarımızın parasını verin, hatırlarını kırlımasın.

Estağfurullah efendim, ne zahmeti.

Güle güle efendim, devletle...

Hz. ÖMER

Baştarafı 12. Sayfada

- Hayır müslümanların hizmetine verdi.

- O halde Hazreti Peygamberin (S.A.) devrine erdiniz mi?

- Evet o şerefikazandım.

- O halde Peygamber Efendimizin arkadaşları arasında mısınız?

- Evet o büyük şerefi de kazandım.

- O halde bana Peygamber Efendimizden bahsetmez misin? Nasıl yaşıyordu ve neler söylüyordu?

- Peygamber Efendimizin sürdüğü hayat, son derece sade idi. Üstü başı da son derece sade idi. Fakat temizliğe son derece değer verirdi. Daima erken uyanır, her şeyden önce dişlerini temizler ve ağzını yıkardı. İş gücü fakirlere yardım etmek, öksüzlerle dulların imdadına koşmaktı.

Zayıf olanları destekler kendisine basıran her dertliye mutlak bir derman bulurdu. Bütün hayatını iyilik etmeğe ve insanları doğru yola iletmeğe hasretmişti.

Arap sordu:

- Hazreti Peygamber Efendimiz namazdan, oruçtan, hacdan ne şekilde bahsedirdi?

Ömer anlattı:

- Hazreti Peygamber Efendimiz namaza en büyük değeri verir namazın rûhani bir temizlenme olduğunu, onun insanı daha yüksek, daha asil bir hayata yükselten bir merdiven sayılabacağını söylerdi. Ona göre namaz kıldığın halde öksüzlere ve muhtaçlara yardım etmek zevkini duymayan kimsenin namazında bir fayda yoktur. Namaz kılan

adamın, doğru, dürüst, çalışkan ve herkesi sever. Allah'tan korkar bir adam olması icap ettiğini söylerdi. Onun nazarında din Allahı sevmek ve Allahın kullarına yardım etmektir.

CADIRIN içinden akse-den iniltilerin sıklaşması sözü kesmişti. Fakat çok geçmeden ortabığı yine sessizlik kaplamış ve arap Ömere sormuştu:

- O halde Ömeri de tanıyormusunuz? İşittiğime göre kabaca bir adammış...

Ömer cevap verdi:

- Evet, bir bakıma göre kabadır.

Arap tekrar sordu:

- Peki, ne diye kaba bir adamın millet başına geçirdiler.

Ömer anlattı:

- Galiba herkes kendilerine ondan daha iyi hizmet edecek bir kimse bulamadıkları için onun başa geçirmiş buluyorlar.

Ömerin Karısı içeriden seslenmişti:

- Ey müminlerin emiri! Arkadaşım tebrik et! Bir erkek çocuğu doğdu!

Arap, içeriden gelen "müminlerin emiri" hitabını duyunca kiminle konuştuğunu anlamış ve korkmuştu. Yalvardı:

- Ey müminlerin emiri! Beni affediniz. Size karşı son derece kabalık gösterdim.

Ömer cevap verdi:

- Zararı yok! Ve sen bu yüzden hiç üzülme. Hepimiz Allahın kuluyuz, büyük küçük hepimiz onun nazarında eşitiz. yalnız şunu bil ki, Allah, kulları içinde vazifesini yapamıyorsa, Ben de vazifemi yapabildikten sonra Allah'a şükrediyorum!

SOHBET

(Baştarafı 7. Sahifede)

Bunları anlatırken ağzı köpükleniyor, etrafa tükürükler saçıyor. Erol hâlâ aynı sayfada kaldığını anlayınca, içinden iyice kızmaya başlamıştı. Sert bakışlarıyla hiddetlendiğini belli ediyordu. Yine de acele acağına kendini alamadı. Bunu gözden kaçırmayan adam:

Neden güldünüz? Çok ilginç değil mi? Ashında ben de gülerim bazen o mars mars verdikleri günleri hatırladıkça. Ah ah... ne günlerdi o günler. Ah! Tren neden vavavavav acaba? Dur bakayım. Haa volda koym sürüşü varmış, bak sana bayağı da çoklar.

"Allahım sen bana sabır ver" diye düşünen Erol:

- Hımm... diyebildi aneak.

Büyük bir istahla konuşmasma devam eden adam:

- Ne diyordun... ha, neyse. Bir defasında yemekhanede nöbetçiydim, o günü yemekten sonra herkes tuvalette sıraya girmişti, midelerini bozmuşlar. Neden bozmuşlar biliyor musun? Ben sana söyleyeyim, çünkü yemeğin içine sabun tozu koymuşlar, ha ha ha ha...

- Of of!

- Çok sıcak değil mi? Pencereyi iyice açayım mı?

- Yeter be, defol sardan. Ne kafa şişirip duruyorsun. Pencerenin de trenin de yer batsın. Defol. Çabuk çık burdan yoksa karımam.

- Ne kızyorsun kardeşim, güzel güzel konuşuyorduk şimdi şurasında. Kızacak ne var ki? Şu insanlara da hiç iyilik yaramaz. İşte gidiyorum, elbet laf dinleyen insanlar davardır.

İslâmi kıyafette menfaati değil,
Hizmeti gaye edinen tek isim!

hicab
giyim

ANKARA

Necatibey cad. Hanımeli sokak Nu 36 (Sarı ilkökulu karşısı) Kızılay
Tel 30 1710

İSTANBUL

Merkez:
Macar kardeşler cad.
Ali Emiri sk. Nu: 3 (Demirbank arkası Millet kütüphanesi karşısı) - FATİH

Şube: Feyzullah efendi sokak Nu: 12 - Fatih
Tel: 25 02 43

mağazalarımızla
Emrimizdeyiz

Şadol
BOYA SANAYİ

Kemâl Şadoğlu

Farmansciler Cd.78-78
Kızı/İST.

Yıldız
KİM VE BİTANIMLARI
AYRINTI AKTİVİZ
KİM VE BİTANIMLARI
KİM VE BİTANIMLARI

Sebil
HER ŞEY
HAK İÇİN

Haftalık siyasi, Edebi,
Tarihi, İlmî Gazete

Sahibi: Kadir MISIROĞLU
Genel Yayın Müdürü:
M. Ertuğrul DÜZDAĞ
Yazı İşleri Müdürü:
Ekrem KIZILTAŞ

İdarehane: Vilayet Han
K. 1/101-102
Cağaloğlu-İST.
Telefon: 27 20 99-26 38 96
Posta Kutusu: P.K. 808

İSTANBUL
Abone: Yıllık, 800 TL.
6 Aylık: 400 TL.
Posta Çeki No: 97446
Dizgi-Baskı: NİLSAN BASIN
DAĞITIM: UKAZ

Avrupa Bürosu:

Representative in Europe:
Ali ONAL
Albus Str. 19
6000 Frankfurt A.M.
DEUTSCHLAND
Posta Çeki: Sebil
Zeitungsverlag
PostcheckkontoNr: 46566-
606
Postcheckamt: Frankfurt
Am Main

YURT DIŞI
ABONE FİYAT LİSTESİ
1 YILLIK

- 1-ALMANYA 75.00 DM.
- 2-AVUSTURYA 550.00 OSCH
- 3-AVUSTRALYA 35.00 (Dolar)
- 4-BELÇİKA 1300.00 BFR.
- 5-DANİMARKA 180.00 DKR.
- 6-FİNLANDİYA 180.00 FMK.
- 7-FRANSA 180.00 F.F.
- 8-HOLLANDA 80.00 HFL.
- 9-İSVİÇRE 65.00 SFR.
- 10-İSVİÇRE 180.00 SKR.
- 11-İNGİLTERE 20.00 (Sterlin)
- 12-NORVEÇ 180.00 NKA.
- 13-USA 40.00 (Dolar)

"ALLAH'IN KILICI" HALİD BİN VELİD

(3 Perde 8 Tablo)

İsmail Lütfi ÇAKAN

2

TABLO: 2

Dekor: Dağ başında karargah. Komutan çadırı. put. taht...

Sahne: 1
Halid ve 2 subay

Halid- (Arkasında 2 subayla içeri girer. hızla ilerler sol taraftan ufku gözetler. Subaylar arkasında aynı şekilde hareket ederler. derinden ezan sesi duyulur.) Tamam taarruz anı yaklaşıyor.. (subaylara) Şimdi müslümanlar atlarından develerinden inip namaza duracaklar. Yanlarında kılıçtan başka silah da bulunmadığına göre işiniz çok kolay... Derhal kitalarınızı harekete hazırlayın...

2 **Subay-** (birlikte) Başüstüne... (Hızlı girdikleri kapıdan çıkarlar)

Halid- (Silahlarını kontrol eder. ufku gözetlemeye devam eder. sabırsızdır) Açılın açılın. daha da açılın. Ova sizindir. Ebediyen sizin olacak biraz sonra.. (Gezinir, tekrar gözetler hayretle) Bu da ne. (Yüzünün rengi uçuşturmuş) Ney... (Şaşkın) Kimse inmiyor hayvanlarından. (gözlerini oğuşturur) Yanlış görmüyorum ya.. Yok yok... Yanlış değil... Develerin atların üzerinde kılıyorlar namazı... (yüksek sesle) Eyvahh. Her şey bitti. (döner) Kim haber verdi... Kim!.. (bitkin, yığılır)

2 **Subay-** (Hızla girerler) Her şey tamam. Emrinizi bekliyoruz.

Halid- (Ökeli) Kim haber verdi kim?

2 **Subay-** (Şaşkın) Neyi ey halid?

Halid- Muhammed'e kurduğum pusuyu..

2 **Subay-** (Şaşkın) Ne oldu ey Halid?

Halid- Olmayacak şeyler oldu. olmayacak!.. (Eliyle gözetleme noktasını işaret eder)

2 **Subay-** (Birlikte gözetleme yerine koşarlar) Haa. (Hayretle) Hayyan üzerinde ibadet.. Kimse inmemiş..

Halid- (Oturduğu yerden üzgün-kızgın) Kim haber verdi. kim?

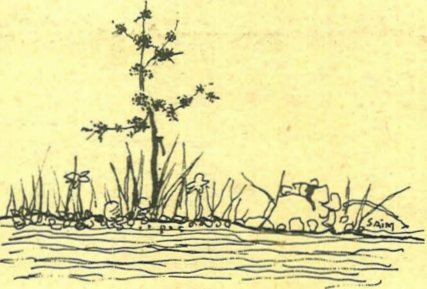
Halid- (Oturduğu yerden üzgün-Kızgın) Kim haber verdi kim?

2 **Subay-** Garib. (Kısa durak) Ah bir Bilsək haber vereni..

Halid- (Sözlerini keser) Luzum kalmadı. Çünkü herşey bitti. Kitalarınızın başına.. İkinci bir emre kadar olduğunuz yerden ayrılmayınız.

2 **Subay-** (Şaşkın) Başüstüne!.. (Çıkarlar)

Halid- (Kalkar. gözetleme noktasına gider) Haklıymışın Amr. Bu yenilgiyi yaşayacağımıza keşki ben de Habeşistana kaçsaydım. (kısa durak) Silah çekmeden mağlub olan bir ordunun komutanı olmaktansa henüz savaş alanına gelmemiş bir ordunun kaçak komutanı olmayı tercih ederdim.. (Düşünür) Muhammed'i önliyeceğiz... Her şeyi bizden farklı ve (durur) evet. ve de üstün..

Sahne: 2
Halid ve Haberci

Haberci (Sağ taraftan hızla girer) Ey Halid. Mekkedden geliyorum. Savaş başlandıktan yetişebildim ya gam değil.. Muhammed'de yapılacak barışın Mekke büyüklerince hazırlanan şartlarını getirdim. Fikrini öğrenmemi istediler..

Halid- Barış... Demek barış yapılacak... (Kısa durak) Harb yapılamayınca barış yapılır elbet. (Durur) Demek Muhammed Kabeyi

tavaf edecek?..

Haberci- Evet edecek ama..

Halid- Aması da ne?

Haberci- Bu yıl edemeyecek. Birkaç güne kadar Medineye dönecek..

Halid- Kabul ederse tabii (Kısa durak) Başka?..

Haberci- On sene müddetle birbirimizle harb etmeyeceğiz.

Halid- Sonra?

Haberci- Tavaf gelecek yıl üç gün içinde olacak..

Halid- Evet?..

Haberci- Arap kabileleri istedikleri tarafın himayesini seçebilecekler.

Halid- (kızgın) Korktuğum başıma geldi.. Muhammed yine kazandı. Onu resmen tanıdık demektir. (uzun durak) Yeter gerisini sayma. Ne yazık ki bur şartlar. ağır bir yenilginin ustaca hazırlanmış zafer arayan zavallı maddeleridir. Son kesin yenilgiyi önleyemeyeceklerdir. (Düşünür) Bundan başkası da yapılamazdı zaten.

Haberci- Maksad. Muhammed'i bu yıl Mekkeye sokmamak değil miydi. o temin edildi ya..

Halid- (Üzgün) Fakat devletini tanıdık. (Düşünür) Muhammed bu şartları kabul edecektir. Çünkü şartlar gerçekte O'nun lehinedir. (Uzun durak) Demek on sene harb yapılmayacak.. O halde bana ihtiyaç kalmadı..

Haberci- Her zaman sana ihtiyacımız olacak.

Halid- Harb olmayınca bana ihtiyaç yok demektir..

Haberci- (Hayretle) Nasıl olur bu?

Halid- Evet. benim de aklım. olmaların zoru içinde.. (düşünür) Demek ki onda bir başka his. bir başka güç var. Ya da gerçekten ona yardım eden çok güçlü biri var.

Haberci- Yani Muhammed'in Allah'ını mı kasdediyorsun. (kısa durak) Bizim de putlarımız.

Halid- (Sözünü keser) Artık onlar olmayacak. Zaten şimdiye kadar kendilerini gördük. fakat yardımlarını asla. Kendileri de olmasın ne farkeder?..

Haberci- Yanılıyorsun Halid!..

Halid- Sanmıyorum. (Düşünceli) Şimdi bize iki şey düşüyor. Ya Muhammed'e inanamak ya da kendimize bir başka diyar bir başka yararamak. Galiba ben ikincisini yapacağım.

Haberci- Çöller sana aradığın dostu verebilecek mi? Emin misin bundan?

Halid- Halinden ve geleceğinden gerçekten emin olan biri varsa o da Muhammed'dir. Bizim ki sadece bir ümid. hatta zayıf bir ümid..

Haberci- Planı. tedbiri. kuvveti bırakıp bir zayıf ümid'in peşine nasıl takılırsın Halid?

Halid- (Düşünceli) Ben son kozumu oynadım ve yenildim.. (Kısa durak) Benliğimi bürüyen inat dağılıncaya kadar yalnız kalmaya. çöllere sığınmaya karar verdim. Günlerin neler getireceğini bilemem..

Haberci- Anlıyorum ki. eninde sonunda sen de Muhammed'e teslim olacaksın. Ne varki gururun şimdilik buna mani oluyor. (Kısa durak) Seni bu halde göreceğimi hiç tahmin etmezdim Halid!..

Halid- Unutmaki tahminlerin alt-üst olduğu günlerde yaşıyoruz..

Haberci- Mekkeliler yaptıkları anlaşma ile Muhammed'i mağlub edecekler. Sen' o zaman ne yüzle Mekkeye döneceksin?

Halid- Hayal güzel şeymiş gerçekten? Savaşla yenilmeyenler. barışla yenilecekmiş. Güleyim bari.. (Düşünür) Eceli gelmiş devinin son çırpınışlarına ümid bağlayan bedevi sizden daha kuvvetli bir ümide Sahiptir. (yürür) Mekkeliler yurtlarını elleriyle teslim hazırlansınlar. Ben kaderimle baş başa kalacağım..

Haberci- Seni Mekkelilere böylece tanıtaçım..

Halid- İyi edersin.. Yeni komutana çöl gerekir dedi de..

Haberci- (Halidin arkasından) Haklısın galiba Halid!..

ışıklar söner

TABLO: 3

Dekor: Birinci Tablonun aynı. Halid'in evi...

Sahne: 1

Halid ve Heysem

Heysem- (Sedirin üzerinde üzgün oturmakta olan Halid'e) Kaza Umresi için Mekkeye geldiği zaman kardeşiniz Velid sizi aradı..

Halid- Velid mi aradı?

Heysem- Evet. kardeşiniz Velid..

Halid- Velid ha.. (Düşünür) Muğire ailesinin ilk müslüman kişisi Velid. kardeşim Velid.. Beni aradı demek.. (aniden) Bir şey söylemedi mi?

Heysem- Söylemedi. Yalnız (kuşağından bir deri parçası çıkarır) bunu size vermeme tenbih etti..

Halid- (Heyecanla) Öyle mi. ver bakayım.. (Deri parçasına göz gezdirirken) İkrime ile görüşmek isterdim..

Heysem- Çağırayım mı?

Halid- Hemen.. (Deri parçasını süzer. yüzünde anlamsız değişiklikler.. Sesli olarak mektubu okur)

"Rahman ve rahim olan Allah'ın adıyla başlarım.

Şunu bil ki. senin düşüncen kadar garib bir düşünceye şahit olmadım kardeşim.. Sen akıllısın. Sen kahramansın. Senin gibi bir insanın İslam Dinini kabul etmemesi nedenidir? Bunu bir türlü anlayamıyorum. İyi mi yapıyorsun sanki. Az önce Peygamberim, seni sordu: "Halid nerede?" dedi. Ben ancak: "Allah ona İslamiyeti nasibetsin" diyebilirdim. Bunun üzerine Peygamberim şöyle buyurdu: "Halid gibi bir adam nasıl oluyor da İslam'a girmiyor? Eğer bizimler birleşerek, kafirlere karşı durursa. kendisi için çok iyi olur. Biz onu başkalarıyla bir tutmayız." (Gözlerini tavanda bir noktaya diker. tekrarlar) "Halid gibi bir adam nasıl oluyor da İslam'a girmiyor. Biz onu başkalarıyla bir tutmayız.. (Başını yere eğer. düşünür..)

Sahne: 2
Halid, İkrime ve Heysem

İkrime- (Sol kapıdan sevinçle girer) Vay Halid. sen hoş gelmişsin. (Heysem kapının iç kısmında avaktadır)

Halid- (Kalkar) İkrime.. (Kucaklaşırlar.)

İkrime- Bir senedir hasret kaldık yüzüne..

Halid- Ben de size.. (işaret eder otururlar) Eee. ne var ne yok Mekke'de?..

İkrime- Hasret var. ayrılık var. korku var. leşet var. Huzur yok. Umud yok... Eski günler yok..

Halid- Desene bıraktığım gibi..

İkrime- Daha da fena..

Halid- Peki ne olacak şimdi? (İşaret eder Heysem çıkar)

İkrime- Aynı soruyu ben sana sormuş olayım..

Halid- (Düşünür)....

İkrime- Her şeye rağmen Mekkeyi kurtarmaya mecburuz Halid. Ben bu işe kelleyi koydum.. Bilemem sen ne düşünüyorsun.. (Kısa durak) Sanırım çöllerde iyi bir plan hazırlamışsındır..

Halid- Plan mı? Ne gezer. (Kısa durak) Varsa düşündüğün sen söyleyiver..

İkrime- Bence bu işe Mekke büyüklerinden başlamalı. Yaşlılar. Müslümanlara karşı koyma güçleri kalmadı. Anlaşmalarla işleri yürütmek istiyorlar..

Halid- Yani önce ihtilal. sonra iktidar! Peki ya sonra?

İkrime- Sonra da müslümanlar.. (Eliyle boyun uçurma işareti yapar)

Halid- Mümkün mü?

İkrime- (Ciddi) Elbette. (Kısa durak) Seni ümitsiz görüyorum Halid. Bizden ayrılığın. seni bütün gücünden de ayırmış. Üzül-düm buna..

Halid- Gerçekten sen bu söylediklerinin olacağına inanıyor musun?

İkrime- Elbette. Azmin elinden ne kurtulmuş..

Halid- Kim. ne ile destekliyecek seni?

İkrime- (Acı bir tebessüm eder) İkrime! Mekkelilerin tükenen kuvveti. putların olmayan kin ve nefreti bize tek bir şey kazandırır (durur) yenilgi..

İkrime- Sen putlara güvenini de kaybetmişsin..

Halid- (Kızgın-üzgün) Bırak şu taş parçalarını. Hala mı onların hiçliğini anlayamadın?

İkrime- (Hayretle Halid'i süzer) Yanlış işitmedim ya?..

Halid- Asla.. (Kısa durak) Ellerinle yaptığından yardım bekle.. Yeter beklediğimiziz. Yeter aptallığımızız.. (Kalkar) Yeter aldandığımızız..

İkrime- Atalarımızın ilahlarını terk mi edelim yani? Biz de mi müslümanlar gibi görünmeyen bir Allah'a inanalım ha?..

Halid- Akıllıca bir iş yapmış oluruz..

İkrime- (Omuzlarından yakalar. Halid'i sarsar) Uyan ey Halid. uyan. Çöller seni çıldırtmış. Aklını başına al. Söylediklerini kulakların duysun!..

Halid- (Çevik bir hareketle İkrime'den uzaklaşır) Uyanması gereken biri varsa o da sensin İkrime?!

İkrime- (Kızgın) Bedir savaşını ne tez unuttun. Babam Ebu Cehil. baban Velid bin Muğire orada can vermediler mi? Kim öldürdü onları? Müslümanlar değil mi?

Halid- Ya biz ne yaptık? Öz yurtlarımızı terketmeye kim mecbur etti müslümanları. Bizler değil mi?

İkrime- Halid. doğru söyle sen kimden yanasın?..

Halid- Gerçekten. doğrudan ve haklıdan yanayım..

İkrime- Sen iyice şaşırılmışsın. Akrabam olmasaydın şimdi senin işini bitirirdim..

Halid- Aksine ben de seni Medine yolculuğumda yanımda görmeyi çok arzu ederdim..

İkrime- (Alaylı-üzgün) Seni intikam hisleri içinde bulacağımı sanmışım. Meğer yanlışmışım.

Halid- Yanılmadın İkrime. emin ol intikam duygusuyla dopdoluyum..

İkrime- Peki bu söylediklerin ne?..

Halid- Söylediklerim gerçek. Intikam duygum da derin.. (Durur) Ama hedef başka (Aniden putlara döner) Bu defa putlardan ve (Durur) putçulardan intikam alacağım.

İkrime- Yani benden de?..

Halid- Arzu etmem.. Ümidim odur ki. fazla geçikmeyeceksin arkamdan gelmekte. Çünkü sen akıllı bir adamsın. İnadını yendiğin gün. Medinedensin. Bundan eminim..

İkrime- Yanılıyorsun Halid..

Halid- Yanılmadığımdan eminim. Ancak. seni yarınki yolculuğumda yanımda göreceğimi için üzgünüm..

Heysem- (Girer) Götürürseniz. ben hazırım ey Süleyman'ın babası!..

İkrime- (Kızgın. Heysem'e bir tokat atar) Al işte sana arkadaş. (Hızla kapıya giderken) Daha fazla kalamam burada.. (Çıkar)

Halid- Seni Medinede bekliyeceğim İkrime.. Heysem'e attığın tokat. küfür ve inadına ilk isyanındır. Kutlu olsun.. (Kısa durak. Heysem'e) Sen şimdilik kal. Ben şimdiki Talha oğlu Osman'a gideceğim: (Yürür) Sanırım o arkadaşlık edecektir bana.. (Çıkar)

Heysem- Ulu peygambere. Heysem'in kalbinin imanla avdınlandığını söyle. tazimi arzeye.. Kardeşin Velid'e de selamlarımı..

PERDE KAPANIR

DEVAMI VAR